

Світ дитячих бібліотек

Українська асоціація
працівників бібліотек для дітей

№ 4–5 (41)
2011

Національна бібліотека України
для дітей

Щоквартальний науково-методичний журнал

У номері:

10 років разом з дитячими бібліотеками України

Г. Горбунова

10 років творчої праці заради розвитку дитячих бібліотек України 3

Л. Каліберда

Акумулятор наукової думки і орієнтир практики 6

В. Вересоцька

10 років з улюбленим журналом 8

Вітання з Луанської області

В. Зайцева

17 причин чому треба читати журнал 9



Вітання з Донецької області

В. В'язова

Вітаємо з ювілеєм професійного видання 10

Г. Амосьонюк

Дитячі бібліотеки України — вони схожі між собою, а у чомусь зовсім різні 10

В. Тимура

Бібліотекар ХХІ століття 10

Л. Виштикайло

Виховання у дитини любові до книги 10

В. Герланець

Слова привітання журналу «Світ дитячих бібліотек» 11

Журнал «Світ дитячих бібліотек» записується до бібліотеки 11

Вітання з Миколаївської області

Т. Жайворонок

Вельмишановні колеги! 12

А. Середенко

Бібліотекар — це доля! 12

Шановний журнале! 12

Л. Пічугіна

«Світу дитячих бібліотек» до дня його 10-ї річниці 12

Анограма «Світу дитячих бібліотек» 13

Н. Ткаченко

Країна знань 13

Бібліотечна мрія 13

Працівникам журналу «Світ дитячих бібліотек» 13

Професіоналам своєї справи 14



Вітання із Запорізької області

О. Башкатова

Вельмишановні колеги! 14

Десять років — шлях чималий 14

Від колективу Вільнянської районної бібліотеки для дітей 15

Колектив Гуляйпільської районної бібліотеки для дітей 15



Вітання з Полтавської області

Привітання з нагоди 10-річного ювілею	15
--	----

Вітання з Львівської області

Л. Пуляєва

Улюбленому журналу — 10 років	15
-------------------------------------	----

Зарубіжний досвід

О. Розміровська

Всесвітній бібліотечний та інформаційний Конгрес

ІФЛА — 2011: як це було у Пуерто-Ріко	16
---	----

Боб МакКі: «Індіана Джонс» бібліотечного світу	19
--	----

А. Гордієнко

Американський світ — очима бібліотекаря	21
---	----

Відкриття. Нововведення. Досвід

А. Гоцанська

Соціологічна діяльність дитячих бібліотек області	24
---	----

К. Ляхівченко

Тролейбус-читальня в Полтаві: оригінальний шлях

наближення читачів до книги і до бібліотеки	27
---	----

Н. Чернієнко

Книжки — серце дитячих дзвони	28
-------------------------------------	----

І. Михайлова

Читання — шлях до успіху	31
--------------------------------	----

В. Підгорна

Місто читає дітям	33
-------------------------	----

А. Бахман

Позастаціонарне обслуговування читачів-дітей	36
--	----

О. Шемота

Незвичайні іменини	38
--------------------------	----

В. Томілевич, С. Бондаренко

«Бібліотека — наша сутність і душі криниця»	43
---	----

Горизонти бібліографії

В. Красножон, С. Кисельова

Електронна мозаїка краєзнавчих бібліографічних ресурсів	46
---	----

Н. Загоруйко, В. Красножон

«Книжкові новинки» від Національної бібліотеки для дітей	49
--	----

Наші ювіляри

О. Прокопович-Ткаченко

Серце, віддане бібліотеці	52
---------------------------------	----





Галина Горбунова,

зав. відділом бібліотечного менеджменту Національної бібліотеки України для дітей,
заступник головного редактора журналу

10 років творчої праці заради розвитку дитячих бібліотек України

Коли десять років тому задумався наш щоквартальний науково-методичний журнал «Світ дитячих бібліотек» дитячі бібліотеки переживали важкі часи. Працівники кожної з них попри всі негаразди намагалися вижити, покладаючись на себе і власні можливості. Над тим як допомогти відданим своїй подвижницькій справі людям, замислилися члени Української асоціації працівників бібліотек для дітей на чолі з її президентом, директором головної дитячої бібліотеки України — Анастасією Степанівною Кобзаренко. Саме тоді у неї виникла ідея створення друкованого органу — фахового видання, яке б об'єднало навколо себе всіх, хто прагнув розвитку колись міцної, спеціалізованої мережі бібліотек, що обслуговує дітей. Час вимагав конкретних дій для того, щоб ці бібліотеки, залишаючись яскравим вогником домашнього тепла, осередком і акумулятором духовності, перетворювалися на сучасні потужні інформаційні установи. І нам це вдалося: сьогодні бібліотеки працюють і розвиваються, освоюють і упроваджують новітні технології, а діти продовжують не тільки читати книги, а й вміло користуватися багатьма інформаційними джерелами, поповнюючи свої знання, розвиваючи творчі здібності, розширюючи кругозір для того, щоб бути гідними громадянами своєї Батьківщини.

Тоді, у 2001 році, створюючи журнал, який став своєрідним клубом спілкування бібліотекарів, ми прагнули, щоб кожен фахівець на його сторінках мав можливість розповісти про своїх унікальних маленьких читачів, їхні уподобання і нові форми роботи; висловити думку, і не тільки висвітлити власний досвід, а й перейняти у колег цікавий, щоб творчо використати на благо користувачів. Сьогодні, відкриваючи світ дитячих бібліотек України у кожному номері видання, ми продовжуємо розповідати про їхню історію, переміни в діяльності, різноманітні привабливі події, інноваційний досвід, стратегію розвитку галузі, підвищення престижу бібліотечної професії та її кращих представників, про багато інших актуальних питань, що хвилювали і хвилюють. Вже вийшло 40 номерів журналу, надруковано понад 1000 різних за тематикою матеріалів, дописувачами яких стали майже тисяча фахівців з різних галузей знань. Серед наших авторів за ці роки були працівники і чи-

тачі сільських, районних, міських, обласних, державних і національних бібліотек, а також знані, шановані та зовсім молоді письменники, представники міністерств і відомств, що опікуються вихованням дітей, вчителі шкіл, професори, доценти, викладачі вищих та середніх навчальних закладів, вихователі дитячих садочків, зарубіжні колеги, батьки маленьких читачів ...

Звісно, життя журналу, в першу чергу, залежить від його авторів: ви пишете, ми друкуємо, вдячний читач сприймає. Якщо такий логічний ланцюжок існує, то існує і видання, що потрібне! Підсумовуючи десятирічну діяльність, ми, щоб отримати поради і зауваження на майбутній десяток та перспективу розвитку, підготували анкету, яка містила 6 позицій із запитаннями як загального, так і конкретного змісту та провели опитування. Орієнтовано анкетування було в основному на головних його користувачів — дитячих бібліотекарів і фахівців суміжних галузей, що працюють з дітьми. Таких результатів ми не очікували, і дуже вдячні всім, хто відгукнувся, написав про свої враження, поділився роздумами. Така небайдужість говорить про те, що журнал добре знають, уважно читають і ефективно використовують в роботі. Для більшості фахівців галузі він справжній помічник і радник, а для новачків — настільна книга. Це і є саме та мета, яку ми, засновники, ставили перед собою з самого початку.

Під час ретельного вивчення відповідей наших респондентів з'ясувалося, що переважна більшість з них (72%) надійшли із обласних бібліотек, 18% — із центральних міських та районних дитячих бібліотек, решта 10% — з інших організацій, що працюють з дітьми. Приємною є майже стовідсоткова позитивна оцінка журналу. 60% опитуваних пропонують продовжувати вже напрацьовані традиції, їх задовольняє наповненість змісту, тематична спрямованість, цікавий досвід, методичні поради. Також відзначається, що журнал посідає чільне місце серед фахових періодичних видань і відіграє значну роль не лише в бібліотечній роботі, а й у культурному житті країни. Відмічено і важливість онлайнового доступу до видання (електронну версію представлено на сайті НБУ для дітей www.chl.kiev.ua), що говорить про тенденцію якісної перебудови дитячих бібліотек відпо-

відено до сучасних інформаційних технологій. Були і узагальнюючі відповіді. 25% респондентів висловили свою думку, так: «Журнал дуже хороший», «В Україні це єдиний журнал, який висвітлює діяльність дитячих бібліотек», «Видання суттєвих змін не потребує» тощо. До редакції надійшло 542 анкети з різних куточків України: ретельно і повно на всі запитання, а їх було шість, відповіли 43,4%, п'ять позицій підкреслили 35%, чотири — 20,3%. Більшість опитуваних повідомили, що систематично читають «Світ дитячих бібліотек», який доносить свіжу професійну інформацію, допомагає наповнювати новим змістом роботу, сприяє практичній діяльності, а також поглиблює знання. Акцентувалася увага на тому, що потреба в інформації змушує постійно звертатися до фахового видання, оскільки інформаційний обмін був і залишається основою професійних контактів та співробітництва, і що журнал у цьому процесі надає необмежені можливості. Найменшу кількість відповідей отримало запитання «Чого на Вашу думку не вистачає»: переважна більшість користувачів наполягає залишити журнал без змін, і лише дехто пропонує доповнити сторінками: «Юридичні поради», «Сторінка запитань і відповідей», «Сторінка гумору» тощо.

Щодо рубрик, то найбільш значущими виявилися: «Слово головного редактора», «Відкриття. Нововведення. Досвід», «Новини з регіонів». Високо оцінені читачами статті А.С. Кобзаренко — «Культура. Бібліотека. Діти: формування і збереження духовної спадщини в інформаційному суспільстві», «Заради дитини працюємо і творимо», «Дитяче читання — основа духовного розвитку»; І.Г. Торліна — «Віртуальні послуги в дитячих бібліотеках України»; Т.М. Турбаніст — «Основні аспекти управління проектами в бібліотечній діяльності», «Сучасний інформаційний простір і місія дитячих бібліотек у ньому»; Н.Г. Ашаренкової — «Директор бібліотеки: сучасний погляд на професійні і лідерські якості»; Н.І. Безручко — «Відродити історичні традиції сімейного читання»; Т.І. Вакуленко — «Авторська програма як засіб виховання культури читання, любові до книги та духовного розвитку»; Г.В. Труш — «Творимо з дітьми і для дітей»; Н.Й. Дзюби, В.М. Красножон і Н.В. Полуні — «Новий етап у розвитку бібліотечно-бібліографічної класифікації для дитячих та шкільних бібліотек»; Є.О. Мордовенко — «Соціалізація юної особистості у ракурсі бібліотечної діяльності»; Г.С. Гречко — «Іміджова політика ЦБС для дітей м. Миколаєва як основа репутаційного менеджменту»; Л.А. Лугової — «Книжкові мости: міжнародна співпраця Львівської обласної бібліотеки для дітей» та багато інших — усього понад 50 публікацій. Найбільше цікавлять читачів матеріали про інноваційну діяльність бібліотек, інформатизацію бібліотечних процесів, формування і розвиток творчих

здібностей дітей, стимулювання дитячого читання, краєзнавчу роботу, організацію змістовного дозвілля.

Дуже втішили відповіді на п'яте запитання: «Який досвід, висвітлений на сторінках журналу, Ви запровадили у своїй бібліотеці?». Виявилося, що працівники дитячих бібліотек уважно відслідковують досвід своїх вітчизняних і зарубіжних колег та творчо використовують його в роботі з юними читачами. Від багатьох бібліотечних фахівців надійшли схвальні відгуки щодо діяльності Львівської центральної міської і Львівської обласної бібліотек для дітей, Миколаївської центральної міської бібліотеки для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка та Херсонської обласної бібліотеки для дітей, де є гарні інноваційні форми роботи, які доцільно запозичити. Наприклад, Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. А.П. Гайдара скористалася не лише окремими ідеями Львівської центральної міської бібліотеки для дітей щодо підвищення кваліфікації бібліотекарів, а й запровадила у себе досвід Чернігівської обласної бібліотеки для дітей ім. М.О. Островського з виховання дітей та підлітків на європейських традиціях і ефективно використала напрацювання Миколаївської центральної міської бібліотеки для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка зі створення ресурсу у стилі «гри-мандрівки» та вебліографічні подорожі; Донецька обласна бібліотека для дітей ім. С.М. Кірова скористалася досвідом з методичної роботи та краєзнавчої діяльності Запорізької обласної бібліотеки для дітей «Юний читач» і Херсонської обласної бібліотеки для дітей з приводу технології штрихового кодування; колегам з Миколаївської центральної міської бібліотеки для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка сподобався досвід роботи з обдарованими дітьми Львівської обласної бібліотеки; бібліотекарям Рівненщини — досвід мариупольців, висвітлений у статті «Читацька республіка діє»; Черкаська обласна бібліотека для дітей скористалася напрацюваннями Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В. Лягіна з удосконалення методичної діяльності; Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка реалізувала проект «Класичні читацькі дуелі», що поширений у Львівській області та досвід центральної міської бібліотеки для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка м. Миколаєва, зокрема, послуга «Бібліорюкзачок», «Бібліосад», дозвіллеві форми роботи «Бібліопікнік», літературні лавочки під відкритим небом».

Практично всі бібліотеки в регіонах здійснюють реалізацію таких цікавих прогресивних проектів і програм, як «Україна читає — дітям», «Найкращий читач України», «Жива бібліотека», «Ночі в бібліотеці», «Бенефіс кращих читачів», «Літературно-краєзнавчий квест, або Як козаки до Херсона повернулись», фотоконкурс «Магія читання», буккросинг «Велике читання», мультицентр «Флешка@: інноваційний підхід заради нових традицій». Цей перелік

можна було б продовжити. Були серед відповідей на цей пункт анкети і більш узагальнюючі: «Новий погляд, нові ідеї життя бібліотек народжуються на сторінках видання», «Лише через наш журнал ми одержуємо свіжу інформацію, додаткові знання», «У кожному номері є щось цікаве і корисне для роботи», «Досвід, який висвітлюється на сторінках журналу, запроваджується у наших бібліотеках постійно». Це надзвичайно важливо, і говорить про те, що «Світ дитячих бібліотек» сьогодні є інформаційним джерелом, яке підживлює знання, спонукає до творчого пошуку нових форм роботи, народжує сміливі ідеї та проекти.

Яким має бути журнал у наступні роки, що слід зробити, щоб він став кращим і виконував й надалі свою важливу місію? Вважаємо, що відповідями на ці запитання є думки наших респондентів: 23% з них пропонують друкувати більше офіційних документів стосовно галузі культури, зокрема про внесення змін до діючих нормативно-правових актів; 21% — більш широко висвітлювати питання роботи дитячих бібліотек, пов'язаних зі станом книжкових фондів, матеріально-технічною базою; 16,1% — розкривати проблеми та шляхи їх вирішення бібліотек середньої ланки (сільських, селищних, зокрема щодо вдосконалення професійності, навчання персоналу); 18% — розмішувати сучасні, прогресивні методичні рекомендації, розробки з досвіду роботи районних і міських бібліотек, що обслуговують дітей, стосовно нових форм масової роботи з впровадженням інновацій. Прозвучали і такі пропозиції: ввести рубрику запитань-відповідей; своєрідну дискусійну трибуну, де б можна було обмінюватись думками з приводу різних офіційних документів; публікувати інтерв'ю із сучасними українськими письменниками, видавцями, редакторами дитячих журналів; висвітлювати досвід роботи бібліотек, що працюють за програмою ІРБІС; запровадити рубрику «Підвищення кваліфікації»; друкувати приклади сучасного дизайну бібліотек, сценарії культурно-дозвіллевих заходів, матеріали стосовно соціального партнерства та зближення навчальних закладів культури і бібліотек. Навіть була пропозиція зробити додатком до журналу компакт-диск з матеріалами про кращі здобутки бібліотекарів-практиків. Дехто вважає започаткувати друкування на сторінках журналу «Календаря знаменних і пам'ятних дат», хоча ми вважаємо це нецільним. Такий матеріал готується і розповсюджується відповідною службою НБУ для дітей, а електронна версія подається на сайті бібліотеки. Були думки щодо покращення кольорової гами, зміни шрифтів, поліпшення періодичності виходу. Заслу-

говує на увагу пропозиція залучати більше авторів з сільських, районних і міських бібліотек.

Цікавими і навіть несподіваними стали відповіді студентів Донецького училища культури, які обрали професію бібліотекаря. Розмірковуючи над ними ми переконалися, що статті професійної тематики допомагають майбутнім фахівцям краще зорієнтуватися в подальшій роботі, відчуті себе причетними до діяльності сучасних дитячих бібліотек, дізнатися про історію їх розвитку, краще усвідомити значення і роль книги в житті маленького читача, поповнити знання новими практичними і корисними матеріалами від своїх старших колег. Мабуть потрібно звернути більшу увагу на співпрацю студентів профільних навчальних закладів з журналом, тому що саме вони можуть стати не тільки активними його читачами, а й дописувачами, котрі будуть своєрідними трансляторами нових сучасних ідей і цікавих задумів. Сподіваємося, що активніша співпраця з журналом буде корисною і представникам структурних підрозділів міністерств і відомств, відповідальних за підготовку кадрів такої розгалуженої мережі як бібліотечна.

Цільова спрямованість нашого видання віддзеркалює сучасний стан бібліотечної справи в Україні, презентує позицію місцевих органів влади до бібліотек як важливої складової галузі культури. На думку багатьох опитуваних, читачами професійних видань мають бути не лише фахівці бібліотечної спільноти, а й працівники регіональних управлінь у сфері культури і керівних органів влади, які здійснюють моніторинг фахових видань, аналізують інноваційні потоки проблемних питань та розробляють стратегію культурного будівництва в цілому.

Після вивчення і аналізу отриманої інформації стало зрозумілим, що журнал «Світ дитячих бібліотек» добре знають, активно використовують, сприймають позитивно і не байдужо, підтвердженням чого є надісланий багатий і цікавий матеріал. Результати опитування вкотре переконали, що подальший розвиток видання неможливий без урахування думок, інтересів і потреб його читачів. Дуже приємно, що до ювілею на адресу редакції від творчих і талановитих дитячих бібліотекарів України надійшло багато поздоровлень та побажань у цікавих і незвичайних формах: листівки, віршовані та прозові твори, колажі тощо, які ми представляємо вашій увазі на сторінках цього номеру. Ще раз хочеться подякувати всім вам, шановні колеги, за увагу до журналу і запевнити, що ми працюємо для вас і разом з вами, тож будемо робити все можливе щоб наш журнал став цікавішим і процвітав надалі.





Акумулятор наукової думки і орієнтир практики

Журнал «Світ дитячих бібліотек» перетнув десятилітній рубіж і крокує з бібліотечною громадськістю у майбутнє. Засновниками такого важливого видання стали Національна бібліотека України для дітей і Українська асоціація працівників бібліотек для дітей з ініціативи і активної підтримки генерального директора Національної бібліотеки України для дітей Анастасії Степанівни Кобзаренко — Героя України, кавалера ордена княгині Ольги III ступеня, заслуженого працівника культури України. Саме з її легкої руки журнал став помічником і порадиником бібліотекаря, популяризатором кращого досвіду, пропагандистом новацій бібліотечної науки і практики.

Як масове видання для практиків, що працюють з дітьми, журнал висвітлює найактуальніші проблеми обслуговування читачів, збереження і комплектування фондів та методи їх розкриття, інформаційно-бібліографічну та наукову діяльність дитячих бібліотек, ігрові, рекреаційні заходи, що так необхідні дітям поряд з навчанням, а також багато інших цікавих тем і проблем.

Перший український спеціальний журнал, що у всій багатогранності розкриває світ дитячих бібліотек, слугує благородній справі не тільки професіоналам, але й добробуту всього суспільства. Людство турбує, що серед молоді зростає злочинність, алкоголізм, наркоманія, бездуховність. У значній частини молодих людей спостерігається страх перед майбутнім, порушена мораль, духовність, віра, доброчинність. Тому дитячі бібліотеки беруть на себе благородну місію залучити дітей до кращих надбань українського народу, його традицій і культури, що закладалися ще з часів Київської Русі. На сторінках журналу ми знаходимо матеріали про те, як цікаво продуманими заходами бібліотеки впливають на становлення гуманної особистості, розвиток таких якостей дітей, як духовність, моральність, патріотизм, гідність, толерантність, колективізм. Підтримуючи і розвиваючи духовні струни дитячої свідомості, виховуючи любов до рідної Землі, Вітчизни, батьків, сім'ї, повагу до вчителя, своїх товаришів, бібліотеки роблять неоціненну послугу суспільству і державі.

З повагою і захопленням читаємо статті, в яких висвітлюється досвід роботи бібліотек, що спрямований на залучення дітей до книги, бібліотеки, духовних джерел, до тих пластів культурної спадщини, що відродять прагнення людської душі до Вічного, світлого, досконалого, до людяності й краси. Цій меті, приміром, слугує комплексна програма Рівненської державної обласної бібліотеки для дітей «Через маленьку книгу — у великий світ» (стаття Л.М. Лісової); яскраві заходи відділу естетичного виховання Київської обласної бібліотеки для дітей: експозиції з репродукцій картин, ілюстрацій, фото композицій дитячих малюнків, експозиції—

вікторини, дитячі ранки, ігри—вікторини: «Зелена казка весни», «Картини осені в поетичному обрамленні», «Якого кольору буває сніг», «Гімн Сонцю», «Магія звуків та барв» тощо (стаття С.М. Каскевич); матеріали Р.А. Драгана про роботу Харківської обласної бібліотеки для дітей щодо формування правової культури знайомлять фахівців, як цікавіше і доступніше провести в бібліотеці рольові ігри, дні правової культури, диспути, бесіди, правові години, уроки права до Дня Конституції, Дня Державного прапора, Всесвітнього дня прав дитини, Міжнародного дня прав людини.

Бібліотеки області організовують зустрічі батьків та їхніх дітей з психологами, юристами, не оминають увагою дітей з обмеженими фізичними можливостями, разом із центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, службами у справах неповнолітніх проводять цикли правознавчих заходів з профілактики злочинності.

Дякуючи журналу, бібліотечна громадськість завжди в курсі всього нового, що ініціює і проводить Національна бібліотека України для дітей: масштабні акції, як Всеукраїнський конкурс дитячої творчості на кращу книгу—саморобку «Моя мала Батьківщина», проведений разом з Фондом соціальних гарантій військовослужбовців та ветеранів Збройних Сил; щорічна Всеукраїнська науково-практична конференція директорів обласних бібліотек для дітей; Всеукраїнський тиждень дитячого читання, що популяризує книгу, бібліотеку, дитячу творчість; літературно-мистецькі заходи, присвячені творчості видатних українських і світових діячів науки, культури, мистецтва, літератури; участь і підтримка благодійної акції «Українському селу — сучасну книгу», ініціювання прийняття Кабінетом Міністрів України «Концепції Державної цільової програми підтримки та розвитку читання на період до 2015 року»; семінари і практикуми, консультації і методичні поради з усіх напрямів бібліотечної роботи.

В кожному часописі, в рубриці «Слово головного редактора» ми знаходимо статті А.С. Кобзаренко, яка піднімає найактуальніші проблеми наукової діяльності, впровадження новітніх інформаційних технологій, пошуку нових форм і методів обслуговування, формування морально-етичної, естетичної, правової культури дітей, розвитку літературної творчості, оприлюднює новачки як головної бібліотеки країни, так і регіональних бібліотек, ділиться роздумами про майбутнє книгозбірень, місію бібліотекаря у мінливому світі.

Школу кращого досвіду з різних ділянок роботи від обласної до районної, міської, сільської бібліотеки набувають працівники бібліотек завдяки публікаціям провідних фахівців головної дитячої книгозбірні країни: Т.В. Шамаріної, Т.М. Турбаніст, Н.О. Гажаман,

Н.Й. Дзюби, Н.М. Загоруйко, В.М. Красножон, І.Г. Торліна, Г.І. Гудзими, А.І. Гордієнко, Т.М. Кузілової та ін.

Журнал часто був ініціатором серйозних роздумів щодо різнобічного вивчення читацьких інтересів. Про інноваційний підхід до методів масової та індивідуальної роботи з читачами, місце і роль дитячої бібліотеки в інформаційному просторі, організації каталогів з урахуванням вікових та психологічних особливостей читачів-дітей розповідають матеріали: «Інформаційне суспільство без духовного коріння приречене» В. В'язової, «Дитяча бібліотека і громада: стратегічне партнерство в інтересах дитини» А.І. Бардашевської, «Література для дітей на українському книжковому ринку: тенденції і напрями розвитку» В.В. Косоногової, «З дитинства, з родини, з рідного краю: місія дитячих бібліотек у формуванні духовного потенціалу нації» В.Ю. Черноус, «Збереження бібліотечних фондів: проблеми і завдання номер один» Л.О. Карпенко та ін. Журнал розкривав і розкриває складні проблеми бібліотечного життя, різні думки авторів статей, висвітлює різні точки зору, таким чином сприяючи виробленню нових підходів до вирішення реальних завдань теорії і практики бібліотечної справи. Про це свідчать і відгуки бібліотекарів. На запитання: «Які статті Вам найбільше сподобалися і запам'яталися?» бібліотекарі виділили статті Т. Кулакової «Библиотека как среда развития дошкольника», А.І. Гордієнко «Творчий бібліотечний трикутник: книга, читач і...», Л.І. Гаврилюк «Роздуми з приводу дитячого читання:» за і проти» та багато інших.

Редакційна колегія, головний редактор А.С. Кобзаренко, заступник головного редактора Г.В. Горбунова збагачують репертуар журналу, удосконалюють його структуру, вводять нові рубрики на запити практиків, організовують спеціальні випуски. Так у 2007 р. № 2 був присвячений Всеукраїнському конкурсу дитячої творчості на кращу книжку-саморобку. У спеціальному випуску № 4 журналу того ж року висвітлювалися кращі презентації бібліотек, представлені на «Ярмарку бібліотечних ідей».

В журналі публікуються як матеріали бібліотечних спеціалістів, так і фахівців інших галузей наук, що збагачує його зміст і коло прихильників. В різні роки авторами цікавих статей, роздумів були: канд. пед. наук, доцент Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв Н.Г. Ашаренкова, начальник відділу аналізу та прогнозування діяльності бібліотек Міністерства культури України Т.М. Прокошева, доцент інституту польської літератури Варшавського університету Г. Ліщанський, канд. пед. наук, професор Київського національного університету культури і мистецтв В.М. Медведева, канд. пед. наук, доцент Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова Н.О. Півнюк

В останні роки центральною темою видання стала діяльність бібліотек кожної області в новій соціально-культурній ситуації. Журнал трансформує структуру рубрик спеціальних випусків, відходить від тематичної подачі матеріалу до географічної рубрикації, що кон-

центрує увагу читачів на вивченні стану бібліотечної галузі в конкретних регіонах, а керівників бібліотек — зробити порівняльний аналіз своїх напрацювань і здобутків колег. Значна увага приділяється комп'ютеризації, інформаційним системам і новітнім технологіям, створенню веб-сайтів, маркетингу бібліотечних послуг, психолого-педагогічним проблемам взаємодії в системі «бібліотекар-читач» та ін. Недаремно ж схвальні відгуки багатьох бібліотечних фахівців отримали статті Т.С. Манжули «Дитяче читання в умовах інтенсивного розвитку інформаційних технологій», А.С. Кобзаренко «Культура. Бібліотека. Діти: формування і збереження духовної спадщини в інформаційному суспільстві», Н.Ф. Попової «Дитяча бібліотека в XXI столітті: автоматизація бібліотечних процесів у Херсонській ОДБ», Н.С. Новицької «Діти-інформація-культура-бібліотека», Я.Л. Бондаренко «Web-сайт детской библиотеки как зеркало ее деятельности», численні публікації І.Г. Торліна, статті Л.І. Литвинець, В.М. Красножон, Т.Г. Щукіної та багатьох інших авторів, в яких розкриваються форми роботи бібліотек з інтерактивними читачами, засоби формування інформаційної культури, створення Web-сайтів, методи довідково-бібліографічного обслуговування віддалених користувачів за допомогою «Віртуальної довідки». Зокрема, така форма роботи, як «Віртуальна бібліографічна довідка», як зазначається в статті А.С. Кобзаренко (2007, № 4, с. 5), вже декілька років успішно і активно використовується читачами НБУ для дітей.

Як читач журналу, хочу відмітити, що жодний напрям бібліотечної діяльності наш часопис-ювіляр не обійшов увагою. Читаючи статтю Н.Й. Дзюби «Електронне краєзнавство» та інших дописувачів журналу про створення краєзнавчих Інтернет-ресурсів на бібліотечних сайтах, переконуєшся ще і ще раз у тому, що дитячі бібліотеки надають неоціненну послугу історикам, культурологам, краєзнавцям, всім, хто любить і вивчає свій край, створює його літопис. У них читач знаходить факти, події, творців історії і культури того чи іншого краю, а для полегшення пошуку матеріал формується за науковим принципом: історичне, народознавче, літературне, економічне краєзнавство, видатні особистості краю та ін. Ювілейні дати регіонів часто вміщуються під рубриками «Краєзнавчий хронограф» (Луганська ОДБ), «Літопис Херсона» (Херсонська ОДБ), «Краєзнавчі дати» (Житомирської ОДБ), що полегшує предметний пошук.

Журнал відіграє помітну роль у розвитку бібліотечної науки. В ньому знайшли належне відображення праці теоретиків і практиків бібліотечної справи, фундаментальні прогностичні статті щодо актуалізації проблематики наукових досліджень, гуманітарних, технологічних, соціологічних підходів у дослідженнях (А.С. Кобзаренко — СДБ. — 2002. — № 2; 2004. — № 3), формування стратегії та управління розвитком інноваційної діяльності (В.Г. Дригайло. СДБ. — 2004. — № 3), місії і нового образу бібліотеки в інформаційному суспільстві (статті Г.С. Гречко, Н.В. Семилет. — СДБ.

— 2005. — № 2), професійного становлення бібліотечного спеціаліста (Н.О. Новікова. СДБ. — 2003. — № 1), історичних досліджень (Г.І. Погребняк. СДБ. — 2002. — № 3) та ін.

Дитячий бібліотекар — це і педагог, і порадник, і психолог, і лоцман у морі книг, а ще багато з них володіють поетичним даром. Їх вірші, як і вірші читачів-дітей, що публікуються в журналі, надають йому поетичної чарівності і змушують посміхнутися і порадити, незважаючи на брак коштів для комплектування, комп'ютеризації, матеріально технічного оснащення та ін. Дніпропетровська обласна дитяча бібліотека вже декілька років видає твори обдарованих дітей під назвою «Ластів'ята» у видавництві «Гамалія». Ось який світлий, життєстверджуючий віршик Н. Бельмас надруковано у нашому журналі за 2007 рік у № 4:

Як день і ніч, як світло й тьма,
Як тепле літо і зима
На світі є добро і зло.
Так буде, так завжди було.

Добро — любов, добро — життя,
Добро — це дружба й співчуття,
І не промінчик в темноті,
Хай буде сонцем у житті.

З журналу ми довідуємося, що досвід Дніпропетровщини підтримали дитячі бібліотеки Чернігова. Нещодавно тут вийшла друком яскрава кольорова книга «Хай весь світ дивують нині діти неньки України», присвячена 20-річчю незалежності України.

Ми торкнулися лише деяких проблем, які висвітлює професійний журнал «Світ дитячих бібліотек». Взагалі ж поле діяльності і змістовна наповненість, почуття нового, поважливе ставлення до авторського тексту, динамічність структури заслуговують на вдячність читачів усієї редакційної колегії. Бажаю читачам журналу і редакційній колегії на чолі з Анастасією Степанівною Кобзаренко подальших успіхів у сприянні розвитку бібліотекознавчої думки, змістовних статей, цікавих дописувачів і найголовніших серед них — побільше авторів серед читачів-дітей.



Віра Вересоцька,
заступник директора Чернігівської обласної бібліотеки для дітей ім. М. Островського

10 років з улюбленим журналом

З днем народження, наш улюблений журнал, щирий друг і порадник!

Знаменно, що дата народження — перший рік нового III тисячоліття, з того часу наш журнал впевнено йде нарівні з XXI століттям. У першому номері Анастасія Степанівна Кобзаренко, ініціатор популярного журналу, людина відома і шанована, звернулася до нас, дитячих бібліотекарів України: «... Журнал відкритий для всіх. Пишіть, надсилайте матеріали, задавайте запитання, діліться досвідом, піднімайте проблеми, робіть зауваження. Запрошуємо до співпраці». Саме співпраця і робить наш журнал таким демократичним, цікавим, сучасним, актуальним. Усі дитячі бібліотеки України тепер мають можливість розповісти про найцікавіші здобутки в своїй роботі, познайомити з ними всю бібліотечну країну, всіх, хто небайдужий до дітей і читання. Редактори журналу завжди професійні і толерантні, за що ми вдячні їм. Завдяки журналу ми завжди мали і маємо можливість поділитися найцікавішими досягненнями в своїй роботі зі своїми колегами з усієї України, адже про найбільш вагомні наші творчі акції і заходи в бібліотечному житті Чернігівщини ми інформуємо бібліотечну спільноту і самі багато чого цікавого дізнаємось з публікацій часопису.

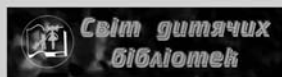
«Світ дитячих бібліотек», на нашу думку, успішно виконує свою основну функцію — справжньої трибуни для професійного спілкування. Свій ювілей журнал відзначає у рік 20-річчя незалежності України — саме в цей ювілейний рік країни і улюбленого журналу ми теж хочемо поділитися радістю: в Чернігові тільки-но вийшла друком яскрава кольорова книга «Хай весь світ дивують нині діти неньки України», присвячена 20-річчю незалежності України. В ній зібрані кращі твори дітей-переможців I Чернігівського обласного дитячого конкурсу юних літераторів, який провели спільно дитячі бібліотеки Чернігівщини і письменники Чернігова, а проілюстрували юні художники ліцею № 22 нашого міста.

Книга видана за підтримки Чернігівської обласної державної адміністрації, її отримають усі дитячі бібліотеки та частина сільських бібліотек області, всі юні автори книги. Цей проект-конкурс плануємо зробити щорічним, адже допомогти юним талантам — це цікаво і патріотично. З деякими кращими творами ми пропонуємо познайомити і читачів рідного журналу.

Хай цей заспів нашої юні також буде своєрідним вітанням дорослих колег і улюбленого часопису. Всім авторам журналу — здоров'я, успіхів, а ювілярові — процвітання!

З ювілеєм тебе славним,
Хай сім'я твоя зроста!
Хай посіютьс'я й пожнутьс'я
Досвід, праця, доброта!





17 причин чому треба читати журнал

(пам'ятка бібліотекарям до 10-річчя заснування видання)

- Журнал — перше і єдине професійне друковане видання для працівників дитячих бібліотек України.
- Журнал посідає гідне місце в професійній пресі країни.
- Журнал здійснює свою діяльність згідно з професійними принципами, а не політичними уподобаннями.
- Журнал адресований фахівцям творчим, відданим своїй справі, які вірять у значимість своєї місії.

• Журнал відкритий для спілкування, дає можливість усім, хто бажає і вміє це робити, висловлюватися на професійну тему перед багаточисельною аудиторією та заявити про себе.

• Журнал є дискусійним клубом для бібліотекарів — практиків і здійснює двосторонній рух бібліотечної думки.

• Журнал формує сучасний образ дитячої бібліотеки в українському суспільстві, сприяє прагненню кожної бібліотеки у досягненні нею найвищого рівня розвитку.

• Журнал сприяє консолідації зусиль своїх читачів на вирішення багатьох важливих питань діяльності бібліотек для дітей.

• Журнал доводить, що кожна бібліотека має обирати свій, індивідуальний шлях розвитку, враховуючи особливості регіону, вимоги часу і надзвичайні можливості.

• Журнал зберігає, продовжує та розповсюджує кращі традиції попередніх поколінь, перебуває у постійному пошуку нового.

• Журнал допомагає адаптуватися у світі дитячих бібліотек молодим спеціалістам, які щорічно поповнюють їх лави.

• Журнал — це можливість дізнатися чим живуть колеги не тільки в Україні, але і у світі.

• Журнал піднімає на новий рівень авторитет бібліотечної професії.

• Журнал постійно стверджує, що бібліотекарі — це особливі люди: освічені, інтелігентні, духовні, порядні.

• Журнал допомагає бібліотекарям поважати самих себе, бути більш упевненими у собі і розуміти, що в Україні багато колег, які думають і працюють так, як і вони.

• Журнал — це результат праці багатьох людей, і усі вони збагачують наше професійне середовище.

• Журнал постійно наголошує на тому, що попереду на нас чекає відповідальна, серйозна і напружена робота і не слід «спочивати на лаврах».

Журнал для фахівців

Якщо ми плануємо свято,
Семинар або турнір,
То звернуть увагу варто,
На журнал для фахівців.

Він умить нам допоможе,
Інформацію зібрати.
Всі складні питання зможе
По полицях розібрати.

Якщо ви не здогадалися,
То спитайте у колег.
Вони з радістю підкажуть
Це — «Світ дитячих
бібліотек».

м. Брянка
Луганська область

Славний ювілей

Багато побажань на світі,
Та в цей ваш славний ювілей,
Ми всі вам хочем побажати —
Шани від бібліотекарів,
І всіх людей!

Нехай обходять стороною,
Усі печалі й біди вас,
Щоб наш журнал був всім на
радість,
І з кожним роком процвітав.
Марківська бібліотека вас вітає,
Щастя і добробуту бажає!

З повагою колектив філії №1
для дітей Марківської ЦБС
Луганської області

Моя же мама библиотекарь

Есть мама водитель и мама аптекарь.
Моя же мама — библиотекарь.
Она у нас душ человеческих лекарь,
Всегда всем поможет, укажет, подскажет,
Про новую книгу читателю скажет.
Она, как читающий человек,
От корки до корки читает
«Світ дитячих бібліотек».
Он ей интересен, в работе полезен,
Библиотекарям нужен, с читателем дружен,
Тебя поздравляем, журнал дорогой,
Рости, развивайся, как зелень весной!
А вам, редакция журнала,
Желаем солнечных страниц,
И чтоб читателей немало
Журнал любили без границ.
Желаем счастья тёплого, читателя доброго,
спонсора щедрого и здоровья крепкого!

Яна Борицова 13 лет,
читательница Кременской
районной библиотеки для детей

Вітаємо з ювілеєм професійного видання! Наш журнал «Світ дитячих бібліотек» дуже корисний, дійсно є і світом бібліотек, і світлом для дитячих бібліотек України. За віком, він ще дуже маленький — усього 10 років, ще багато у нього є проблем і запитань. Та ми впевнені, що від номера до номеру журнал зростатиме і ставатиме ще більш гарнішим, більш наповненим і змістовнішим.

*З великою повагою і найкращими побажаннями,
колектив Донецької обласної бібліотеки ім. С.М. Кірова та її директор Валентина В'язова*

Дитячі бібліотеки України — вони схожі між собою, а у чомусь зовсім різні

З журналом «Світ дитячих бібліотек» я ознайомила, перебуваючи на навчальній практиці в Донецькій обласній бібліотеці для дітей ім. С.М. Кірова. Я була вражена тим, що кожна стаття — це досвід фахівця, який готовий допомогти знайти відповіді на різні запитання: «Як заохотити дітей різного віку до читання?», «Які сучасні вимоги до фонду?» або «Які форми і методи роботи з дітьми більш ефективні?».

У статтях про багатогранну діяльність бібліотек, що знаходяться в різних куточках України, зрозуміло, що у чомусь вони схожі між собою, а у чомусь зовсім різні, але кожна розповідь підтверджує те, що бібліотечне життя — цікаве, змістовне та насичене значущими подіями.

Дитина повинна змалку орієнтуватись на основні життєві цінності: духовність, любов до ближнього, толерантність, повагу, патріотизм. Лише тоді з цієї дитини виросте багатогранна особистість, яка зможе забезпечити духовний розвиток нашої країни. А залучати до книг мають висококваліфіковані та освічені бібліотекарі, бо талановитого читача може зростити тільки талановитий бібліотекар, стати яким допомагають мені у Донецькому училищі культури.

Хочу висловити слова подяки редакції журналу і побажати успіхів у подальшій роботі.

Ганна Амосьонко, студентка 2 курсу бібліотечного відділення Донецького училища культури

Бібліотекар ХХІ століття

Журнал «Світ дитячих бібліотек» є провідним професійним журналом для працівників дитячих бібліотек України. Особисто я почала працювати з цим виданням, перебуваючи на практиці у Донецькій обласній бібліотеці для дітей ім. С.М. Кірова. Раніше я вивчала бібліотеку як читач, зараз намагаюсь дивитися на неї з професійної точки зору, а журнал допомагає в цьому. На сторінках кожного номера можна знайти і шляхи для подальшого розвитку дитячих бібліотек, і практичний досвід та власні здобутки працівників, і відповіді на численні запитання. Особливої уваги заслуговують і матеріали постійних рубрик, таких як: «Кращі з кращих», «Горизонти бібліографії», «Бібліотека: вчора, сьогодні, завтра».

Хочу побажати успіхів у вивченні особливостей співпраці бібліотекаря і маленького читача, коштів для друкування цікавого досвіду та порад фахівців і творчих відкриттів у світі дитячих бібліотек.

ХХІ століття — ера інформаційного суспільства. Час формує нове покоління читачів та бібліотек. Діти — саме та категорія, яка охоче оволодіває новими інформаційними технологіями. Бібліотека, як сучасний інформаційний центр, обслуговує їх на основі комп'ютерних технологій, а як центр виховання культури, залишається надійним засобом підготовки юного покоління до життя в інформаційному суспільстві.

Редакція журналу «Світ дитячих бібліотек» приділяє увагу інформатизації дитячих бібліотек України, розкриває спектр використання інформаційних технологій. І мене — бібліотекаря ХХІ століття, це дуже цікавить.

Бажаю успіхів, натхнення і широкого розповсюдження новітніх технологій!

Валерія Тимура, студентка 2 курсу бібліотечного відділення Донецького училища культури

Виховання в дитини любові до книги...

Ознайомившись зі статтями журналу «Світ дитячих бібліотек», я переконалася в тому, що відповідальний і творчий підхід до улюбленої справи допоможуть бібліотекарям успішно реалізувати одне з найважливіших завдань — виховання в дитини любові до книги, прищеплення їй навичок самостійного пошуку потрібної інформації, створення відповідних умов для забезпечення вільного доступу до інформаційних ресурсів. А майбутнім фахівцям — поглибити свої теоретичні знання практичним досвідом на прикладі роботи кращих бібліотек України!

Бажаю творчих знахідок для того, щоб журнал «Світ дитячих бібліотек» став ще сучаснішим, креативнішим та улюбленішим!

Людмила Виштикайло, студентка 2 курсу бібліотечного відділення Донецького училища культури

Слова приветствия журналу «Світ дитячих бібліотек»

Журнал «Світ дитячих бібліотек», который учредили и вот уже 10 лет выпускают Украинская ассоциация работников библиотек для детей и Национальная библиотека Украины для детей, — издание важное и нужное. Причем, важное и нужное не только для библиотекарей, но и для детских писателей. Ведь мало создать новое литературное произведение в прозе или стихах, нужно еще оповестить широкую читательскую аудиторию о выходе в свет той или иной книги, убедить потенциальных юных читателей в том, что она ими обязательно должна быть прочитана. И эту благородную работу, связанную с пропагандой родного Слова и Книги, работники детских библиотек нашей страны и ваш журнал проводят изо дня в день, за что лично я хотел бы низко поклониться и выразить слова искренней благодарности его главному редактору Анастасии Кобзаренко и всему коллективу.

Особенно необходима ваша деятельность в настоящее время, когда количество регулярно читающих детей с каждым годом уменьшается. Ведь не секрет, что сегодняшняя Украина — один из лидеров среди малочитающих государств в Европе. По данным компании *TNS Ukraine* интерес к литературе проявляют 73,5% британцев, 66% немцев, 61% французов, 30% россиян и лишь 27% украинцев. Есть дети, которые вообще не читают ни бумажных, ни электронных, ни аудиокниг — и это тревожный факт. Думаю, что всем, кто занимается воспитанием и образованием подрастающего поколения, нужно сделать все возможное, чтобы любовь к книге (причем не важно на каком носителе она выпущена) не угасала, а наоборот возрастала. Уверен, что журнал «Світ дитячих бібліотек» будет этому всячески способствовать: передовыми методическими рекомендациями для библиотекарей, интересными информацией о книжных новинках, материалами о жизни и творчестве современных известных украинских и зарубежных детских писателей.

*Валерий Герланец — главный редактор детского журнала «Апельсин»,
лауреат Всеукраинского конкурса «Коронация слова» и международных литературных конкурсов*



Журнал «Світ дитячих бібліотек» записується до бібліотеки

Журналу «Світ дитячих бібліотек» виповнюється 10 років. Він є ровесником і ще довго буде ровесником наших користувачів, адже дитячі бібліотеки працюють і для дітей, і для дорослих, які опікуються проблемами дитинства. Уявімо, якби Журнал був живим, то в цьому віці, трохи раніше або навпаки — пізніше, він би міг прийти до бібліотеки, щоб стати її користувачем. І тоді йому довелося б відповідати на запитання бібліотекаря, який би заповнював «Формуляр читача дитячої (шкільної) бібліотеки». Цікаво, якими були б його відповіді?

Можливо, такими:

Прізвище	Щоквартальний науково-методичний
Ім'я	Світ дитячих бібліотек
Рік народження	2001
Номер школи	№ № шкіл, в яких вчать читачі дитячих бібліотек
Клас	Від 1 до 11 класів
Домашня адреса	Україна
№ телефону	Всі номери телефонів, які є в дитячих бібліотеках
Батько. Мати	Головний редактор і редакційна колегія
Є читачем бібліотеки	З початку нового тисячоліття
Правила бібліотеки зобов'язують виконувати	І закликаю до цього усіх
Якими ще бібліотеками користується	Усіма, де передплачують журнал
Про що любить читати	Про Україну і різні країни, про дітей і дорослих, про історію і подорожі, літературознавчі статті і художні твори, про конкурси і їх переможців, про досвід колег і про колег, про все нове у бібліотечній справі, про все корисне і цікаве в роботі.....
Які предмети у школі вважає найбільш цікавими	Всі
Улюблене заняття	Допомагати бібліотекарям дитячих бібліотек
Звертати увагу	Чи передплачує бібліотека «Світ дитячих бібліотек»

А яким би читачем був Журнал? Впевнені, Журнал був би ініціативним читачем, щоб спонукати бібліотекарів до різноманітних, цікавих, прогресивних дій і звершень, допитливим, щоб не дозволяти бібліотекарям застоюватися і засинати в одній часовій площині, дисциплінованим, щоб змусити і бібліотекарів бути зібраними та організованими, і, найголовніше, щирим, щоб кожен, хто візьме його до рук, вважав Журнал своїм другом і порадником. Саме таким — ініціативним, допитливим, дисциплінованим, щирим — і є наш професійний журнал «Світ дитячих бібліотек». Зичимо йому довгих-довгих плідних років на бібліотечній ниві.

Колектив Донецької обласної бібліотеки для дітей ім. С.М. Кірова

Вельмишановні колеги!

Важко знайти настільки ж шляхетне поприще, ніж бібліотечна робота: книги, діти і їхні повсякденні й безумовні друзі, помічники, вихователі — працівники бібліотек. Бібліотека — немов живий організм, що розвивається, вирує новими ідеями і яскравими винаходами, який не може знаходитися в ізоляції і потребує спілкування з інтелектуальним центром, збирачем і популяризатором найкращого досвіду, генератором інновацій.

Нині нашому улюбленому журналу «Світ дитячих бібліотек» — 10 років. 10 років він знайомить усе бібліотечне товариство України з талановитими представниками нашої професії, надає свої сторінки для оприлюднення творчих пошуків і відкриттів колег, які живуть у різних куточках нашої країни й понад усе закохані у свою професію і розумний та веселий загальний дітвор. Завдяки журналу відбувається, так би мовити, круговорот креативу в світі дитячих бібліотек, а це є запорукою постійного розвитку й удосконалення бібліотечної роботи.

Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В. Лягіна щиро вдячна вам, дорогі колеги, за те, що ви — плоть від плоті таких же творчих людей, як бібліотекарі, які не за гроші, не за страх, а за совість працюють на ниві популяризації книги і залучення дітей до творчого читання.

Зичимо усяких гараздів в особистому житті кожного члена колективу вашої редакції, успіхів і постійного оновлення вашого і нашого журналу і натхнення у творчості!

Тетяна Жайворонек, директор бібліотеки від імені всього колективу

Бібліотекар — це доля!

Бібліотекар дитячої бібліотеки — не просто професія, це — доля. Складна, неспокійна та водночас щаслива, захоплююча, радісна, справжня.

Роль дитячої бібліотеки неоціненна, адже всі ми розуміємо, як багато залежить від успішного старту в житті не тільки дитини, а й дорослої людини.

Бібліотекарі дитячих бібліотек завжди виділялися серед бібліотекарів особливим ентузіазмом, творчим ставленням до справи. Вони щедро наділені різноманітними талантами, вміють швидко знайти вихід з будь-якої скрутної ситуації. Кожна «кругла» дата, ювілей — це слушний момент на мить зупинитися, озирнутися, підбити підсумки.

Шановний журнале!

Невтомний генераторе ідей! Тобі — 10!

Тож бажаємо тобі, редакційному колективу та всім дописувачам міцного здоров'я, добробуту, приємної праці, спрямованої на розв'язання проблем виховання сучасних і прийдешніх поколінь. Щиро зичимо всім подальших творчих злетів, щасливих і довгих років життя. Хай вам завжди усміхається доля, а серце зігріває тепло людської вдячності. Спасибі за цікавий інтелектуальний журнал, і ще за те, що ти допомагаєш «стати на крило» всім, хто прагне бути успішним професіоналом. Невичерпної творчої енергії і довгих років плідної праці на нашій бібліотечній ниві! Добра, тепла, уваги, ніжності та любові ми, працівники Арбузинської районної дитячої бібліотеки, бажаємо всім! Нехай щасливо і вільно всім нам живеться в нашій українській родині. Нехай доля дарує більше радості, тепла та здоров'я.

*А. Середенко,
зав. відділом обслуговування Арбузинської РДБ*

«Світу дитячих бібліотек» до дня його 10-ї річниці

Вітаю, друже мій, — журнал,
З десятилітнім ювілеєм!
Для тебе од вітальних шквал,
Слова подяки ллють есеєм.

Вітання щирії прийми
Працівників бібліотечних,
Котрі від тебе набули,
Порад змістовних та доречних.

Дитячі радісні слова,
В подяці відданий віршуємо,
Бо ми світогляд та права,
Дітей своїх завжди шануємо.

Отож і ти, журнале мій,
Всім методички розсилаєш,
Щоб в юних душах буревій
Учух назавжди, — так бажаєш.

Тому знайомиш читачів,
Зі світом книги, де сердечно
Звучать, немов пташиний спів,
Слова пізнання безкінечно.

Життя — не казочка про фей.
Це — гарні помисли та люди,
Що твій найперший ювілей,
Так радісно святкують всюди.

За те, що зводиш душ мости,
Даруєш всім пізнання ріки, —
В достатку й злагоді рости,
Журнале любий наш навіки!

*Л. Пічугіна,
місцева поетеса, пенсіонерка*

Анограма «Світу дитячих бібліотек»

Своє вітаннячко із гаю
Вам шле завзято соловей,
І він щебече: «Надихаю
Творити щиро для дітей!»

Дитячий світ бібліотечний
Й палкий оспіваний привіт,
Трудівникам твоїм доречний
Я теж вважаю: бачить світ.

Чому так легко віршувати
Й плекати вдячності слова,
Хто дійсно може надихати,
Бо слава творча в вас жива !

І всі це добре відчують:
Бажають з дітьми процвітати,
Любов до книги прививають
І надихають працювати.

Ото-ж вітаю з ювілеєм
Трудівників журналу я,
Елегії змашу елеєм
Котрі усі — одна сім'я.

*Л. Пічугіна,
місцева поетеса, пенсіонерка*

Бібліотечна мрія

Сьогодні ви приймаєте
Вітання від усіх,
І ювілей стрічаєте,
Тримаючись за всіх.

Для тих кому ви служите
І можете навчить,
Така підказка вірите
Як треба всім нам жити.

Чимало вдалих звершень
І тьма нових ідей,
Хто з вами — завжди перший
Біжить, як Прометей.

І в світ, в дитяче царство
Бібліотечних мрій !
Любов — людське багатство
І радісних надій.

О, як цей світ прекрасний
Тебе спішить навчить,
Екологічно чистий
Космічну даль вершить.

*Н. Ткаченко,
місцева поетеса, пенсіонерка*

Працівникам журналу «Світ дитячих бібліотек»

Прийміть наші палкі вітання з ювілеєм.
Бажаємо Вам здоров'я, радості, щастя, нових
творчих звершень, оптимістичного настрою.

Нехай благородна праця, якою Ви займаєтесь,
буде успішною і завжди приносить радість та
задоволення.

Хвала родині журналістів!
Вітаєм щиро нині Вас.
Здорові будьте, серцем чисті,
Щоб в грудях вогник не погас.

Як древній Хронос, все фіксуйте:
Події, факти, імена.
Перед брехнею не пасуйте,
Нехай дрижить від Вас вона!

Добра ,шановні, Вам, наснаги,
Любові, щедрості, тепла.
На перехрестях всіх – відваги,
Щоб доля матір'ю була.

Подяка Вам, четверта владо,
За Ваші помисли й діла,
Вітаємо сьогодні радо,
і ще раз скажемо: «Хвала!»

*Колектив Врадіївської ЦДБ
Миколаївської області*

Країна знань

Тобі сьогодні 10 років
Приймаш тисячу вітань,
Зробив немало вірних кроків
На зустріч у країну знань.

Ми рубрики твої читаєм
У світ нових ідей йдемо,
З тобою разом ми зростаєм
Усе нове пізнаємо.

Країна знань усіх турбує
Збирає тисячі людей,
Навчає, радить і хвилює
В народженні нових ідей.

Прийми вітання й побажання
Щоб ти світила нам завжди,
Країна знань і сподівання
Надійся, радуй нас, твори.

*Н. Ткаченко,
місцева поетеса, пенсіонерка*

Професіоналам своєї справи

Журналу нашому маленький ювілей
Крокує десять років впевнено, врочисто.
Й хоча позаду вже чимало свят
Попереду — яскраві й променисті.

Життя бібліотек: вісті звідусіль —
Із міст і сіл: новини з регіонів, події, досвід, ювілеї.
Десять — на рушнику хліб-сіль —
За впевненість, довіру, ми завжди з тобою.

На сторінках кожне слово заплете,
Порушить існуючі проблеми.
О, глас народу, то є золоте —
І вирішаться найскладніші теми.

І директор, і бібліотекар знайде
Цікаве щось для себе почитати.
А потім кожен потрібне втілить у життя:
Побажає й вам своє він написати.

Тут допоможуть кожному творить —
І будуть досвід, інновація, замітка.
Перо у журналістів аж горить —
Й пробудиться сила думок, мов квітка.

В умовах сьогодення нелегких
Гартується журнал, міцніш за крицю.
У буднях метушливих, гомінких —
Завжди знайде замріяну зірницю.

І дбає колектив про майбуття,
І нині творить справ малих чимало.
І пишеться історія життя,
А в ній достойних звершень є немало.

О ювілей прекрасний, скільки літ!
Журнале, ти ще молодий,
На сотні років впевнений політ
Із журналістських рук ваших роботящих!

Десять — це поважна дата! Ми вітаємо профе-
сіоналів своєї справи! «Світ дитячих бібліотек»
— це справжній фаховий науково-методичний
журнал для всіх бібліотекарів. Тож ясній, муж-
ній і розквітай у всій своїй красі, впевнено
долай всі перепони і досягай вершин!

*З повагою та вдячністю,
колектив Новобузької ЦБС
Миколаївської області*



Запорізька область

Вельмишановні колеги!

Запорізька обласна бібліотека для дітей від щирого серця вітає вас з ювілеєм! Бажаємо не уникати складних тем, невтомлюючись шукати і знаходити єдине правильне рішення, невтрачати ентузіазму. Зичимо всім міцного здоров'я, добра і щастя! Нехай кожна мить буде огорнута теплом, а радість і успіх обов'язково стануть вашими супутниками у житті і творчості.

Ольга Башкатова, директор бібліотеки від імені всього колективу

Десять років — шлях чималий

Гарний є у нас журнал,
Він сьогодні — ювіляр!
Десять років нас навчає —
Працювати допомагає.

Він розумний і сучасний,
В дім завжди приходить вчасно,
Є проблеми — дасть раду,
Нам допомогти він радий.

Десять років — шлях чималий
З «Світом...» поряд ми йдемо
Методично досконалий
Досвід ваш бережемо

Тож вітаєм з ювілеєм!
І бажаємо рости,
Щоби кожною статтею
Досягали ви мети.

Щоб долали перепони,
Ще — натхнення від душі.
Розширяли щоб кордони,
Збільшували тиражі.

Іменинник підростає,
Двадцять буде, п'ятдесят...
Фахівцям усім бажаєм
Щастя, творчості, наснаги...
Ну а читачам — читать!

Шановні колеги!

Щиро вітаємо ваш професійний колектив науково-методичного журналу «Світ дитячих бібліотек» з 10-річним ювілеєм!

Бажаємо всім міцного здоров'я, творчого натхнення у втіленні провідних ідей в бібліотечній справі та професійних злетів!

Книга здавна вважається країною знань, що є і буде невичерпною та незбагненною до кінця. Ми всі живемо у столітті новітніх ідей та прогресивних технологій. І не диво, що усе людство повинно крокувати у ногу зі стрімким часом. Життя ставить перед нами жорсткі вимоги: хочеш гарно жити — повинен знати багато. І у цьому, як ніхто, допомагає книга. На жаль, на сьогоднішній день книги поступово втрачають свою магічну силу, передаючи свій важіль влади інформаційних технологій. І це, ще раз повторимося, — дійсно є трагедією сучасного суспільства. Але у такий урочистий день ми не маємо права сумувати, оскільки залишилися ще у нашому світі промінці просвітництва, одним з яких безперечно є наш журнал.

«Світ дитячих бібліотек» — це журнал, де зібрані усі новітні ідеї, де сконцентрований передовий досвід людей, що присвятили своє життя тому, щоб успішно пропагувати світ знань за допомогою книжок. Це і змістовні матеріали, що стануть у нагоді іншим бібліотекарям, і різноманітні цікаві рубрики.

Тож, хай буде невичерпною інформаційна «кри-ниця» на сторінках такого улюбленого і такого необхідного для нас, дитячих бібліотекарів, журналу!

*Від колективу
Вільнянської районної бібліотеки для дітей*

Полтавська область

Привітання з нагоди 10-річного ювілею

Підвищує престиж дитячого читання,
Висвітлює досвід наших колег
Цікаве фахове видання
«Світ дитячих бібліотек».

З ювілеєм, улюблений часопису!
З ювілеєм, порадинику дорогий!
Ти став розумним співрозмовником,
Дарма, що досить молодий!

Шановні засновники і редакційна колегіє,
Від щирого серця вітаємо вас!
Сміливих рішень і натхнення,
Нових ідей! У добрий час!

Кременчуцька ЦБС для дітей, Полтавська область

Колективу

«Світу дитячих бібліотек»

Для нас журнал ваш — берегиня
Книжок, працівників, дітей,
І кожен номер — це святиня,
Багато новшеств та ідей.
Мов із струмка черпаєм мудрість,
Й думки наставників, колег
Приносять неймовірну користь,
Майбутньому наших дітей.
Усі ми щиро вас вітаєм
Й бажаємо у ваш ювілей,
Щоб з кожним роком ви зростали,
Цікавих справ вам і людей.
Щоб колектив ваш був здоровий,
Щоб мали від життя усе,
Від чого радісно на серці
І що тривога нам не дає.

*З повагою, колектив
Гуляйпільської районної бібліотеки для дітей*

Львівська область

Улюбленому журналу – 10 років!

Десять років – це багато,
Десять років – це епоха.
Вас вітаємо зі святом,
Хай лунають щастя кроки.

Хай воно приносить в хату
Море радості й тепла,
Вірних друзів вам багато,
Щоб доля щедрою була!

Щоб ніколи не міліла
Гарних тем стрімка ріка,
Щоб ішли в майбутнє сміло
Й не лякали вас літа.

Хай з роками багатіє
Ваш журнал і процвітає.
Зерна мудрості хай сіє
Він ще довгі літа!

*Людмила Пуляєва,
провідний бібліотекар Львівської
обласної бібліотеки для дітей
від імені усього колективу*



Оксана Розміровська,

зав. відділом обслуговування читачів–учнів 5–9 класів Херсонської обласної бібліотеки для дітей, учасник делегації УБА на Конгресі ІФЛА, переможець конкурсу на здобуття премії ім. Боба МакКі для молодого бібліотекаря України

Всесвітній бібліотечний та інформаційний Конгрес ІФЛА – 2011: як це було у Пуерто-Ріко

«Якщо тобі не відчиняють сто дверей, стукай у сто перші!» — це мій девіз, і у професійній діяльності він також спрацьовує. Розуміючи, наскільки важливим для покращення професійного рівня є спілкування та обмін думками з колегами різних країн, поїздки на міжнародні конференції та вивчення досвіду бібліотек світу, я завжди активно брала участь у різноманітних курсах, і трохи не очікувано (бо це ж — найвищий рівень), мені поталанило виграти премію для молодого спеціаліста з України. Це престижна премія ім. Боба МакКі, видатного діяча бібліотечно-інформаційного світу, який раптово пішов із життя під час минулорічної конференції ІФЛА у Гетеборзі (Швеція).

Ідея родини МакКі — заснувати премію імені Боба МакКі (2011–2012) для молодого спеціаліста з України є неординарним явищем для українського суспільства. Це дуже достойний приклад увічнити, зафіксувати пам'ять про людину, про її останні сподівання та мрії. За їхньої ініціативи УБА оголосила конкурс для обрання кандидатури молодого бібліотекаря, до журі надійшло 32 заявки. «Експертна комісія з членів Президії УБА оцінила подані документи на відповідність вказаним критеріям, де значна увага приділялася активності у професійній діяльності та рівню володіння англійською мовою. Від УБА на розгляд ІФЛА було запропоновано такі кандидатури: Н.А. Тищенко, Миколаївська ОУНБ ім. О. Гмирьова; О.С. Розміровська, Херсонська обласна бібліотека для дітей; І.А. Послов, НТБ Національного авіаційного університету. ІФЛА в особі генерального секретаря Дженифер Ніколсон оголосила, що в 2011 р. грант імені Боба МакКі отримає член УБА Оксана Розміровська». Ось таке оголошення прочитала я на сайті УБА.



До складу делегації від України на 77 Всесвітньому бібліотечному та інформаційному конгресі ІФЛА «Бібліотеки більше, ніж бібліотеки: інтеграція, інновації та

інформація для всіх» у Пуерто-Ріко (13–18 серпня) увійшло 5 осіб. Разом з президентом Української біб-



ліотечної асоціації Іриною Шевченко ми прибули до Сан-Хуана (столиця Пуерто-Ріко) і зареєструвалися у найбільшому Конгрес-Центрі (*Convention Center*) Карібського басейна. Ця чудова сучасна і технічно оснащена будівля являє собою легку білосніжну конструкцію, що зовні нагадує капелюх, абсолютно комфортна для проведення подібних масштабних заходів і вміщує близько 10 000 осіб. Церемонія відкриття конференції розпочалася традиційними привітаннями голови організаційного комітету д-ра Луїзи Сепеда-Віго, ректора університету Пуерто-Ріко, д-ра Анни Р. Гвадалупе-Квінон, президента ІФЛА Еллен Тайс, виконавчого директора туристичної компанії Пуерто-Ріко пана Маріо Гонзалес-Гафуенте та ін.

Глибокі враження залишила пленарна доповідь знаменитого пуерторіканського історика і гуманіста, професора університету Пуерто-Ріко, д-ра Фернандо Піко. За свою багаторічну діяльність він зробив вагомий внесок у порятунок документування історичної спадщини і літератури країни, а також у роботу з малозабезпеченими групами населення, особливо ув'язненими. Виступ доктора Піко «Друге життя текстів: коли Інтернет-сайт стає расем» був присвячений долі книг, яку ніколи не можна передбачити. Він говорив про те, яким чином ожила англійська поезія XVII ст. у період між двома світовими війнами, чому став популярним Ф. Кафка під час падіння Берлінської стіни та ін. У своїх дослідженнях д-р Піко поділяє тексти за їхніми долями на декілька рівнів: рівень 4 — книги, які незгадуються, забуті (заклинання, генеалогія англійських королів тощо); рівень 3 — книги, що несуть у собі злочинні ідеї і мають руйнівну роль (як «*Mein Kampf*» Гітлера); рівень 2 — «заборонені» книги («Коханець леді Чаттерлей» Д. Лоуренса). Проте Фернандо Піко наголошує, що біб-

ліотекарі не повинні дотримуватися подібних заборон, зважаючи на те, що рівень 1 — це книги, які неминуче страждають від перекладу (Біблія, поезія). Все таки роботу перекладачів потрібно цінувати, бо саме вони є необхідними посередниками між автором та читачем. Завершив свій виступ д-р Піко словами про складність збереження текстів, проблеми оцифровки та коротке життя електронних книг. «Перехід від манускриптів до друкованих текстів був таким же тяжким, як і від друкованих до оцифрованих», — такий висновок зробив д-р Піко.



Далі за програмою кожен учасник Конгресу, а їх було 2200 осіб, мав змогу взяти участь у 3-х спеціальних засіданнях. Ми з Іриною Олександрівною обрали «Розбудова потужних бібліотечних асоціацій (BSLA) — остання інформація та історія успіху». Вибір був логічним, адже серед країн-грантоотримувачів фігурує й Україна. Голоувала на засіданні Фіона Бредлі, координатор цієї програми, що вдало реалізується в Ботсвані, Лівані, Перу, Литві, Камеруні. Процесом її втілення в Україні координатори задоволені, вже зроблено багато, а заплановано ще більше (<http://ula.org.ua/>). Цього ж дня, 14 серпня, новообраний президент ІФЛА Інгрід Перент урочисто відкрила виставку, а фольклорний ансамбль із танцівниками на ходулях та величезними ляльками одразу ж додав настрою її учасникам. На мій погляд, виставка була потужною. Свою продукцію представляли EBSCO, ProQuest, OCLC, Springer, IFLA, муніципалітет Сан-Хуану, національні бібліотечні асоціації, виробники спеціального технічного обладнання та ін.

Зазвичай спілкування під час подібних виставок є позитивним і пізнавальним, проте організатори додали особливої спеції, запропонувавши гру та лотерею. Кожному, хто зупинявся біля стендів та спілкувався з учасниками, слід було попросити марку та наклеїти її на спеціальній сторінці у кишеньковій програмці. Той, у кого назбиралося 18 марок, отримував подарунок і можливість участі у лотереї, головним призом якої була безкоштовна реєстрація на наступний Конгрес ІФЛА в Хельсінкі в 2012 році. Тож завдяки такій ігровій формі спілкування пройшло не просто по-робочому, а з особливим ентузіазмом і відповідним настроєм. Найбільше серед представлених новинок вразила бібліотека-автомат, виготовлена в Китаї (www.seaeverit.com), на кшталт банкомату чи кавового апарату. Цей чудовий винахід повністю автоматизований і може бути використаний як безпосередньо у бібліотеці, так і як окрема бібліо-

течна станція самообслуговування, наприклад, на міській зупинці.

Наступного дня, 15 серпня, ключовим моментом для нас, делегатів УБА, була постер-сесія. Взагалі у виставковому залі відбулося 150 унікальних стендових презентацій, присвячених бібліотечним та інформаційним ініціативам і проектам у всьому світі. Найбільш натхненно презентували свої доробки представники Мексики, Чілі, Великобританії, Молдови, Фінляндії. Наш постер розкривав ініціативу УБА святкування Дня бібліотек 30 вересня у новому форматі, зміщенні акцентів з бібліотекарів на читачів, створенні свята саме для них. Постер УБА був яскравим, із зображеннями карти України та фотографіями минулорічного святкування цього дня. Також ми мали роздатковий матеріал із професійно викладеною англійською інформацією та промоушн-подарунки: кульки, пакети та закладки з логотипом УБА. У відвідувачів був живий інтерес до українського постеру: їх увагу привертала і сама тема, і бібліотечна сфера України, і проекти, і навіть карта України. Мене найбільше зацікавив постер фінської організації про першу Міжнародну «не-конференцію» для бібліотекарів — велопробіг Копенгаген–Берлін, яка пройшла 28 травня — 6 червня 2011 р. (http://advocacy-uba.blogspot.com/2011_06_26_archive.html). Бібліотекарі різного віку, від 18 до 62 років, на дистанції 600 км — це вам неабищо! «Були навіть сльози — розповідає один з організаторів акції Маке Ояла, але в цілому на обличчях переважали посмішки». Метою велопробігу було створення оптимістичного настрою у бібліотечній сфері, оскільки останнім часом досить часто звучать фрази: «Бібліотеки занепадають», «Електронні бібліотеки витісняють традиційні» та ін. До того ж фініш у Берліні приурочили до святкування сотого Дня бібліотек у Німеччині, а дорогою учасники відвідували бібліотеки, семінари, налагоджували контакти. Грандіозно, як на мене!



Увечері відбувся святковий прийом на честь оголошення переможця премії «Ініціатива глобальних бібліотек». Ця щорічна премія присуджується громадським, публічним бібліотекам та іншим інформаційним організаціям за межами США за інноваційний підхід до надання населенню вільного доступу до комп'ютерів та Інтернету, а також відмічає новаторські проекти по всьому світу, що покращують якість життя. Я супроводжувала Ірину Олександрівну як перекладач і от-

римала унікальну нагоду поспілкуватися з першими особами ІФЛА: президентом Еллен Тайс, генеральним секретарем Дженніфер Ніколсон та директором програми «Глобальні бібліотеки» Деборою Джейкобс, яка й оголосила, що мільйон доларів США отримує інформаційна мережа *Arid Lands* за надання доступу до інформації та технологій спільнотам, які проживають у важкодоступних місцях Кенії, Уганди та Танзанії. На завершення до присутніх з цікавою промовою звернувся представник цієї компанії Джеймс Нгуо.



Наша постер-сесія працювала з 12:00 до 14:00 упродовж двох днів, і ті хто не встиг її побачити у перший день, завітали до нас наступного, дехто приходив навіть двічі. Взагалі від самого початку на конференції панувала атмосфера професійного азарту: обмінювалися адресами, призначали зустрічі, намагалися побільше дізнатися, встигнути зустрітися і поспілкуватися з усіма. До речі, учасникам конференції надавався безкоштовний доступ до Інтернету, про що попіклувалися *OCLC* та *Elsevier*, і це було дуже комфортно, бо незавжди зручно тягнути з собою ноутбук.



Третій день Конгресу завершився чудовою культурною програмою, де найбільше запам'ятався фольклорно-танцювальний ансамбль «Барони Карибів». Було дійсно складно встояти під запальні ритми місцевої сальси. А розмаїття національних костюмів радувало очі представників інформаційно-бібліотечного світу зі 150 країн.

Із самого ранку 17 серпня ми були присутні на засіданні президентів національних бібліотечних асоціа-

цій, де новий президент ІФЛА Інгрід Перент назвала три основні аспекти, на які обов'язково буде орієнтуватися ІФЛА за її президенства: це оцифровування документів, адвокація бібліотек, полікультурність та багатомовність представництва ІФЛА, плюс підтримка попереднього курсу Еллен Тайс на надання вільного доступу до інформації.

Також цікавим був виступ новообраної голови *CLM* Вікторії Оуен з питань авторського права та інших юридичних питань, які наразі є глибоко актуальними для країн усього світу. Вона говорила про те, що сьогодні авторське право розповсюджується на всі аспекти бібліотечної діяльності і, не дивлячись на те, що комерційні організації просувають свої інтереси, багато в чому несумісні з завданнями освіти та науки, бібліотекарі мають відстоювати свою позицію і зробити все, щоб умови доступу до цифрового контенту необмежували доступ до знань.

Під час засідання Генеральної Асамблеї, де Україна брала участь у голосуванні (10 голосів), були зачитані річні звіти президента ІФЛА, генерального секретаря, казначея ІФЛА. Еллен Тайс висловила співчуття та слова підтримки країнам, які постраждали від стихійних лих минулого року (Японія, Гаїті, Чилі), їм буде надано фінансову підтримку.

На жаль, на церемонію закриття та екскурсії пуерторіканськими бібліотеками ми вже не потрапляли через те, що з самого ранку відлітали. Тому одразу вирішили самостійно відвідати принаймні одну — Архів і Національну бібліотеку в Пуерто-Ріко, проект інституту культури (<http://www.encyclopediapr.org/ing/article.cfm?ref=08121204>). Знаходиться вона у старовинній будівлі, якій майже 100 років, і виконує здебільшого функцію зберігання. Пані Марія, яка розмовляє англійською (основна ж мова спілкування у Пуерто-Ріко — іспанська), люб'язно провела нас залами бібліотеки, де літературою користуються лише у її стінах: стандартне місце реєстрації, читальна зала з довідковою літературою, відділи: інтернет-послуг (12 комп'ютерів), краєзнавчої літератури, оцифровування (цьому приділяється багато уваги). До речі, процес переобліку повністю автоматизовано, на всіх книжках — *RFID* мітки. Особливою залогою для бібліотеки є кімната-музей Еухеніо Марії де Остос (1839–1903), знаменитого місцевого фі-





лософа, інтелектуала, соціолога. Тут зберігаються його меблі, фото, рукописи та інші речі — все як у музеї.

Мене як працівника дитячої бібліотеки найбільше зацікавив відділ де обслуговують дітей. Слід відмітити, що меблі у ньому всі спеціальні, а для юних користувачів організовуються і голосні читання, і зустрічі з письменниками, і ігри, і творчі майстерні. Для дорослих також є спеціальна глядацька зала зі сценою, де проводять заходи, демонструють відео. Координатори складають календар — план заходів на місяць і розповсюджують його у місті. Нам подарували такий на



згадку. Ми також мали для цієї бібліотеки подарунок: ілюстроване видання англійською «Ласкаво просимо до Херсона!» та інші сувеніри, так що тепер пуерторі-

канці будуть милуватися нашими визначними місцями, і не дивуйтеся, якщо невдовзі зустрінете туристів з Пуерто-Ріко в Україні.

Враження від участі у Конгресі залишилися найтепліші і, найважливіше, — надихаючі! Адже це була унікальна можливість зустрітися з професіоналами своєї справи зі 150 країн, дізнатися, чим живуть бібліотеки світу, мати нагоду розповісти про Україну і сформувати



позитивний імідж української бібліосфери. Впевнена, що уся накопичена інформація стане каталізатором нових ідей та проектів.

Звертаючись до молодих бібліотекарів, я закликаю вас: «Будьмо активними! Бібліотечний світ ХХІ століття дуже динамічний і гнучкий, слід швидко вчитися новому, слідкувати за інноваціями, втілювати свої ідеї у життя, завжди бути на вістрі часу. Підтримуйте УБА, ставайте активними її членами і наступний Конгрес ІФЛА у Хельсінки чекатиме саме на вас, адже конкурс на отримання премії імені Боба МакКі буде оголошено і в наступному році».

Про поїздку на Кариби можна розповідати довго і безупинно: про загадковий океан та екзотичні пальми, про колоритну місцеву кухню та темпераментних пуерторіканців, про тропічний ліс Ель Юнке і дивовижні фортеці Кристобальда та дель Морро. Але це вже зовсім інша історія...

Оксана Розміровська

Боб МакКі: «Індіана Джонс» бібліотечного світу

На фото чоловік з усміхненими добрими очима, які випромінюють відкритість та ентузіазм, які надихають і ведуть за собою. Це очі Боба МакКі — виконавчого директора Королівського інституту бібліотечних та інформаційних професіоналів, члена правління та виконавчого комітету ІФЛА (Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій).



Його називали «Індіаною Джонс» бібліотечного світу. І дійсно Боб був відданим членом ІФЛА протягом багатьох років, його досвід в управлінні бібліотечними асоціаціями, вміння спілкуватися з людьми різних культур та мов цінували усі колеги-професіонали.

Боб вважав бібліотеки найпоширенішим та найефективнішим інструментом навчання нації. Він передбачив, що «найбільший розрив у новому тисячолітті буде не між багатими і бідними, а поміж інформаційно багатими та інформаційно бідними».

І хоча Боба не стало минулого серпня, коли він брав участь у Конгресі ІФЛА у Гетеборзі (Швеція), є таке відчуття, що він живе серед бібліотечної спільноти у спогадах однодумців.

«Боб завжди піклувався про людей, він чітко бачив проблему і завдяки організаторському таланту та мисленню адміністратора вмів довести найскладнішу справу до кінця. Він був веселим, але навіть жарти у нього виражали ідеї, хороші ідеї! Ми разом працювали на секціях і комітетах ІФЛА, разом пили пиво в англійських пабах та багато спілкувалися. Коли я втомлю-

вався, Боб завжди підтримував мене. У нього були гарні стосунки з сином Даніїлом та донькою Джесікою, з сім'єю та колегами. Є багато хороших людей, але Боб був дійсно суперлюдиною!». Такими теплими словами згадує свого друга почесний професор університету Уафборо (Великобританія), професор університету Преторії (Південна Африка), голова комітету ІФЛА з питань свободи доступу до інформації та вільного висловлення думок, офіцер ордена Британської імперії Пол Стердженс.

Координатор програми *BSLA* за підтримки Фонду Білла та Мелінди Гейтс «Розбудова потужних бібліотечних асоціацій» (ІФЛА) Фіона Бредлі згадує: «Боб завжди допомагав, підтримував, ділився досвідом, надихав нас, проте ніколи не примушував, спілкувався просто і відкрито з усіма. Для нього не мало значення, досвідчений це керівник чи молодий спеціаліст».

Знали Боба і в Україні. Хоча йому не судилося приїхати до нас, проте свої найближчі плани він пов'язував саме з нашою країною. З нетерпінням чекав містер МакКі відставки у *CILIP* в жовтні 2010 р., щоб з радістю почати нову діяльність — тренера ІФЛА за програмою *BSLA* в Україні.

Валентина Пашкова, д-р іст. наук, доцент, віце-президент Української бібліотечної асоціації, директор Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні, заслужений працівник культури України, відповідаючи на запитання про своє знайомство та враження від спілкування з Бобом, сказала: «Боб МакКі вийшов за межі своєї країни, він уособлював бібліотечного професіонала в епоху глобалізації, розумів відповідальність професії у міжнародному масштабі. Він з ентузіазмом поставився до нового проекту ІФЛА «Розбудова потужних бібліотечних асоціацій», в якому з минулого року бере участь Українська бібліотечна асоціація. Ми зустрілися з Бобом на Конгресі ІФЛА у Швеції минулого року, щоб обговорити нашу співпрацю, бо я була одним із експертів при розробці програми навчання за цим проектом і стала українським тренером для цієї програми. Боб МакКі дуже цікавився Україною, нашими бібліотеками, з радістю чекав на зустріч і прагнув поділитися з українськими колегами своїми знаннями про роль, значення, можливості бібліотечних асоціацій. Ми з ним накреслили програму дій, очікували його приїзду до України у жовтні. Звістка про його раптову смерть чи не наступного дня була справжнім потрясінням... «Небагато людей, які йдуть з життя, продовжують і надалі опікуватися справою свого життя, допомагають наступним поколінням бібліотекарів... Боб був саме такою людиною».

Розчулила своїми спогадами про цю надзвичайну людину і Ірина Шевченко — президент Української бібліотечної асоціації, директор інституту післядипломної освіти Національної академії керівних кадрів культури та мистецтв, яка розповіла: «Він із натхненням готувався до приїзду в Україну, знайомився з роботою УБА, українських бібліотек. Моя зустріч з ним відбулася під

час Всесвітнього бібліотечного та інформаційного Конгресу в Гетеборзі у 2010 р. Боб побачив наш стенд на постер-сесії, підійшов познайомитися ближче, вивчав карту України. Оразу було зрозуміло, що це дуже приємна людина, він випромінював добро і просто горів своєю справою». Так, він був особливим!

Коротка біографія:

Робін (Боб) МакКі *Bob McKee* (1950–2010). Народився у м. Елтон, пізніше сім'я переїхала до м. Бері, де Боб навчався у гімназії, далі — у коледжі Св. Катерини в Оксфорді (отримав ступінь магістра та докторську ступінь). Батько Рев Гаррі був методистським міністром, мама Ненсі — вчитель початкових класів.

Перш ніж переїхати у 70-х з м. Бері до Мідленду та Лондона, Боб МакКі викладав англійську у вищій школі Дербі. У 1976 — почав кар'єру у відділі краєзнавства центральної бібліотеки Бірмінгема; одночасно викладав у школі бібліотечних та інформаційних досліджень (нині *Birmingham City University*);

1988–1999 — керівник в органах місцевого управління Соліхулу, відповідальний за публічні бібліотеки, культурні, спортивні та розважальні заходи в рамках району, пізніше — помічник голови виконавчої влади з економічного розвитку та координаційної політики; радник бібліотечно-інформаційної комісії, консультативної ради з питань бібліотек;

1999 — голова бібліотечної асоціації Великобританії; стояв у витоків об'єднання асоціації з інститутом інформаційних учених та створення *CILIP* (Королівського інституту бібліотечних та інформаційних професіоналів) у 2002 р., керівник *CILIP* (2002–2010);

2002 — член правління та виконавчого комітету ІФЛА (Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій), голова комітету *FAIFE* (Комітет зі свободи доступу до інформації та вільного висловлення);

До 2006 — член ради (*MLA*) музеїв, бібліотек та архівів, голова комітету *MLA* з фінансових та аудиторських питань;

2006 — почесний професор університету Вустер

2010 — допомагав у розробці програми ІФЛА «Розбудова потужних бібліотечних асоціацій», підтриманої Фондом Білла та Мелінди Гейтс і спрямованої на зміцнення професійної бібліотечно-інформаційної структури у країнах, що розвиваються.

Він був член Королівського товариства мистецтв, фанатом футболу, регбі та крикету.

Джерела:

1. <http://www.publiclibrariesofnewzealand.org.nz/article/bob-mckee> — сайт публічних бібліотек Нової Зеландії
2. <http://www.cilip.org.uk/Pages/default.aspx> — сайт Королівського інституту бібліотечних та інформаційних працівників
3. <http://www.ifla.org/en/news/bob-mckee> — сайт ІФЛА
4. <http://communities.cilip.org.uk/blogs/cesdesk/default.aspx> — блог Боба <http://www.cilip.org.uk/Pages/default.aspx> — сайт *CILIP*



Алла Гордієнко,
зав. відділом обслуговування учнів 5–9 класів Національної бібліотеки України для дітей

Американський світ — очима бібліотекаря

Не кожному українському бібліотекарю випадає можливість побувати в США, відвідати бібліотеку Конгресу у Вашингтоні, поспілкуватися з американськими колегами... Мені поталанило, я у складі великої групи делегатів від України, в рамках програми «Відкритий світ», у жовтні 2011 року побувала в Америці. Дуже вдячна генеральному директору НБУ для дітей А.С. Кобзаренко і директору Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні В.С. Пашковій за рекомендацію і підтримку.



Ця програма заснована ще в 1999 році Конгресом США з ініціативи двох видатних учених і суспільно-політичних діячів Росії та США: академіка Дмитра Сергійовича Лихачова та директора бібліотеки Конгресу США д-ра Джеймса Біллінгтона. З 2003 року до участі в ній почали приєднувати країни, що підпадають під Акт у підтримку свободи, та країни Балтії. Тоді ж, у 2003 році, відповідно до регулювання від Конгресу США та ради опікунів Центру лідерства «Відкритий світ», її поширили і на Україну. Метою програми є зміцнення взаєморозуміння й співробітництво між Україною та Сполученими Штатами, можливість українських лідерів різних галузей зустрітися зі своїми американськими колегами й обмінятися досвідом та ідеями з найбільш важливих для обох сторін питань. Візит кожної делегації в США організовується за конкретною тематикою, пов'язаною з професійною або громадською діяльністю учасників. Цього року американський світ за програмою «Освіта» для себе відкривали держслужбовці, освітяни і бібліотекарі, які входили до складу великої української делегації. Перші дні ми усі разом провели в столиці США — місті Вашингтон, округ Колумбія, де детальніше ознайомилися з самою програмою і безумовно з її організаторами. Усе це відбулося в бібліотеці Конгресу США — храмі духовності і культури, заснованому ще в 1800 році, розташованому в неперевершеному архітектурному творінні епохи Ренесансу — будинку Капітолію. Про цю бібліотеку можна розповідати багато, бо вона має непросту цікаву історію: у 1814 році, під час англо-американської війни, Капітолій згорів, бібліотеку було втрачено; у 1815 році

президент Томас Джефферсон запропонував Конгресу купити свою колекцію книг, яка була найкращою в країні і стала основою бібліотеки Конгресу. Сьогодні фонд бібліотеки нараховує 130 млн одиниць 470 мовами. До послуг користувачів тут 23 читальні зали, розташовані в трьох будівлях на Капітолійському пагорбі, кожна з яких носить ім'я видатного американського діяча. Перший будинок названий на честь Т. Джефферсона і побудований спеціально під бібліотеку в 1897 році. У другому, зведеному в 1939 році, що носить ім'я Джона Адамса, на 10-ти поверхах зберігається 10 млн томів. Офіси адміністрації і різні служби бібліотеки розташовані у третьому — ім. Джеймса Медісона, побудованому в 1980 році. Для зручності ці три будівлі з'єднані підземними тунелями, якими водили і нас. Там все дуже зручно і автоматизовано. Хоча бібліотека Конгресу історично призначена для обслуговування потреб конгресменів, кожна людина, якій виповнилося 18 років, може безкоштовно користуватися усіма її послугами, зареєструвавшись у будинку ім. Д. Медісона, пред'явивши посвідчення особи. Саме в цій будівлі, в залі ім. Мамфорда, відбувся наш установчий семінар, на якому українців привітали п. Джон О'Кіф, виконавчий директор Центру лідерства «Відкритий світ», п. Хуан Лара, представник Конгресу США, п. Майкл Рассел, директор персоналу та головний радник Комітету з національної безпеки при Палаті представників. До речі, система безпеки в США — на першому місці. За 12 днів перебування ми два рази потрапили під навчальні тривоги цивільної оборони. І це було зовсім не смішно. Американці до цього ставляться дуже серйозно. Щодо семінару, то найглибше враження залишилося від виступу ад'юнкт-професора гуманітарних досліджень Джорджтаунського університету п. Джона Брауна, який був скоріше не виступом, а неофіційною особистою бесідою, під час якої ми почули багато цікавого про історію і культуру держави. Наприклад, дізналися, що основне гасло його життя — «З багатьох — єдиний» можна побачити на Великій державній печатці США (вона відображена на доларовій купюрі)», а сам вислів «*E pluribus unum*» взято з «*Moretum*» — вірша, автором якого нібито був Вергілій. Не зважаючи на те, що його не було затверджено законом, «*E pluribus unum*» вважають девізом США де-факто. Тема розколу штатів ведеться дуже давно, але вони залишаються «сполученими» — від найменш важливих до найбільш впливових. Цікавими виявилися твердження п. Джона Брауна і з приводу «офіційної культури» країни. Він зазначив, що Америка пишається багатьма досягненнями у галузі мистецтва, особливо в жанрах популярної та розважальної культури і водночас підкреслив, що говорити про «єдину» культуру важко, адже в США відсутній будь-який офіційний культурний стандарт. У порів-

нянні з іншими країнами, центральний уряд США майже незалучений до управління культурою і надає лише незначну підтримку її розвитку. В країні немає міністерства культури, як немає і єдиної державної мови. Основними об'єднуючими факторами для американців є: економіка, як прагнення заробити більше грошей і підвищити свій рівень життя; спільні ідеї та ідеали, записані в Декларації незалежності й конституції; повага до особистої гідності та прав людини. А найголовнішим — готовність до сприйняття змін. США — країна іммігрантів, яка, головним чином, є об'єднаною завдяки прагненню її громадян змінюватися. Саме ця готовність до змін, навіть таких, що призводять до стресових ситуацій, створює фундамент віри в «американську мрію».

Програма семінару була цікавою і насиченою виступами, зустрічами, дискусіями. Приємне враження залишила екскурсія по Вашингтону. Місто вразило чистими тротуарами, ідеальними дорогами, незвичним плануванням вулиць, унікальністю ландшафтних задумів, естетикою широких проспектів і задоволеними обличчями людей. Самі американці вважають Вашингтон «зовсім нетиповою Америкою». На мою думку, це місто нагадує величезний музей під відкритим небом з величними монументами символів історії США. Тут немає хмарочосів — у Вашингтоні заборонено зводити будинки вище Капітолію. Сам Капітолій — будівля, перед якою замирає подих і погляд. Величавий, світлий, увінчаний бронзовою статуєю волі, відомою під назвою «Воля, тріумфальна у війні і мирі». Статуя правою рукою опирається на рукоятку вкладеного в піхви меча, а в лівій — тримає лавровий вінок, що символізує перемогу. В Капітолії працюють парламент та уряд. Будівлі Капітолію, тільки менші за розміром, є в кожному штаті. Особливо запам'яталася площа перед Білим домом, на якій багато музеїв — справжніх палаців, а сам Білий дім здається досить невеличкою будівлею, і навіть не віриться, що саме в ньому формується більшість світової політики. Безумовно, Вашингтон — одне із найкращих міст світу, це «вітрина» американського способу життя, музей великої політики. Тим приємніше, що серед увіковічених у бронзі та камені символів і фігур великих діячів США встановлено пам'ятник і нашому Тарасу Шевченку. Екскурсія завершилася прийомом делегації у посольстві України в США, де нас привітав особисто посол Олександр Моцик. Наступного дня всі учасники, поділені групами по п'ять чоловік, роз'їхалися різними штатами.

Моїй групі, я вважаю, пощастило: ми потрапили на середній захід США, в штат Вісконсин (столиця Медісон), місто Дженсвілл. Це аграрний штат, який називають молочною фермою Америки. До появи на континенті європейців ці місця населяли племена індіанців, що займалися тваринництвом. На жаль, ні корінних мешканців, ні прерій, так щедро описаних в пригодницькій американській літературі, ми не побачили. Клімат і географічне положення штату дуже схожі на центральну Європу: поля, луги, рідкі переліски — усе

майже таке, як в Україні, тільки більш доглянуте. Відмінною особливістю нашого перебування у США було проживання в американських родинах. Коли відвідуєш будь-яку країну туристом чи з професійною метою, це розширює кругозір, а проживання в родині дає можливість ближче ознайомитися із закритим, особистим життям її людей. Ми з Наталією Беляєвою, нашим супроводжуючим від програми «Відкритий світ» і чудовим професійним перекладачем, проживали в сім'ї Грега та Хелен Дікінсонів. Це дуже виховані, доброзичливі, відкриті, щирі люди, які оточили нас такою турботою, що ми почувалися ніби вдома. На прийом, влаштований на нашу честь, вони навіть запросили своїх близьких друзів. Приємно вразила і гостинність культурних, грамотних і технічно обізнаних американців середнього та старшого віку, не говорячи вже про молоді. Усі вони водять автомобілі, користуються айпадами, айфонами, комп'ютерами, залюбки сидять в Інтернеті.

Приймаюча організація — Публічна бібліотека Хедбергів: громадський і ресурсний центр для 60 000 мешканців Дженсвілля «Читай — навчайся — дізнавайся — зростаєш», організувала для нас досить насичену і цікаву програму — сумувати не приходилося. Було безліч зустрічей і бесід з високопосадовцями, екскурсії в навчальні заклади всіх рівнів. Ця Публічна бібліотека Хедбергів є членом *Arronhea Library system* консорціуму публічних бібліотек в *Rock County*. Приємною несподіванкою стало те, що директор Брайан МакКормік та колеги бібліотекарі підготували для нас розгорнуту книжкову виставку «*Ridna zemlya i v zhmeni myla*». Саме так був написаний цей вираз: українські слова англійськими буквами. Ми «відкривали» для американців свою країну, хотіли, щоб вони побільше дізналися про Україну. Я думаю, що це нам вдалося зробити на презентації для мешканців міста. За допомогою підготовленого слайд-шоу вони ознайомилися з нашими символами, визначними місцями, храмами та соборами, насолодилися мальовничим Кримом і послухали нашу мову, українські пісні. Щодо історії бібліотеки Хедбергів, то вона бере свій початок з 1865 року як читальний зал для асоціації молодих чоловіків, що працював за рахунок приватних внесків. У 1968 році бібліотека переїхала до сучасної будівлі, а з 1994 року була перейменована на честь головних меценатів Дона та Гарі Хедбергів. Сьогодні бібліотекою керує Брайан МакКормік, якого після конкурсного відбору призначила на посаду Наглядова рада, і за свою діяльність він звітується перед нею та громадою міста. Фінансування здійснюється з місцевого та частково федерального бюджетів. Збільшення або зменшення коштів і на які потреби вони йдуть, вирішує також Наглядова рада. Для того, щоб стати читачем бібліотеки, потрібно отримати безкоштовний читачий квиток. Жителі Дженсвілля повинні пред'явити права водія або будь-який документ, що засвідчує особу, а користувачів-дітей записують разом з батьками за їхніми документами. Жителі інших міст мають відвідати місцеву публічну бібліотеку, щоб отримати читачий квиток, який

дійсний в усіх публічних бібліотеках системи *ALS*. Бібліотека пропонує свої послуги безкоштовно, включаючи весь фонд: книги — понад 152 000 назв, журнали, газети — приблизно 500 екземплярів, відео та *DVD* — понад 14 000 назв, аудіокниги, касети, *CD*, *MP3* та для програвачів, музичні *CD* — близько 12 000 дисків. У цій бібліотеці зберігаються тільки видання та матеріали, яким не більше 10 років. Усе інше автоматично вилучається і списується, при цьому, цікаві і популярні видання продаються дешево друзям бібліотеки — тобто волонтерам (найдорожче \$3), все інше йде в утилізацію та макулатуру. Якщо користувач не знаходить в каталозі потрібної книжки, то бібліотекарі здійснюють пошук по всіх публічних бібліотеках штату Вісконсин через міжбібліотечний пошук.



Додатково для дітей до 3-х років у бібліотеці є дитяча кімната з навчальними іграми, іграшками та *CD*, 8 комп'ютерами, що мають доступ до бібліотечного каталогу і спеціального каталогу дитячої літератури; для тинейджерів є велика колекція коміксів та графічних романів. Крім цього, у бібліотеці є ще десятки комп'ютерів з підключенням до Інтернету та офісними програмами (*Microsoft Word*, *Excel*, *PowerPoint*). Комп'ютери для дорослих користувачів, для тинейджерів з навчальними програмами та ігрові — для молодших користувачів знаходяться в різних зонах бібліотеки і зовсім не заважають один одному. Для зручності читачів довідковий відділ розміщено в центрі бібліотеки. Також тут працює Ресурсний центр для пошуку роботи, де кожен бажаючий може пройти безкоштовні курси комп'ютерних знань, проглянути онлайн урок з написання резюме, створити власне резюме, проглянути онлайн об'яви про роботу, журнали та газети. У цьому центрі можна знайти різну інформацію про навчальні заклади США, правила вступу, а також відправити документи до одного із закладів. При бібліотеці діють декілька клубів за інтересами. Наприклад, у Книжковому клубі бібліотекарі радять прочитати книжку, враховуючи смак відвідувача, пропонують розроблені «Балакучі мішки», кожен з яких включає все необхідне для проведення тематичної дискусії (8 книжок, інформація про автора, рецензії, список питань для дискусії, список книг схожої тематики). В Клубі любителів містики кожного першого понеділка місяця обговорюються прочитані книжки (список надається). Відвідувачі Клубу читачів сучасної літератури раз на місяць обговорюють твори сучасних авторів (список книжок і дат надається). Туристичний клуб об'єднує всіх тих, хто любить мандрувати. Незмінною

популярністю у юних читачів користується захід «Містична ніч для підлітків» (гра-квест — «знайди вбивцю») — редуційна містична гра, що проводиться після закриття бібліотеки. Вхідний квиток коштує 35–45 доларів. Після офіційного закриття бібліотеки підлітки збираються в її приміщенні і починається справжнє розслідування, розшук і покарання злочинця. Такі вечори можуть передбачати елементи маскараду. В бібліотеці для користувачів є ще багато й додаткових послуг: розвиваючі ігри для дітей віком до 2 років, ігрові казки для 2–3-річних дітей, короткі історії по суботах (читання, ігри, співи) для 2–5-річних дітей, веселощі для сім'ї, доставка бібліотечних матеріалів додому, електронна друкарська машинка, обмінник валют, програвачі дисків, аудіо касет, відеокасет, ходунки для дітей, інвалідне крісло, скутер, кафе... Але найбільш за все нас вразила автоматизація майже всіх бібліотечних процесів і мінімізація контакту читача з бібліотекарем. У штаті Вісконсин ми відвідали Міжнародний університет м. Медісон і поспілкувалися з його керівниками, побували у відділенні бібліотечної та інформаційної справи, Суспільному центрі дитячої книги, завітали до школи бізнесу і університету м. Феніксу, а в м. Дженс-вілл нас запросили до Міжнародної академії і Християнської асоціації для юнаків (*YMCA*). Під час перебування у цих закладах відбувалося багато зустрічей з міськими посадовцями, ми навіть поспілкувалися з конгресменом Полом Райаном. Усі вони розповідали про свою діяльність, говорили про послуги, що надаються місцевими органами влади та урядами штатів закладам, які опікуються розвитком культури, про бюджетний процес, прозору фінансову відповідальність, розподіл надходжень від сплати податків та ефективність урядових програм, регіональну економіку та співробітництво. Поїздка була цікавою, захоплюючою і дуже корисною для всіх — кожен відкрив свою Америку. Адже ця країна неймовірно різноманітна, вважається мозаїкою різних способів існування, має високий рівень життя, а народи, що проживають там, мають свободу. Це суспільство міцно стоїть на ногах і може пишатися своєю державою. Те, що я побачила за дні перебування тут, показало високий рівень життя людей, якого потрібно прагнути досягти — майбутнє в США вже настало. Дуже хочеться, щоб і в нас це майбутнє настало скоріше, щоб прийшли такі часи, коли непотрібно буде летіти за кордон в «тридцятье королівство», щоб побачити чудові дороги, чисті вулиці, доглянуті парки і сквери з неймовірною кількістю білок та диких гусей, які не бояться ні людей, ні автомобілів, і щоб наш прапор викликав у кожного українця емоційне піднесення і гордість за свою країну. Всім американцям притаманний патріотизм, повага до символів державності, особливо до прапора, внутрішня культура і готовність прийти на допомогу менш захищеним. Уесь час і всюди нас супроводжували доброзичливі американці, теплі та щирі усмішки яких були адресовані не тільки нам, іноземцям, а всьому оточуючому світу. Всміхалася і я, повертаючись додому.

Соціологічна діяльність дитячих бібліотек області

Серед бібліотечних працівників Донеччини практично немає спеціалістів—соціологів, але бібліотекарі дуже добре відчують і розуміють, що саме соціологічна діяльність допомагає не тільки отримати актуальну та достовірну інформацію, а й знайти правильний підхід до читача і визначити ефективні форми роботи. Тому постійно зростає інтерес до соціологічних аспектів бібліотечної діяльності. З метою виявлення читацьких запитів, тенденцій читання сучасної дитини, відстеження процесу укомплектованості фонду документами певного змісту та його використання, бібліотеки щорічно застосовують різні соціологічні форми в роботі з юними читачами, проводячи анкетування, опитування, аналізування, участь у всеукраїнських дослідженнях. Основними питаннями, що досліджуються в бібліотеках, є: визначення їх ролі серед інших закладів культури і джерел отримання інформації; місця читання серед інших дозвіллевих занять; вивчення читацької аудиторії і читацьких інтересів та професійних навичок бібліотекаря.

Для того, щоб визначити, регулювати, систематизувати та впорядковувати зазначену ланку роботи, відповідним наказом директора в минулому році було створено соціологічну службу і розроблено «Положення про соціологічну службу Донецької обласної бібліотеки для дітей ім. С.М. Кірова». Її діяльність спрямована на створення умов для участі у всеукраїнських моніторингах, організацію і проведення різних форм соціологічних досліджень з актуальних питань та напрямків бібліотечного обслуговування дітей з метою підвищення інтелектуального потенціалу підростаючого покоління, розвитку літератури для дітей та для юнацтва, формування громадського інтересу до книжки та престижності читання як культурної цінності. Відповідно до планів і специфіки роботи соціологічної служби у цьому процесі беруть участь відділ методичної роботи і бібліотечного маркетингу, який проводить аналіз і прогнозування розвитку бібліотечної справи в регіоні; відділи обслуговування, що вивчають читацькі запити та уподобання, аналізують пропозиції щодо покращення обслуговування читачів—дітей, а також відділом зберігання бібліотечного фонду і МБА, які відстежують тенденції використання бібліотечних фондів.

Соціологічна служба застосовує такі усні та письмові форми, як анкетування, опитування, інтерв'ю, аналізи, тестування, міні-твори. Кожне дослідження починається зі з'ясування намірів і мети, уточнення теми, основних питань, що потребують вирішення, терміну проведення, який визначається актуальністю тематики і може проводитися як протягом одного року, так і більш тривалий час. Результати досліджень ґрунтовно

аналізуються і розробляються відповідні рекомендації, які є доступними для всіх бажаючих. Прикладом можуть слугувати опитування дітей середнього та старшого шкільного віку і дорослих «Чи відомі закони про захист прав дітей? Які саме? Як їх виконання забезпечується в Україні?»; дослідження в рамках цільової комплексної програми «Дитячу книгу — дітям села» «Наявність та використання книг та періодичних видань освітньо-виховного напрямку в сільській бібліотеці»; анкетування «Ваша майбутня професія і бібліотека».

Нашим завданням було з'ясувати, які професії зараз обирають діти, що або хто впливає на їхній вибір, яку допомогу надає або може надати бібліотека і яку роль відіграють книги у виборі професії нашими читачами. Учасники анкетування «Якою Ви уявляєте сучасну бібліотеку» бажають бачити бібліотеку такою, якою вона є зараз, тільки книжок побільше. Анкетування «Чому я люблю читати» розкрило різнопланові уподобання читачів і, звичайно, було використано при комплектуванні фонду, як й інші подібні анкетування. Груповий аналіз читання «Книги — допомога у навчанні або захоплення» показав, що наші користувачі більш читають за власними інтересами, ніж за шкільною програмою, що діти — учні 5–6 класів активніші читачі, ніж учні 7–9 класів. Подібні за тематикою були анкетування, що проводилися протягом 2009 року серед наших користувачів — «Моя улюблена книга», «Що для мене бібліотека».

У 2010 році на виконання Загальнодержавної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» у дитячих бібліотеках області проводилося соціологічне дослідження «Вивчення попиту на книги з правової тематики для учнів 5–9 класів». Серед користувачів своєї бібліотеки провели: анкетування «А що для Вас бібліотека?», «Моя улюблена книга»; групові аналізи читання «Книжки для дорослих та дітей на кожен день і на все життя», «Формування морально-естетичних потреб школярів засобами народного декоративно-ужиткового мистецтва» тощо. Результати показують, що серед 208 читачів, чий формуляр був опрацьований, літературою даної тематики користувалися 82 абонента. Протягом року вони отримали для задоволення особистих інтересів 925 примірників документів. Найбільш запитуваною є література з орігами та саморобок (34%), різьби по дереву, розпису, декупажу (22%), плетіння та в'язання (16%), література з бісероплетіння (11%). Інтерес до літератури з вишивки, про іграшки, на жаль, знизився і складає від 3 до 5%. Аналіз виявив також найбільш активних читачів літератури з народного декоративно-ужиткового мистецтва.

Відповідно до Концепції Державної цільової програми підтримки та розвитку читання на період до 2015 року та з метою створення портрету читача, вивчення його читацьких уподобань і рівня читацької культури у поточному році наші фахівці спільно зі студентами Донецького училища культури, які проходили практику на базі бібліотеки, провели опитування користувачів бібліотеки «Твоя улюблена книга». Також триває соціологічне дослідження у дитячих бібліотеках області «Читання дітей та юнацтва». Серед запитань, на які пропонується надати відповіді, є, наприклад, такі: «Яку книгу Ви б порадили прочитати своїм батькам, дітям, братам, сестрам, друзям?», «Чи обговорюєте Ви у родині прочитані книжки?», «Чи брали Ви участь у читацьких конкурсах? Якщо «так», то вкажіть де, коли і в яких». Традиційними стали щорічні випуски «Статистичних звітів ...» та «Аналітичних оглядів ...» діяльності дитячих бібліотек регіону. Підсумки зазначених та інших застосованих соціологічних форм бібліотека обов'язково враховує при подальшій діяльності.

Стрімкий розвиток інформаційних технологій на сучасному етапі зумовлює інноваційні перетворення в усіх сферах людської діяльності, що потребує оперативного та повного інформаційного забезпечення цих процесів. Підґрунтям для прийняття та розроблення рішень і важливим аналітичним матеріалом для подальшої роботи дитячих бібліотек області стали соціологічні дослідження. Вибір їх тематики і форм диктується реаліями та проблемами сьогодення. Так, бібліотека-філія № 2 для дітей Димитровської МЦБС провела міні-опитування «Який ти, сучасний читач?». В ньому взяли участь 26 дітей: 15 хлопчиків, 11 дівчат. Інтерес до читання розділився таким чином: «Чи любиш ти читати?» — «так» відповіло 20 дітей, «ні» — 6. За шкільною програмою читає 24 опитуваних, періодичні видання — 14, детективи — 6, пригоди, фантастика — 8; інші інтереси — 3. Більшість респондентів на останнє запитання «Яку б книгу ти хотів прочитати?», на жаль, або не змогла відповісти, або називала книги для дорослого читача. Та це й не дивно, бо сучасна цікава література для підлітків в бібліотеці відсутня. Результат опитування ще раз підтвердив, що читання стало більш прагматичним: більшість читачів використовують книги для навчання і невелика частина «для душі». Бібліотека-філія для дітей № 3 цієї ж ЦБС за допомогою бліц-опитування вивчає найбільш улюблені книжки своїх читачів, наприклад, у минулорічному — взяло участь 66 читачів різних вікових категорій. Розподіл за віком та читацькими інтересами виявився таким: 23 дитини (6–10 років) вважають улюбленими книжки авторів Н. Забілої «Олівець-мальовець», Е. Успенського «Дядя Федір, пес і кіт» і «Казки Європи», Р. Кіплінга «Мауглі», В. Сутєєва «Кот-рыболов», Бр. Грімм «Бременские музыканты», С. Прокоф'єва «Пригоди жовтої валізи» (найбільш улюблена серед них «Петрикові канікули» А. Сокола); 24 дитини (10–13 років) визнали кращими Т. Янсона «Країна Мумі-тролів», В. Нестайка «Тореадори з Васюківки», Е. Распе «Пригоди барона

Мюнхгаузена» (найбільш улюблена «Пригоди Пустомеликів» А. Куркова); 19 читачів (14–15 років) назвали Дж. Толкіна «Володар Перснів», Д. Стронга «Знайомтесь, фараони», А. Іванова «Тайна зеленого БМВ» (найбільш улюблена «Книга зірок» Л'Ома).

Серед учнів 5–7 класів ЦДБ провела анкетування «Світ сім'ї і фольклор» (18 читачів). На запитання «Які твори із усної народної творчості ви знаєте?», майже всі діти відповіли — казки, народні пісні, приказки, прислів'я, загадки. На запитання «Хто познайомив з творами фольклору?» 2% читачів відповіли — бібліотека та школа, 58% — сім'я. Запитання «Які народні свята в ваших сім'ях найулюбленіші?» показало, що в усіх сім'ях знають та шанують українські звичаї й традиції. А найулюбленіші — це різдвяні свята, до яких готуються традиційно, дотримуючись українських звичаїв. Те, що діти знають колядки, щедрівки, беруть участь у колядуванні та щедруванні, підтверджують відповіді юних респондентів на запитання «Чи знаєте ви обряди, обрядову поезію, хто познайомив вас з ними?». 61% респондентів-дітей відповіли, що знають ці обряди від бабусь, 29% — ознайомилися з обрядовою поезією під час відвідування масових заходів в бібліотеці, 10% — в школі. Серед улюблених фольклорних творів на першому місці народні казки — 59%, загадки — 19%, пісні — 22%. Проаналізувавши відповіді респондентів, бібліотека визначила не тільки ставлення дітей до фольклору, але й взаємовідносини в сім'ї, визначила шляхи роботи щодо пробудження у дітей пізнавального інтересу до родинних традицій і бажання їх примножувати, берегти свою національну культуру.

Дитячі бібліотеки Краматорської МЦБС беруть активну участь у таких загальносистемних дослідженнях, як: «Використання інформаційно-пошукових можливостей бібліотеки для виконання запитів читачів», «Підліток у новому медіасередовищі. Риси портрету», «Громадська думка щодо роботи публічних бібліотек міста», «Публічна бібліотека в соціокультурній структурі міста». В останньому, наприклад, взяло участь 30 читачів дитячих бібліотек, 57% опитаних відповіли, що вони задоволені станом бібліотечного обслуговування. На запитання «З чим у читачів асоціюється поняття «Бібліотека?» респонденти відповіли так: знання — 30%; книга — 23,3%; інформація — 20%; цікавий відпочинок, дозвілля, культурний центр — 16,7%; сховище цікавих книг — 6,7%; Інтернет — 3,3%; спілкування — 3,3%; 90% респондентів відвідують бібліотеку з метою «читання для душі»; 46,7% — навчання; 30% — самоосвіта; 20% — задоволення дозвіллевих потреб; 6,7% — пошук інформації. Один читач дав таке визначення: «Бібліотека — це публічне місце, де кожна особа може дізнатися про винаходи людства, пірнути в глибокий художнього і наукового світу».

Крім того, дитячі бібліотеки проводять і власні соціологічні дослідження. Серед них можемо назвати: анкетування «Довкілля і я», міні-інтерв'ю для батьків «Чому сучасні діти мало читають», телефонне опитування «Чому Ви перестали відвідувати бібліотеку»,

експрес-опитування «Найкрасивіша книга року». Різноманітними виявилися думки респондентів опитування «Що треба змінити в роботі бібліотеки». 42,3% відповіли: збільшити надходження нової літератури, придбати книги з методики викладання окремих предметів, літературу з ознайомлення і вивчення комп'ютерних програм, збільшити репертуар періодичних видань. 32,2% запропонували організувати більше Інтернет-місць, придбати нові комп'ютери, збільшити швидкість Інтернету, розширити спектр бібліотечних послуг. 26,5% респондентів зазначили, що в роботі бібліотеки зміни не потрібні.

Підсумки опитування «Я читаю сучасну книжку українською мовою» показало, що підлітки читають в основному класичні українські твори зі шкільної програми і лише 36% згадали сучасних українських авторів та їх твори. Останнім часом помітно зріс попит юних читачів на твори сучасних авторів, видані видавництвом «Грані-Т». Враховуючи їхні потреби, бібліотека організувала зустріч з представниками видавництва і українським письменником Юрієм Бедриком, яка дуже сподобалася дітям. Цікавим для читачів виявилось анкетування «Книжкова виставка — предмет інтер'єру чи Ваш надійний помічник?», яке показало: 65% читачів, проходячи повз виставку, знайомляться з нею; 35,5% — з інтересом читають розміщені на ній факти, цифри, цитати; 8% — рекомендують своїм друзям прочитати книги, представлені на цій виставці; 8% — дають слушну пораду і діляться своїми враженнями від прочитаного з бібліотекарем. Респонденти відмітили, що 69% літератури, представленої на виставках, допомагає розширенню загального світогляду; 42% — знайомству з новими для себе виданнями; 8% — задоволенню навчальних запитів; 8% — кращій обізнаності про фонд бібліотеки.

Дитячі бібліотеки активно співпрацюють з родинами, залучають їх до соціологічних опитувань також. Наприклад, у 2010 році дітям і дорослим пропонувалося взяти участь в анкетуванні «Книга в твоєму житті», метою якого було виявлення ставлення до книги дітей і підлітків та участь батьків у формуванні їхніх читацьких смаків. Було заповнено 25 анкет дітьми і 16 — дорослими. Для формування педагогічної культури батьків, підвищення рівня їхньої поінформованості щодо поглядів сучасних дітей на сім'ю в дитячих бібліотеках міста Харцизьк проводилися тест-урок «Я і сім'я» і анкетування «Найкращий тато». Втішним результатом можна вважати той факт, що 70% батьків бе-

руть участь у сімейному обговоренні книг, рекомендують взяти в бібліотеці книгу, прочитану ними в дитинстві, допомагаючи своїм дітям обирати правильний життєвий шлях.

Ще декілька слів про інші дитячі бібліотеки області. Так, Маріупольська МЦБС для дітей у рамках загальносистемної програми «Ростим талантливого читателя» проводила дослідження «Ми читали, ми читали — 2010», з результатами якого ознайомили батьків юних читачів. У Макіївській МЦБС соціологічній діяльності відводять значне місце. Протягом тільки 2010 року тут проводили опитування «Читаюча дитина — цінність XXI століття», телефонне опитування «Втрачений читач», міні-анкету «Книга чи комп'ютер», анкетування «Портрет тінейджера XXI століття», «Книгоманія», «Правильний вибір професії — важливий урок у житті», «Наявність та використання української книги у фондах бібліотеки». Також ці бібліотеки брали участь у загальносистемному соціологічному дослідженні «Читацькі потреби в українській книзі та стан їхнього задоволення». За підсумками було підготовлено конкретні рекомендації, перспективні настанови щодо здійснення політики у задоволенні читацьких потреб, прийняття рішень, здатних істотно вплинути на удосконалення бібліотечної роботи.

Бібліотеки області завжди беруть участь у всеукраїнських соціологічних дослідженнях, які проводяться Національною бібліотекою України для дітей. Так, наприклад, у щорічному соціологічному дослідженні «Краща книга року», починаючи з 2008 року, окрім обласної бібліотеки брали участь самостійні ЦБС для дітей — Дзержинська, Донецька, Маріупольська; дитячі бібліотеки міських ЦБС — Артемівської, Горлівської, Дружківської, Краматорської, Макіївської, Харцизької, Шахтарської; бібліотеки Володарської, Олександрівської, Тельманівської РЦБС; дитячі бібліотеки Новоазовського району; Вугледарська та Кіровська міські бібліотеки для дітей. Також дитячі бібліотеки активні учасники регіонального моніторингу «Я читаю сучасну книжку українською мовою» та соціологічного дослідження «Моє хобі — читання».

Отже, маємо зазначити, що соціологічні дослідження, які проводяться серед дітей і дорослих читачів, дають змогу отримати важливу і достовірну інформацію, виявити читацькі побажання і накреслити пріоритетні напрямки діяльності бібліотеки, яка має посідати вагоме місце в житті нашого суспільства.

Що б пам'ятали

21 жовтня 2011 р. на 57 році раптово обірвалося життя нашої колеги — завідувачої відділом методичної роботи та бібліотечного маркетингу Донецької обласної бібліотеки для дітей ім. С.М. Кірова — **Гоцанської Антоніни Олександрівни**.



Вона була справжнім професіоналом бібліотечної галузі, талановитим організатором, ініціатором багатьох нововведень у бібліотеці, душею вболівала за справу виховання дітей, якій віддала 32 роки свого життя.

*Світла пам'ять про Антоніну Олександрівну
назавжди залишиться у серцях рідних, друзів, колег*





Катерина Ляхівненко,

бібліотекар методичного відділу

Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. Панаса Мирного

Тролейбус-читальня в Полтаві: оригінальний шлях наближення читачів до книги і до бібліотеки

Працівники Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. Панаса Мирного, запозичивши досвід колег та додавши свого бачення, вирішили вийти за межі стандартного обслуговування в приміщенні бібліотеки і провести незвичні для пересічного громадянина, але досить цікаві акції — «Читаючий тролейбус» та виїзну книжкову виставку на ігровому дитячому майданчику. Їх проведенням ми намагалися привернути увагу до такої важливої проблеми, як втрата зацікавленості до книги і читання.

Жителів міста, що користуються маршрутом № 2 Південний вокзал–Розсошенці, у День бібліотек 30 вересня з 10 до 12 години чекав приємний сюрприз. Курсуючий звичайний, на перший погляд, тролейбус перетворився в справжню бібліотеку на колесах! Кожен, хто піднімався його сходами, був здивований, бо потрапляв у тролейбус, прикрашений яскравими



плакатами з написами: «Читання — свято душі. Влаштуй собі свято», «Відкривайте нові світи — читайте!», «Насолода читанням — насолода життям». На кожному сидінні лежав буклет з інформацією про цю акцію і нашу бібліотеку та

близько п'ятидесяти книг на будь-який смак: «Теодор Рузвельт» А. Уткіна, «12 стільців» І. Ільфа і Е. Петрова, «Любов до життя» Джека Лондона, «Айвенго» В. Скота, твори В. Малика, О. Генрі, Оноре де Бальзака і навіть книга «Гурток в'язання гачком». На кожній зупинці пасажери мали змогу послухати цікаву розповідь наших бібліотекарів про акцію, про діяльність нашої бібліотеки, а найголовніше — почитати!

На жаль, у наш комп'ютеризований час люди не мають змоги приділяти належної уваги книзі та читанню, а дехто й взагалі забуває, що в світі існує найвизначніший і найдивовижніший «винахід» усіх часів і народів — Книга, і що читаючи, ми збагачуємося духовно, набуваємо саме тих якостей, що так необхідні для повноцінного життя кожної людини! Тому ми намагалися хоча б за ці 5–7 хвилин, упродовж яких людина їхала у незвичайній бібліотеці на колесах, поспілкуватися з нею, відволікти від повсякденних проблем і перенести до дивовижного царства книги, нагадати, скільки позитивних емоцій дає читання! Людям це подобалося. І хоч наша аудиторія — діти, а їх в



тролейбусі за дві години акції їхало не дуже багато, бібліотекарі відділу обслуговування читачів–учнів 5–9 класів,



які безпосередньо проводили акцію, аж ніяк не засмутилися. Акція вдалася! Вона справила велике враження абсолютно на всіх, і ми впевнені, що кожен дорослий, який побував у пересувній читальні, обов'язково розповість своїм дітям про це незвичайне дійство, про книжки, які вони бачили там, і про нашу Полтавську обласну бібліотеку для дітей ім. Панаса Мирного. Сподіваємося, що після такої незвичайної презентації бібліотеки до нас обов'язково прийде багато нових читачів!

Неабиякою популярністю серед мешканців міста користується виїзна виставка книжок «Носикам цікавим про всілякі справи». Бібліотекарі відділу обслуговування дошкільників та читачів–учнів 1–4 класів, щоб привернути увагу якомога більше дітей та їхніх батьків до книги і читання, організовують цю виставку прямо на дитячому майданчику в парку «Сонячний». Усі, хто приходив погостити діток на каруселях, просто відпочити в парку, звичайні перехожі цікавилися нашим виставковим стендом, підходили та із задоволенням роздивлялися яскраві різнокольорові дитячі книжки, представлені на ньому. Під час спілкування з усіма бажаючими наші фахівці розповідали про бібліотеку, про її великий різноплановий книжковий фонд, про те, що читачі в Полтавській обласній бібліотеці для дітей ім. Панаса Мирного обслуговуються безкоштовно, що всіх дивувало і радувало

одночас. Навіть молодята, які щойно побралися і за традицією гуляли парком, виявили неабиякий інтерес до нашої виставки. Вони із захопленням передивилися майже всі книги, а одну навіть прочитали вголос, пообіцявши обов'язково привести своїх майбутніх діточок до нашої бібліотеки.



За жвавим спілкуванням, обміном думками, професійними порадами, розповідями про письменників і нові книжки час промайнув непомітно. Приємно було бачити усміхнені задоволені обличчя присутніх — дітей та дорослих, і ми зрозуміли, що акція сподобалася усім.

Побачивши зацікавленість людей і отримавши багато позитивних відгуків, які в більшості висловлювали схвалення і необхідність проведення таких заходів, колектив Полтавської обласної бібліотеки для дітей ім. Панаса Мирного вирішив продовжувати таку діяльність. Адже головна мета, яку ми ставили перед собою — нестандартно, шляхом простого невимушеного спілкування з людьми, хоча б на трішки наблизити їх до книги, була досягнута!

Візитною карткою кожної бібліотеки є її книжкові виставки. Через авторський задум народжується виставка-образ, яка створює настрій, містить цікаві рекомендації, спонукає до читання. Дана стаття — спроба відтворити емоційно-пізнавальний образ виставкових експозицій, представлених на конкурс, який відбувся у 2010 році в Херсонській обласній бібліотеці для дітей і проходив у три етапи. Журі конкурсу очолила директор бібліотеки А.І. Бардашевська, його членами стали заступник директора з наукової роботи Н.Ф. Попова, зав. відділом комплектування та обробки літератури О.В. Давида, зав. відділом бібліотечного прогнозування та інновацій Д.Г. Бондаренко. До складу журі у якості незалежних експертів на різних етапах професійного змагання залучалися фахівці бібліотек з регіонів України: Т.Л. Сватула, завідувача науково-методичним відділом Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олеса Гончара; колеги із Полтавської обласної бібліотеки для дітей, на чолі з в.о. директора Л.І. Гаврилюк; а у фінальному турі — наші сусіди з Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В. Лягіна: директор Т.А. Жайворонок, зав. відділом мистецтв І.Г. Хоменчук і зав. відділом маркетингу та перспективних методик Л.Л. Задеріль.

Конкурс проводився у двох номінаціях: кращий виставковий комплекс відділу (сектору) обслуговування та краща авторська книжково-ілюстративна виставка. Журі оцінювало майстерність, виявлену у розкритті теми виставки, відборі документів-експонатів, виборі стилю, оригінальність подачі матеріалу, використання у роботі інноваційних засобів, об'єктних експонатів тощо. Перше місце було однак віддане відділу обслуговування читачів дошкільного віку та учнів 1–4 класів (зав. — Н.М. Крижановська), друге — відділу обслуговування читачів-учнів 5–9 класів (зав. — О.С. Розміровська), третє розділили відділ мистецтв (зав. —



Кожна з конкурсних виставок була створена для дітей відповідного віку й знайшла свою читацьку аудиторію, стимулюючи жагу пізнання, породжуючи дослідницький запал, формуючи читацькі смаки та інтереси, надихаючи на творчість. На більшості із них були представлені дитячі малюнки на тему прочитаного і фантазійні поробки, тим самим стверджуючи думку, що і бібліотечна виставка впливає на виховання особистості читача—пізнайка. Книги стали не тільки основним об'єктом виставок, а й зажили своїм життям — їх магічна сила заохотила користувачів бібліотеки до активного читання. Великого значення набуло й оформлення бібліотечних експозицій: заголовки демонстрували вигадливість і естетичний смак, влучні цитати, фотографії заходів, предметна атрибутика привертала увагу дітей до експонатів.

Світ дитячих бібліотек, 2011, № 4–5

ювілярам 2010 року. Ігрові завдання активізували процес мислення: за допомогою пазлів із зображеннями славетних архітектурних пам'яток — символів держав, діти повинні були відгадати країну, де народилися митці. Величний годинник Біг-Бен втілював англійську стриманість, статуя Свободи — велич американського духу, пам'ятник першокнязям Кию, Щеку й Хориву — історичні корені українців. Портрети і ювілейні дати також були вигадливо зроблені з пазлів.

Друге місце присуджене головному бібліотекарю відділу мистецтв Ользі Андріївні Сісінній. Назва її конкурсної авторської виставки — «Море задоволення», форма — виставка-гра. Оригінальна в'язана іграшка амігурами, представлена роботами херсонської майстрині Л.Ю. Стебловської, домінувала у цій експозиції. Матеріали із мережі Інтернет, в'язані казкові звірята та герої мультфільмів привернули увагу читачів. До того ж у період експонування виставки відбувся майстер-клас від Людмили Юріївни, яка допомогла дітям створити своїх власних в'язаних улюбленців.



Відділ мистецтв акумулює нові креативні ідеї, знайомить із рукотворними дивами, допомагає підліткам сформувати власний імідж. У цьому переконує виставка-самопрезентація «Мій світ — мій стиль», яка розкриває світ стильної жінки через словничок термінів («мода», «look», «аксесуари» тощо). Виставка демонструвала модні течії від 90-х років XIX ст. до 2010 року включно, репрезентувала її злети і падіння, через фотографії культових постатей відтворювала стрімке обличчя епохи, пропонувала створити власний імідж. Була представлена і «краєзнавча» мода, яку започаткувала у XVIII ст. Катерина II, що побувала у той час на Херсонщині і, звісно, стала взірцем для провінційних модниць. Вагомим доповненням виставок відділу мистецтв слугували медіаресурси, Інтернет-посилання, цікаві фільми, зокрема про Коко Шанель.



Третє місце посіла унікальна виставка-колекція «Школа юного антиквара», створена головним бібліотекарем відділу

обслуговування читачів 5–9 класів Вікторією Вікторівною Сломчинською на основі приватних зібрань членів її родини та активних читачів. Відвідувачів вабили такі розділи: «Із дідусевої скриньки» (колекція моделей автівок і срінкових етикеток); «Незвичайні колекції» (хронологія родинних подій у листівках — філокартія, колекція кишенькових календариків); «Найшляхетніша пристрасть — нумізматика»; «Рукотворні дива» (виготовлені власноруч прикраси із бісеру Зої Володимирівни Жменько), «Скарби у нас під ногами» (колекція морських мушель і композиції з них — конхюфія); «Королівське хобі — філателія», а також веб-посилання — справжній майстер-клас для початківців. Зворушливою була «дитяча сторінка» експозиції: фігурки з кіндер-сюрпризів, колекція свічок (шандалофілія). У «Скриньці думок» залишилися враження поціновувачів, які переконалися, що колекціонування прикрашає дозвілля, стає виявом людської душі, перетворюється у захоплення всього життя. Ідея цієї виставки народилася після презентації книги-сенсації О. Макарова, колекціонера із сорокарічним стажем, у якій розповідається про дванадцять видів колекціонування — дванадцять людських пристрастей.

Третє місце було присуджене також і виставці-ретро

«Капельюшки — дзеркало цивілізації» (автор — провідний бібліотекар відділу обслуговування дошкільників та учнів 1–4 класів Н.В. Чернієнко). Перший розділ експозиції — «Літературний вернісаж» — узагальнює досвід відомих авторів та їх персонажів, пропонує читачам алгоритми само-виховання, ключі до успіху. Різновиди капельюшків минулих століть — символи свого часу, вірші автора виставки, лист-звернення «До ровесниці», «Скринька дівочих секретів» з численними вирізками, виготовлені читачками власноруч диво-капельюшки для ляльок допомагали знайти юним леді свою родзинку в одязі та манерах, підвищити самооцінку. Вдалим виявився і добір кольорів, використаних в оформленні. За змістом і задумом — це виставка-образ сучасної принцеси, лідера, зірки. Третій розділ містив екскурси: мистецький — «Голоси картин» (тематична папка з репродукціями), психологічний — «Я — особистість». Інтерактивні компоненти виставки — заочна вікторина, поради стиліста, міні-анкети, словничок дослідниці «Види жіно-



чих капелюшків». На підсумковому занятті групи за інтересами «Шляхетний капелюшок» було здійснено огляд цієї виставки.

3-посеред відзначених журі конкурсних виставок варто згадати також яскраву, інтелектуальну виставку «У царстві Математики», в якій відчуваються творчі спалахи думки її автора — завідувачої відділом обслуговування читачів-учнів 5–9 класів Оксани Сергіївни Розміровської. Розділи виставки: «Кар'єра генія» (наукові портрети видатних математиків — Сеймура Паперта, засновника лабораторії штучного інтелекту, Андрія Колмогорова, реформатора шкільної математичної освіти, Теренса Тао, визнаного математичного генія, Володимира Арнольда, автора знаменитої задачі про «зім'ятий рубль», Герарда Ламана, автора «ламанових графів»); «Мовою символів»; «Вітаміни для інтелекту»; «Математика он-лайн» (найцікавіші математичні Інтернет-ресурси); «На роздуми п'ять хвилин» (інтерактивні завдання для читачів). Доречними були й використані в оформленні виставки цитати, атрибути математичного «зростання»: лінійки, лекала, рахівниці, калькулятор, транспортир, циркуль, магнітний конструктор. Цікаві факти, відгуки, сучасні математичні довідки ще більше возвеличили в очах дітей Царицю наук. «Новорічне турне до закордонних друзів Діда Мороза» Анни Олександрівни Козлової, бібліотекаря відділу Інтернет-послуг, також заслужено привернуло увагу не лише користувачів Інтернет-центру, а й професійного журі конкурсу. Форма цієї експозиції — виставка-рекомендація. Блискучі ялинкові прикраси, новорічний віночок-оберег, зображення країн у «вебпавутинні» — це все цікаве, чаруюче тло для основного «ключового» питання — «Історія й походження Діда Мороза». Користувачам бібліотеки дуже сподобалася й знадобилася інформація про побратимів Діда Мороза, про Різдвяні й Новорічні звичаї різних країн. А вебмайстерня — рекомендовані сайти поробок — для ви-

готовлення ялинкових прикрас власноруч. Розрекламована «Скринька Діду Морозу» набрала чимало листів. Ця експозиція цілий місяць до чарівної довгоочікуваної ночі додавала дітям і дорослим снаги і натхнення, покращувала настрій.

Журі відзначило ювілейну виставку-календар «А жіноча душа — то птаха чарівний», присвячену непересічним жінкам, які прославили себе високим словом. Її автор — зав. відділом абонементу 5–9 класів Любов Павлівна Шнирьова, яка проводила огляди біля неї. Зворотній зв'язок здійснювався за допомогою листочків-індикаторів читачької думки «Я це прочитав...» з міркуванням: сподобалося–не сподобалося. У виставці віддзеркалився життєвий і творчий шлях, етапи становлення та грані таланту, велич духу берегинь своєї нації: Дніпрової Чайки, Лесі Українки, Оксани Іваненко та інших.

Коли аналізуєш конкурсні виставки, то переконуєшся, що бібліотека — духовний міст між людьми та епохами, і розумієш, що сучасна книгозбірня — це нові пріоритети й незвичайні перспективи, а читання — шлях до успіху. Книги з виставкових полиць перетворюють життя й діяльність на радість, сприяють творчості, розвивають таланти, адже, на думку В. Сухомлинського, «розвиток особистості відбувається тоді, коли створено необмежені можливості діяти». А Херсонська обласна бібліотека для дітей у повній мірі надає такі можливості як своїм працівникам, так і читачам, бо бібліотека — особливий світ, де здійснюються мрії і народжується особистість.





Читання — шлях до успіху!

Чи здатна книга у наш стрімкий вік інформаційних технологій залишити слід у душі читача та ще й змінити його життя? І теоретично, і на практиці, як виявляється, безумовно — так. Цю тезу 30 вересня, у Всеукраїнський день бібліотек, ще раз підтвердив обласний відкритий урок читання. Його метою було привернення уваги громадськості до проблеми дитячого читання і популяризація читання як заняття цікавого, корисного і такого, що відкриває кожному перспективи життєвого успіху в майбутньому. З 2010 року ця акція проходить в нашій області вже у рамках Національної програми «Україна читає дітям», ініційованої Національною бібліотекою України для дітей та підтриманої Міністерством культури і туризму України.

Проект цікавий тим, що почитати дітям та розповісти про роль книги у своєму житті приходять до шкіл відомі особистості. Ось і під час відкритого уроку читання у школярів Херсонщини була можливість зустрітися і поспілкуватися з людьми, що досягли успіху в різних сферах суспільного життя. Девіз цього відкритого уроку — «Читання — шлях до успіху!». Саме таку назву отримав і підготовлений спеціально до цього дня відеоролик, прем'єрний показ якого відбувався під час уроків-зустрічей. Героями цього фільму стали добре знамі люди: ректор Херсонського державного морського інституту В.Ф. Ходаковський, відома українська письменниця М.С. Павленко, директор книготорговельної мережі «Учебна книга» Г.В. Лісова і журналіст, директор творчого телевізійного об'єднання «Скіфія» А.П. Марущак. До речі, відеоролик можуть переглянути всі бажаючі за адресою: <http://www.youtube.com/watch?v=bRfRYvz1NJU>.



У дні проведення акції «Читання — шлях до успіху!» тільки працівниками Херсонської обласної бібліотеки для дітей було проведено 28 відкритих уроків читання, в яких взяли участь 830 дітей і понад 20 почесних гостей. Про кожен таку зустріч можна розпові-

дати багато, але ми зупинимося лише на кількох найяскравіших і найзмістовніших. Поділилася секретами власного життєвого успіху та розкрила формулу його досягнення, що ґрунтується на самовдосконаленні, інтелектуальному та духовному зростанні з книгою, Зоя Яківна Бережна, яка, окрім високої посади в мерії, є ще й головою громадського об'єднання — жіночого клубу «Ініціатива», нагороджена орденом князя Володимира другого і третього ступенів за високу духовність та визнана Жінкою року в номінації «Жінка — Ініціатива». Спілкування з нею справило неабияке враження на учасників зустрічі — читачів-восьмикласників. Для них також був представлений цікавий інтерактивний огляд кращих творів сучасної літератури.

Нестандартною і за формою, і за змістом видалася зустріч «З книгою тет-а-тет, або Неформальна розмова з Наталією Крофтс». Пані Наталія народилася у Херсоні, жила в Сполучених Штатах Америки, вчилася на відділенні класичної філології Московського державного університету, потім продовжила навчання в Оксфордському університеті США. Нині вона працює у консалтинговій фірмі з міжнародним спектром діяльності, що дозволяє їй подорожувати світом. Пише вірші російською і англійською мовами, перекладає з італійської та давньогрецької. Зустріч з цією талановитою жінкою не залишила байдужим нікого, бо коли слухаєш вірші пані Наталії на фоні світлин з різних куточків світу, що надихнули її на створення цих поезій, коли спілкуєшся з такою ерудованою сучасною людиною, яка говорить з підлітками однією мовою, байдужим залишатися неможливо.

Асоціації дітей пов'язані зі словом «друкарня» — щось незрозуміле і не дуже цікаве для них, спростувала зустріч з провідним менеджером друкарні «Стар» Юрієм Анатолійовичем. Діти з великою зацікавленістю слухали вірші О.С. Пушкіна у виконанні пана Юрія, його розповіді про власну домашню бібліотеку, що налічує більше п'ятисот книжок та про той вплив, який мала на нього книга. На згадку він подарував усім присутнім записники та календарі.

«Книга — великий скарб! Це те, що зробить вас розумним та успішним!» — мабуть бібліотекар такою фразою не здивував би нікого. Але коли це говорить приватний нотаріус, та ще й керівник хореографічного гуртка, людина, яка у 26 років вже багато змогла досягти у житті, її слухають уважніше. Пані Інна Бережна — розповідала дітям про те, як читання вплинуло на вибраний нею життєвий шлях. Цікавим виявився той факт, що улюбленою книгою пані Інни є «Злочин і кара» Ф.М. Достоевського, яку вона перечитувала щонайменше п'ять разів. Завершуючи зустріч вона побажала юним читачам здійснення всіх їхніх мрій та досягнення поставленої мети і прочитала заповіт Р. Кіплінга у перекладі Василя Стуса:

Коли в юрбі шляхетності не губиш,
А бувши з королями простоти,
Коли ні враг, ні друг, котрого любиш,
Нічим тобі не можуть дорікти,
Коли ти знаєш ціну щохвилини,
Коли від неї геть усе береш,
Тоді я певен: ти єси людина
І землю всю своєю назовеш.

Який же він, справжній дитячий письменник? Неповно, такий, котрого слухаєш із задоволенням, а після зустрічі з ним тобі хочеться неодмінно прочитати його книгу. Саме таким виявився популярний український письменник Сергій Пантюк. Діти мали змогу познайомитися з цією успішною, талановитою та неординарною людиною, політичним і громадським діячем, автором збірки віршів «Неслухняники» (серія «Сучасна дитяча поезія» видавництва «Грані-Т»), членом Національної спілки письменників України, лауреатом Всеукраїнського конкурсу романів «Коронація слова» у номінації «Вибір видавців» (2009). Пан Сергій розповідав, що почав читати ще у три роки, але не дитячі казки, а «Кобзар» Т.Г. Шевченка. Не могла не викликати усмішку історія про те, як майбутнього письменника, не помітивши, зачинили на ніч у бібліотеці. Тож



своїм літературним успіхом він завдячує саме книзі, книзі бібліотечній.

Серед успішних людей нашого краю, з якими юні читачі спілкувалися на відкритому уроці читання, були також Ярослав Голобородько — доктор філологічних наук, академік Академії педагогічних і соціальних наук, літературознавець, представник відомої родини письменників, науковців і журналістів; Влада Дяченко — учений секретар Херсонського художнього музею, член Національної спілки художників України, мистецтвознавець; Василь Загороднюк — голова обласної організації Національної спілки письменників України, автор віршів для дітей; Олександр Книга — генеральний директор Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру ім. М. Куліша; Наталя Тарасова — заступник директора «Приватбанку»; Ганна Лісова — директор книготорговельної фірми «Учбова книга»;

Олексій Бордюк — тележурналіст, режисер телепроєкту «Молодь.UA» та інші відомі люди Херсонщини і України.

Кульмінацією дня стало засідання дискусійного клубу «Покоління Google: що читати?». Тема актуальна, бо ж віддавна одним із фундаментальних засобів розвитку особистості, її інтелектуальної культури є читання. А за підсумками масштабних соціологічних опитувань, здійснених Інститутом соціології НАН України, виявилось, що у структурі дозвілля населення України перше місце посідають контакти із мас-медіа: телебаченням, радіо, пресою. На привеликий жаль, особистий контакт з книгою стрімко скорочується. Тому в дискусії про роль книги та читання в становленні успішної особистості, причини зниження інтересу до читання у сучасних підлітків та про те, як повернути інтерес до читання, дискутували вже згадані Сергій Пантюк і Наталя Крофтс, PR-менеджер видавництва «Грані-Т» — Юлія Червінська, письменник, літературознавець, керівник літературної студії «Контур» Херсонської ОБД — Сергій Зубарев, художник, поет, співзасновник творчого об'єднання «Ключ» — Юрій Топунов, а також працівники дитячих та шкільних бібліотек. Покоління Google представляли юні журналісти — учасники творчого об'єднання «Струм» і читачі — учні академічного ліцею при Херсонському державному університеті.

Учасники дискусійного клубу прагнули з різних точок зору проаналізувати проблему нечитання сучасного покоління, коло читання сучасних підлітків та можливості стимулювання їхньої читацької активності дорослими — фахівцями та авторитетними особистостями, що досягли життєвого успіху і завдячують цьому книзі та власному інтересу до читання. Дискутували не лише про те, що стосується проблеми читання, але й про те, яку книгу краще читати — звичайну чи електронну, говорили про програмну шкільну літературу, яка незавжди зрозуміла учням-читачам. Гаряче обговорення наштовхнуло на думку скласти топ-десятку кращих книг ХХ століття, до якої зрештою увійшли: «Війна і мир» Л.М. Толстого; «Майстер і Маргарита» М.А. Булгакова; «Маленький принц» А де Сент-Екзюпері; «Диво» П.А. Загребельного; «Над прірвою у житті» Дж. Селінджера; «Володар перснів» Дж. Р.Р. Толкієна; «Полювання на овець» Х. Мураками; «Ілюзії» Р. Баха; «Портрет Доріана Грея» О. Уайльда; «Три товариші» Е.М. Ремарка.

Згідно математичних правил дві паралельні прямі не перетинаються, та не тоді, коли це стосується читання і успіху. Ці дві паралелі не тільки перетинаються, але й тісно переплітаючись, впливають одна на одну. Тому головне завдання нашої бібліотеки ми вбачаємо у тому, щоб сформувані у юних сприйняття читання як заняття цікавого, корисного і такого, що відкриває перспективи життєвого успіху в майбутньому.





Катерина Підгорна,
заступник директора з питань обслуговування дітей
Краматорської ЦСПБ Донецької області

Місто читає дітям

Центральна міська дитяча бібліотека ім. О.С. Пушкіна постійно проводить велику роботу з підтримки дитячого читання та створення привабливого образу читання і книги, пам'ятаючи відому аксіому, що читаюча нація виростає з читаючих дітей. Але дитяче читання сьогодні стало викликати тривогу у бібліотечних працівників, адже останнім часом ми спостерігаємо тенденцію зниження інтересу до читання, і як наслідок — зниження загальної грамотності. Вже в декількох поколіннях українських сімей книга не значиться серед пріоритетних духовних цінностей, а читання не є ритуалом. І це не може не турбувати.



Саме тому працівники нашої бібліотеки вирішили, що для покращення такої ситуації необхідна довготривала програма розвитку читання, підтримана місцевою громадою. Так було розроблено комплексну бібліотечну програму «Місто читає дітям», назва якої є своєрідним запрошенням до читання як до задоволення всіх жителів міста. Її створенню передувала велика підготовча робота: ми не тільки ретельно вивчили досвід українських та закордонних колег, а й взяли до уваги результати проведених бібліотекою соціологічних досліджень «Мій читацький портрет», «Підліток у пошуках героя» тощо, і зорієнтували свій проект на конкретні цільові групи — дітей дошкільного, молодшого і середнього шкільного віку, на їхніх батьків та дідусів і бабусь. Виходячи на таку широку аудиторію, ми намагалися привернути увагу до проблем дитячого читання не лише дітей, а, перш за все, дорослих, які повинні розуміти, чим загрожує їхнім дітям відсутність навичок читання.

Реалізацію програми було розраховано на один календарний рік на добровільних засадах всіх учасників та партнерів і без додаткового фінансування. Важливу координаційну роботу бібліотека взяла на себе, адже ми, як організатори, розуміли, що тільки спільними зусиллями, скоординувавши можливості всіх зацікавлених осіб та установ, із залученням потенційних

партнерів можна домогтися поставленої мети — збереження гармонійної картини дитячого світу через знайомство з кращими досягненнями людської думки, що передається дітям люблячими дорослими через книгу та читання.

Краматорськими домівками програма почала крокувати з брифінгу для ЗМІ, на який було запрошено не лише журналістів обласної газети «Донбас», міських «Краматорская правда», «Восточный проект», «Поиск», «Общезитие», «Новости», «Школьный вестник», «Технополис» і кореспондентів радіо та телебачення, а й учасників і партнерів проекту: краматорських письменників, вчителів, вихователів, представників відділу культури і туризму, відділу внутрішньої політики міськвиконкому та управління освіти міста. Це був захід, завдяки якому програма відразу ж отримала великий розголос серед громадськості міста і області, бо всі ЗМІ висвітлили на своїх шпальтах і сам брифінг, і презентовану бібліотекою програму.

Плануючи цей проект, ми, фахівці, вбачали його головною метою підвищення ролі читання як одного з найважливіших факторів соціокультурного розвитку юної особистості, шляхом проведення голосних читань. Але багаторічний досвід показав — професійний інтерес, прихований за термінологією, не зачіпає душу, не цікавий простій людині. Тому ми під час телевізійного випуску міських новин, де показали сюжет про презентацію програми, вийшли до жителів міст із зрозумілими і доступними кожному словами: «Шановні дорослі! Цією програмою ми хочемо нагадати усім вам, якими важливими є хвилини загальної радості від читання, що стали в багатьох сім'ях такими рідкісними, хвилини, коли батьківська увага і час неподільно належать тільки дитині. Читайте вашим дітям!» Наступним кроком було проведення Свята дитячої книги «Час радісних витівок», яке стало для дітей святковим відкриттям проекту.

Краматорська міська рада активно підтримала цю програму, завдяки чому було отримано дозвіл на реєстрацію створених бібліотекою щотижневих радіо- та телепередач «Читаюче місто» — голосні читання кращих творів світової дитячої літератури, що записуються у бібліотеці, дитячих садках та інших закладах міста. Ці передачі мають велику популярність і вже другий рік



трансляються двічі на тиждень (на *TV «PIA SKET»* — у понеділок та п'ятницю о 19.45, а на місцевому радіо «Меридіан» — у понеділок об 11.30 та у п'ятницю о 18.30). Книги дітям в ефірі читають не лише бібліотекарі, а й батьки читачів, вихователі дитячих садків та педагоги з позашкільних закладів, держслужбовці, вчителі, лікарі, актори і художники, місцеві письменники та краєзнавці — тобто все місто. В кінці кожної передачі з екрана телевізора ведуча говорить про те, що книги автора, твори якого щойно читалися, можна знайти в ДЦБ ім. О.С. Пушкіна та закликає всіх мешканців міста: «Приєднуйтеся до нашої великої читаючої компанії і пам'ятайте: читаєте ви — читає все місто!» За два роки було записано близько 50 радіо- і телепередач, причому, деякі з них повторювалися двічі, а то й тричі, а виходять вони у двомовному форматі, за-



лежно від того, якою мовою написано книгу — українською чи російською. Вся ця діяльність має великий резонанс серед місцевої громади, люди з вдячністю відгукуються на ініціативу бібліотеки і особисто, і з схвальними статтями в пресі, а ми, в свою чергу, інформуємо населення про свої ресурси, отримуючи гарну *PR*-компанію.

Наша комплексна програма «Місто читає дітям» складається з 5-ти блоків. Перший — «Класики — дітям» включає в себе цикли голосних читань «Казки нашого двору» (книги українських письменників), «Казки із-за моря» (казки та оповідання зарубіжних авторів) та «Про тварин, які так схожі на людей» (знайомство з творами В. Біанкі, Є. Чарушина, Б. Житкова, Дж. Дарелла та багатьох інших, що писали про життя тварин). Другий — «Сучасні письменники — дітям» об'єднує два цикли: «Чудеса в обкладинці» (захоплюючі твори Л. Ворониної, В. Терена, Л. Бессона, П. Маара і т.п.) та «Смішні історії мого дитинства» (глядачів «веселили» книги В. Дахно, Е. Успенського, Г. Остера та ін.). Третій блок «Краматорські письменники — дітям» повністю присвячений краєзнавчій літературі. Крім циклу голосних читань «Місто, читай!», у нього включені й інші заходи з популяризації творчості місцевих авторів. Четвертий — «Нова книжка-дивовижка» передбачав, перш за все, знайомство з літературними новинками не лише в бібліотеці, а й у книжоторгових закладах міста. Цьому повинні були слугувати цикли голосних читань для дітей та батьків у книжкових магазинах «Послухай і купи», «Книга, яка

звучить» (аудіо книги) та спільна з бібліотекою акція «Любима книга Краматорська». Але, на жаль, з комерційних причин цей блок був найменше втілений у життя. Телекомпанія вважала зйомки у книжкових магазинах за рекламу і запропонувала їх оплатити, що, звісно, не сподобалося власникам магазинів і, як наслідок, вони відмовилися від участі у програмі. Тому цей блок був обмежений лише проведенням у бібліотеці Тижня нової книги для дітей та батьків «Ми читаємо разом», тематичними телеоглядами нової літератури та іншими заходами. П'ятий блок, що був адресований малюкам від 2 до 6 років, називався «Читаємо дітям перед сном» і об'єднував такі цикли голосних читань: «Бабусині казки», «Забав нас казкою, домовичок!» (казки про домових, тролів та гномів) та «Нові пригоди улюблених героїв» (мультиплікаційна серія «Мультказки»). Як бачимо, передачі «Читаюче місто» на телебаченні та радіо стали лише вагомим частинкою великої інформаційної роботи в рамках цього проекту.

Аналізуючи реалізацію проекту в цілому, потрібно відмітити, що проведення соціологічних досліджень займало не останню роль. Так, наприклад, цікаві результати ми отримали від експрес-опитування серед батьків «Читання — це проблема?» і «Що відбувається з дитячим читанням?», анкетування маленьких читачів ДЦБ ім. О.С. Пушкіна віком від 3 до 6 років і вихованців дитячих садків №№ 6, 39, 49 (найменшим дітям відповіді на запитання анкети допомагали батьки). Відповіді на запитання анкетування «Ми читаємо перед сном» допомогло нам виявити коло улюблених авторів та книжок наших малюків і показало, що дітям подобається, коли їм читають на ніч, бо читання не тільки добре впливає на сон, а й дозволяє більше побути з мамою чи татом, поспілкуватися з ними.



Крім того, у рамках проекту проводилися різноманітні конкурси для дітей та членів їхніх родин, серед яких можна виділити заочний конкурс «Найбільш читаюча родина», лідери якого були нагороджені призами від бібліотеки. Вдало пройшов цикл екскурсій «Подорож до Читай-міста», під час якого гостями бібліотеки стало понад 500 учнів 1–4 класів семи загальноосвітніх шкіл міста та майже 300 з них стали її новими читачами. Великою популярністю користувалася постійнодіюча книжкова виставка-порада «Ходи, книжечко, до ліжечка: казку почитай — дитятко заколисай!».

За стінами бібліотеки теж проходила активна робота, організована спільно з партнерами проекту, на-



приклад: День Читання «Бібліотека без кордонів» (у рамках Тижня дитячої книги «Дитяче свято мудрих сторінок») і пересувна книжкова виставка у д/с № 39, виставки–поради «Читаємо дітям перед сном» та «Добра книжка на ніч — краще за будь-які ліки» (для групи дітей–інвалідів) у дитячих садках міста; конкурси саморобних книжкових закладок «З читачем дружу — сторінку підкажу» та конкурс малюнків «Чудове продовження улюбленої казки» серед вихованців дитячих садків; серія статей, консультацій і порад для батьків на тему залучення дітей до читання тощо. Цикл екскурсій «Подорож до Читай-міста» залучив до бібліотеки 137 дітей дошкільного віку, які разом зі своїми батьками часто приходять до нас.

Працюючи у рамках програми, ми започаткували багато цікавих форм роботи з читачами, а саме: брифінг для засобів масової інформації, літературно-краєзнавча мандрівка з краєзнавцем В. Коцаренком «Від джерел Батьківщини — до джерел душі», літературний локомотив «До поетів на гостину мчать вагончики невинно», кожний з вагончиків якого був присвячений

творчості одного з краматорських дитячих письменників, поетичний калейдоскоп Н.О. Малєєвої-Власової «Вірші, наповнені щастям» та багато інших.

Великою складовою проекту була робота з батьками, адже більшість з них розуміють, що неформована у дітей своєчасно звичка читати є перепорою у подальшому засвоєнні знань. Тому професійні консультації та бесіди з батьками про важливість та репертуар дитячого читання, відвідування батьківських зборів у дитячих садках та початковій школі були своєчасними і дієвими.

Успішно реалізувати свою програму працівникам бібліотеки вдалося завдяки наполегливості, професіоналізму, вмінню переконувати і відстоювати свою думку на всіх можливих рівнях. Спільні зусилля всього міста: бібліотекарів і батьків, вихователів і вчителів, письменників і краєзнавців дали позитивні результати у популяризації дитячого читання. Важливо те, що вільний час наші діти проводять змістовно, цікаво, з кожною новою книжкою, підвищуючи грамотність, інформаційну культуру та розширюючи свій кругозір. Більш того, запланована на один рік вона «набрала такі оберти», що зупинитися на досягнутому ми не можемо. Не хоче цього і все місто, жителі якого звикли кожного тижня бачити дитячу бібліотеку на екранах своїх телевізорів та чути про неї зі своїх радіоприймачів. Програма «Місто читає дітям» продовжує своє життя!

Робота у рамках програми показала, що наша бібліотека є невід'ємною органічною складовою міської спільноти і для її подальшої ефективної діяльності потрібна фінансова підтримка та скоординована політика в області дитячого читання, яка приведе до того, що окремі «книжкові міста» зіллються в єдину «книжкову країну» — країну, в якій всі читають.





Позастаціонарне обслуговування читачів-дітей

З метою наближення книги до дитини і більш ефективного використання фонду у віддалених від нашої бібліотеки навчальних закладах міста було організовано таку форму роботи, як позастаціонарне обслуговування користувачів-дітей «Бібліорюкзачок». Особлива увага приділяється обслуговуванню дітей з обмеженими фізичними можливостями. Саме тому в обласному літньому оздоровчому центрі дітей-інвалідів у місті Святогірську було відкрито бібліотечний пункт видачі літератури. За укладеним між директорами договором бібліотека передала в тимчасове користування книжковий фонд оздоровчому центру. Для цих дітей це було сонечко у віконці. Всього записалося 345 читачів віком від дошкільників до 15 років, які разом прочитали 1995 примірників видань. Кожен з дітей мав особистий читачий формуляр, куди записувалися книги і власні думки про прочитане.

Волонтери і відповідальні за роботу цього пункту видачі проводили багато часу зі своїми читайликами, для яких разом із бібліотекарями готували і проводили цікаві масові заходи. Враховуючи те, що категорія читачів незвичайна, ми намагалися, щоб всі масові заходи носили і дозвіллевий і, водночас, пізнавальний характер. Спільна робота бібліотеки та оздоровчого центру виявилася дуже потрібною і успішною, тому була продовжена в наступному році.

текарями відділу обслуговування дошкільників і учнів 1–4 класів та відділу обслуговування учнів 5–9 класів і організаторів дитячого читання. Читають наші книжки у 29 класах цих шкіл. За I півріччя 2011 року до бібліотеки записалося 758 читачів, видача літератури склала 12272 примірники. Ці цифри підтверджують, що діти прагнуть книгу і читання, а наше з вами завдання, шановні колеги, шукати найоптимальніші шляхи донесення до них цього бесцінного скарбу.



На всіх пунктах запис читачів та видача літератури проводиться у відповідності з правилами, прийнятими у стаціонарній бібліотеці: на кожную дитину заведено читачий формуляр, при видачі книг чи періодичних видань виймаються книжкові формуляри і відмічається дата, а при поверненні в бібліотеку, книжкові формуляри вкладаються у видання. Облік роботи з обслуговування читачів бібліотечного пункту (читачі, книговидача, відвідування, масова робота) фіксуються окремо в електронному вигляді. Відомості зараховуються в загальний звіт бібліотеки. Читачі формують разом з книжковими формулярами зберігаються окремо.

Фонд позастаціонарних пунктів видачі комплектується із фондів наших відділів обслуговування і складається з галузевої літератури, книг українських та зарубіжних класиків, періодичних видань минулих років.

Бібліотекарі Краматорської центральної бібліотеки для дітей ім. О.С. Пушкіна на пунктах видачі проводять також велику культурно-просвітницьку роботу. Ось декілька прикладів: діти молодших класів були у захваті від інформини «Кожен знає, що режим у житті потрібен всім», велике задоволення отримали всі присутні від участі у вікторині «По сторінках дитячих книг», затамувавши подих малюки слухали голосні читання дитячих книжок. Діти старшого віку, активно залучаються до участі у годині спілкування «Добре, коли з нами завжди наші мами». З нетерпінням чекають школярі на огляди літератури і періодичних видань та інші цікаві



Розширюючи цю ефективну ділянку роботи ми відкрили пункти видачі для груп продовженого дня у школах №№ 9, 12, 15, 16, 22 та школі-інтернаті № 1, вихованці якого діти з мовними порушеннями. Двічі на місяць, у визначений заздалегідь день, учні 1–6 класів з нетерпінням чекають бібліотекарів, що відвідують їх у школі з новими книгами та журналами. Робота ведеться на основі договорів про комплексне інформаційно-бібліографічне обслуговування дітей та викладачів цих навчальних закладів. Видача книг здійснюється бібліо-

заходи. Бібліотекарі завжди бажані гості в усіх цих школах.

Дуже поширеною у нашій бібліотеці стала робота пересувних читальних залів, де працівники бібліотеки ведуть бібліотечно-бібліографічне та інформаційне обслуговування читачів, здійснюють наочну та масову популяризацію літератури. Вже другий рік на основі договорів про співробітництво такі пересувні читальні зали функціонують у дитячих центрах раннього розвитку «Одарёнок» та «Світ дитини». Дружні відносини поєднують нашу бібліотеку з Центром соціальної реабілітації дітей-інвалідів. Цього року для вихованців школи-інтернату № 3 — дітей, що позбавлені батьківського піклування також розпочав роботу пересувний читальний зал. За попередньою домовленістю щомісяця, у визначений педагогами час, бібліотекарі відвідують дітей у Центрах та школі-інтернаті.

Кожен візит бібліотекаря у Центр реабілітації дітей-інвалідів — це завжди свято як для самих дітей, так і їхніх батьків. Дітки знайомляться з новими цікавими книжками, деякі їм читають уголос, а батьки спілкуються з фахівцями бібліотеки на теми, які їх турбують, отримують професійні поради і рекомендаційні списки літератури.

Спільні масові заходи, які водночас носять і повчальний і виховний характер, завжди яскраві, веселі, з подарунками і солодощами. Дуже сподобалася і діткам, і мамам народознавча декоративно-прикладна гра «Про Україну говорить писанка», під час якої кожна мама разом з дитиною мали змогу проявити свої творчі здібності, розмальовуючи зі своєю дитиною писанку. Зворушливою вийшла зустріч дітей-інвалідів у День Перемоги з бібліотекарем Т.О. Бондаренко. Її розповіді про Велику Вітчизняну війну діти слухали затамувавши подих, потім всі разом хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих. Усі присутні також брали участь в акції «Георгієвська стрічка». Дуже сподобалася вихованцям вікторина-інформина «Вони живуть поряд з тобою», під час проведення якої вони з великим задоволенням брали участь у веселій вікторині, відгадували загадки, розповідали про своїх домашніх улюбленців.

Надовго запам'ятається і дітям, і батькам Центру реабілітації масштабне благодійне свято «Золота красуня — осінь чарівниця». Захід мав комплексний характер, у його підготовці брали участь Центр позашкільної роботи, Станція юних техніків, вихованці школи-інтернату № 2, а також гарні спонсори, які підготували дітям подарунки та «солодкі» призи.

Особлива увага приділяється бібліотекою центрам раннього розвитку «Одарёнок» та «Світ дитини». Щомісяця бібліотекарі відвідують їх вихованців із цікавими оглядами літератури, різноманітними масовими заходами. Необділені увагою і батьки, для яких тут проводять просвітницькі зустрічі «Педагогіка родинного виховання» на теми, що найбільше цікавлять дорослих.



Тематика таких зустрічей дуже багатогранна: психологія, логіка, підготовка до школи, методики виховання дітей, розвиваючі ігри, рецепти дитячого харчування тощо. Бібліотекарі завжди ретельно готуються до таких зустрічей і надають батькам якісну інформаційну підтримку.

Періодично в усіх центрах і школах, де працюють наші пересувні бібліотечки, діють різноманітні книжкові виставки за тематикою, яка найбільше цікавить відвідувачів. Особливим успіхом користується виставка-порада «Планета: сім'я», на якій ми представляємо дитячі художні твори для читання з батьками, рекомендаційні покажчики веб-сайтів, поради та пам'ятки батькам малюків, рекомендаційні списки літератури. Книги та періодичні видання надаються з фондів або-нементів і читальних залів на короткостроковий термін, якщо цих видань є декілька примірників. Додому ці книги не видаються, а читаються на місцях. Відповідальність за них несуть директори центрів.

А в школі-інтернаті № 3, де навчаються діти-сироти та діти позбавлені батьківського тепла і піклування, панує своєрідна атмосфера. Діти мешкають у цій школі, тому кожний прихід бібліотекаря вони чекають з нетерпінням. У свою чергу для дітей різних вікових категорій бібліотекарі готують безліч цікавого: вікторини, ігри, турніри, огляди книжок, презентації новинок. Крім цього, бібліотека відродила і поширює таку ефективну форму роботи, як голосні читання. Діти слухають із задоволенням.

Завдяки позастанціонарному обслуговуванню своїх читачів бібліотека значно розширила форми партнерського співробітництва, збільшила статистичні показники та залучила до активного читання ще більше дітей. Але одним з найважливіших результатів цієї діяльності є те, що до бібліотеки самотійно і разом з батьками прийшло багато нових читачів.

Цю роботу ми будемо продовжувати і надалі, бо вона дає нам впевненість у тому, що дитяча бібліотека потрібна дитині.



Ольга Шемота,

зав. сектором відділу дозвілля і гурткової роботи Національної бібліотеки України для дітей, керівник гуртка «Мандри»

Незвичайні іменини

(Сценарій закриття Всеукраїнського тижня дитячого читання у НБУ для дітей)

Сцена прикрашена книжками, які висять на першому, другому і третьому планах в шаховому порядку.

Свято відкривається відеофільмом, під час якого лунає дикторський текст:

Державна бібліотека України для дітей була заснована у 1967 році. Вона головна книгозбірня України. Для спеціалізованих дитячих бібліотек держави вона — науково-методичний, довідково-бібліографічний, інформаційний та консультативний центр.

Фонд бібліотеки, універсальний за змістом, нараховує майже півмільйона книг, журналів, грамзаписів, компакт-дисків та діафільмів. Унікальною частиною є фонд рідкісних книг і цінних видань для дітей, серед яких є книги, що читали діти у XIX столітті, та понад 10 тис. книг мовами народів світу. В бібліотеці для читачів функціонують такі підрозділи: відділ обслуговування дошкільників та учнів 1–4-х класів; відділ обслуговування учнів 5–9-х класів та організаторів дитячого читання; відділ мистецтв; відділ організації дозвілля та гурткової роботи; відділ рідкісних книг; відділ довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування; Інтернет-клас.

Потрапивши до бібліотеки, ти не тільки отримаєш книгу та інформацію, але й зможеш стати учасником читачьких об'єднань, багатьох гуртків, студій, зустрінешся з письменниками та видавцями, дізнаєшся, як народжується книга і ще багато-багато цікавого.

Після відеопоказу, слово надається генеральному директору Анастасії Степанівні Кобзаренко та гостям свята.

Таночок.

Звучать фанфари. На сцену виходять ведучі (дві дівчинки і хлопець), у хлопця в руках велика книга.

Перша дівчина. Під стінкою, у шафі —

Прислухайся мерщій.

Все «охи» чути й «ахи».

Це хто ж зітхає в ній?

Хлопець. Та це старенька книжка.

Пожовклі сторінки

Пилком припали трішки,

А в ній — живі Казки!

Друга дівчина. Їй нудно на полиці

Стрічати ночі й дні,

У шафі, як в темниці,

Задушливій й тісній.

Перша дівчина. Їй хочеться відчутти

Тепло долонь твоїх ...

Є в книжки мрія:

Бути відкритою для всіх!!!

Друга дівчина. Тож допоможіть книзі здійснити свою мрію, візьміть її, прочитайте, зрозумійте!

Хлопець. Отож, читачу, поспішай зібрати мудрий урожай!

Разом. До побачення! До нових зустрічей!!!

Звучить запис фонограми (оплески). Виконавці виходять за куліси. Звучить музика. На сцену виходять Злюки-бяки (Зюзя, Люзя, Озя), які перешкоджають завісі зачинитися, розгойдують книжки, сиплють на них пилюку, зривають, розкидають.

Пісня Злюк-бьяк:

Ми не миші,

Ми не птахи,

Ми жахливі злюки-бяки.

Ми блукаємо, кружляємо,

І ні з ким не дружимо. Не дружимо.

Скрізь, куди не потрапляємо,

Всюди пакість залишаємо,

Завжди нас лякаються,

Бачать, розбігаються!

Злюки, буки, бяки, кляки,

Чорні руки і рубахи,

Ми блукаємо, кружляємо,

І ні з ким не дружимо. Не дружимо!

Зюзя. Зюзя!

Люзя. Люзя!

Озя. Озя!

Люзя. Ми велике книжкове ЗЛЮ!

Озя. Потрусимо пилючкою.

Зюзя. Книжки так її не люблять. Ніхто не буде читати і взагалі не зможе розібрати, що він читає.

Озя. І на цей раз, у цих, казкових героїв, вже точно ніякого свята не буде.

Люзя. Так бо ці казкові герої, вже мені набридли.

Зюзя. Оце буде класно.

Люзя. Пилюжка! Ой, хтось іде.

Озя. Ховаймося.

Злюки-бяки ховаються за ширми. На сцену виходять ведучі, у хлопця в руках велика книга.

Хлопець. Ну нарешті це свято закінчилося. І хто приймав книжкові іменини і всілякі свята?

Перша дівчина. Не говори дурниць. Книжкові іменини — це незвичайне свято.

Зюзя (із-за ширми). Хі-хі-хі!

Хлопець. Що там незвичайного? Дівчата заберіть свою книгу, вона тяжка. І я хочу в м'яча пограти, а ви причепилися зі своїми книжками!

Люзя (із-за ширми). Хі-хі-хі!

Хлопець. Чого ти смієшся?

Друга дівчина. Я не сміялася.

Хлопець. А хто ж тоді сміється?

Озя (із-за ширми). Хі-хі-хі!

Хлопець. Все годі з мене! Забирайте свою книгу.

Друга дівчина. Обережно. Сьогодні ж в книжки іменини.

Хлопець. Дівчата, ви на концерті перехвилювалися? Чи казок перечитали?

Перша дівчина. Ех ти! На концерті як казав: «Пилком припала трішки, а в ній живі казки!»

Друга дівчина. Зачекай. Скоро розпочнуться справжні дива!

Хлопець. Дівчата, ви справді захворіли! Все бувайте. Мене чекає м'яч.

Перша дівчина. На книжкові іменини збираються всі казкові герої, разом вони веселяться і діляться своїми враженнями від пригод.

Зюзя (із-за ширми). Фе-фе-фе!

Хлопець (насміхаючись). Зараз з'явиться вовк! Прийде Попелюшка! Я буду дівчинкою в червоному капелюшку! Пролетить привид!

Хлопець імітує перерахованих героїв. Злюки-бяки кидають зілля. Лунає запис фонограми (Привид). Хлопець затихає.

Друга дівчина. Ой!

Перша дівчина. Ой-ой-ой! Здається почалося! Давайте відкрити Книгу Казок!

Відкривають книгу. Звучить фонограма, виходить Фея.

Хлопець. Дівчата, здається хтось іде, ховаймося!

Йдуть за куліси. Із-за ширм виходять Зюзя, Люзя, Озя.

Зюзя. Фе! І нам потрібно йти, бо це ж Фея йде, ще й не сама. Не зможемо їй нашкодити.

Люзя. Фу! Нічого ми ще встигнемо це зробити. Ой, а як ми будемо шкодити казковим героям.

Зюзя. А ми потрусимо на них пилуючкою і викрадемо в них їхні речі.

Люзя. І тоді вони забудуть хто вони і з якої казки. Все переплутається!!!

Озя. А найголовніше свята не буде.

Люзя. Ходімо, нас вже зачекалися казкові герої!

Озя. Фо! Так, їм сумно без нас! Ходімо!

Разом. Ходімо.

Злюк-бяки нишком йдуть. На сцені з'являється фея в оточенні метеликів і виконують танок.

Фея. Прийшло очікуване свято. Час всім героям збиратися на Книжкові іменини! Ось-ось розпочнеться щорічний бал Книжкових іменин, і всі герої закружляють в дивовижному танці.

Виходять ведучі.

Хлопець. Дівчата! Гарно ви мене розіграли! Щорічний бал! (Підходить до Феї) Привіт, ти з якої школи?

Фея хоче щось сказати та хлопець її перебиває.

Хлопець. І до речі, дуже гарна вистава, ви б її краще глядачу показали, то з якої ти школи?

Перша дівчина. Це справжня Фея!

Друга дівчина. І ми тебе не розігруємо.

Перша дівчина. Так! Не розігруємо!

Хлопець. Ах! Не розігруєте! Тоді потрібно сказати правду. (Звертається до Феї) Свята не буде! А тим паче казкового балу, ти запізнилась, свято для дітей скінчилося. Так що можеш іти перевдягатися.

Перша дівчина. Коли ти зрозумієш, це свято казкових героїв!

Фея. Так, ну по-перше, доброго дня юначе. По-друге, я справжня Фея казкових героїв. А по-третє, якщо Ви бу-

дете так кричати, то балу справді не буде! Ви хлопче всіх казкових героїв злякаєте! Ось бачиш, мої метелики злякались і не пурхають крилами! Метелики не бійтеся! (Метелики ховаються за Фею, тремтять).

Друга дівчина. Не чемно так розмовляти!

Перша дівчина. Ти все зіпсуєш!

Хлопець. Невже для мене ви цілий бал розіграєте?

Фея. Чому це для тебе?

Перша дівчина. Добра Фея, не слухайте його!

Друга дівчина. Так! Він не розуміє, що тут відбувається!

Хлопець. Не розумію! Поясніть!

Фея. Кожного року, на Книжкові іменини збираються всі казкові персонажі!

Друга дівчина. Я собі все саме так і уявляла!

Хлопець. Зроблю вигляд, що вірю! Побачимо, що буде далі! А для чого вони збираються? Казкові, як їх там?

Перша дівчина. Ну ти і не розумний! Вони збираються, щоб привітати книгу з Днем Народження!

Фея. Правильно. А також взяти участь в книжковому балу! А буде бал чи ні — це не Вам, юначе, вирішувати!

Хлопець. Потрібно дуже!

Фея. У казкового балу є свій розпорядник!

Друга дівчина. Хто він?

Перша дівчина. Ми про нього нічого не знаємо!

Хлопець. Зараз повинно щось грюкнути, впасти! Дівчата, я чекаю! Що ви там придумали?

Друга дівчина. Припини!

Фея. Ну, що ж якщо в нас відбулась ця дивна зустріч, відкрию вам таємницю!

Ви знаєте у цьому ось домі,

У шафі книжковій давно.

Живе мій добрий знайомий,

Старенький книжковий гном.

Він дуже багато знає,

Прислухайся! Чуєш? Завжди,

Клопочеться гном у шафі,

Читає розумні книжки.

Шепоче щось нишком в куточку,

І чистить у шафі шибки

І в довгі засніжені ночі,

Нашіптує дітям казки.

А лиш героя він почує плач,

Прийде на допомогу

Все знай—Все чуй—Все бач.

Фея відкриває край завіси, розмальованої під полиці з книжками. Звідти виходить гном, якого звати Все знай—Все чуй—Все бач. Лунає запис фонограми.

Все знай—Все чуй—Все бач. Ми так довго чекали! Так довго готувались! І прийшов нарешті день святкових іменин! Але свята nebude!

Дівчата. Як nebude?

Хлопець. Хі-хі-хі! Цікаво! Це мені починає подобатись!

Фея. Але чому! Книга казок чекає на поздоровлення! Ти добре доглядав за книжками?

Все знай–Все чуй–Все бач. Понад усе я люблю доглядати за книжками! Я їх перечитую, зберігаю в охайному стані!

Дівчата. То чому ж nebude свята?

Все знай–Все чуй–Все бач (плаче). Хм...Хм...!

Фея. Все знай...

Перша дівчина. Все чуй...

Друга дівчина. Все бач...

Разом. Що сталося?

Все знай–Все чуй–Все бач. Напередодні свята хтось забрав у казкових героїв їх найголовніші речі!

Друга дівчина. Це має бути щось особливе!

Хлопець. Звичайно! Повітряні кульки, цукерки і.....

Дівчата. Припини.

Фея. В кожного героя насправді є особлива річ при-
таманна лише йому!

Перша дівчина. Це дуже просто! В Червоної шапочки – шапочка.

Друга дівчина. В Попелюшки – кришталеві черевички!

Все знай–Все чуй–Все бач. Тепер всі казкові герої переплуталися і розбрелися по казках! Нічого не можна впорядкувати!

Хлопець. Фея розповідала, що ти завжди приходиш на допомогу коли герої плачуть!

Все знай–Все чуй–Все бач. Цього разу я нічого не можу вдіяти! Хм...Хм... Плач героїв лунає скрізь! Речі продовжує хтось, або щось викрадати, герої продовжують плутатися! Через деякий час все в книзі казок переплутається назавжди!

Звучить фонограма плачу, голосіння.

Перша дівчина. Але ти повинен все знати! Ти ж і є великий *Все знай–Все чуй–Все бач*!

Фея. Що ж робити!

Хлопець. А мені все це подобається! Герої переплутаються, з'являться нові казки, так буде набагато цікавіше!

Фея. Казка — це чарівний світ, де добро завжди перемагає! На жаль ніхто не знає, що буде, якщо казкові герої переплутаються!

Дівчата. Справді, незвичайні іменини!

Фея. Ми втрачаємо час! Потрібно рятувати казковий світ! Я повертаюсь в країну казок!

Фея зникає.

Хлопець. І Фея загубиться, якщо хтось, або щось вкраде її чарівну паличку!

Все знай–Все чуй–Все бач. Все пропало!

Перша дівчина. Ми теж повинні допомогти нашим улюбленим героям!

Друга дівчина. Якби побачити, що там робиться!

Все знай–Все чуй–Все бач. Це просто! Давайте поглянемо в мою чарівну книгу казок!

Все знай–Все чуй–Все бач відкриває завісу розмальовану під полиці шафи. За нею знаходиться замок, де з кожного віконечка видно різні казки.

Все знай–Все чуй–Все бач. Це і є країна казок! В кожному віконечку жила казка, я провів би вам екскурсію...але зараз ...

Перша дівчина. Все переплуталося!

Друга дівчина. Відкрийте будь яке віконечко!

Все знай–Все чуй–Все бач. Ну що ж, відкриваю.

Хлопець. Повинно бути весело!

Все знай–Все чуй–Все бач відкриває віконечко казкового замку, на сцену виходять казкові герої. Мерехтить світло. Звучить тривожна музика. Герої бігають по сцені, шукають свої особисті речі. Фея підбігає до кожного героя намагається допомогти, нічого не виходить. Хаос.

Вовк. Хто тут плаче? Хто тут є? Вовкам спати не дає?

Попелюшка. Не їж мене будь-ласка, я тобі пісеньку проспівую!

Фея. Не бійся він тебе не з'їсть, Вовк не з твоєї казки!

Вовк. Зізнавайся! Де бабуся? Що ти зробила з моєю любовою бабусею?

П'єро. Білосніжка! Моя люба Білосніжка, де ти?

Фея. П'єро, ти повинен шукати Мальвіну!

Попелюшка. Вибачте шановний, ви не бачили мій кришталевий черевичок?

Буратіно. Ой, точно! Мальвіна загубила свій черевичок! Потрібно його знайти! Кому черевичок підійде та і буде Мальвіною!

Фея. Ні! Ні! Ні! Черевичок для Попелюшки!

Червона Шапочка. Хто я? І куди йду? Згадала! Великі зуби..., великі лапи...! Я Вовк!

Фея. Моя люба, ти йдеш до бабусі, несеш пиріжки!

Червона Шапочка. Rrrrrrrrrr....! Я Вовк!

Rrrrrrrrrr...!

Мерехтить світло. На сцену виходять Зюзя, Люзя, Озя. Герої продовжують хаотично бігати, шукати свої речі.

Зюзя. Пилочка зробила своє діло!

Люзя. Казкові герої забули хто вони!

Озя. Хі – хі – хі! Казочка скінчилася!

Зюзя. Дивіться наша люба Фея!

Люзя. Хапаймо чарівну паличку!

Злюки-бяки підкрадаються до Феї, сиплять на неї пилочку, забирають чарівну паличку і ховають у свою скриньку. Фея розгублено починає рухатися разом з героями. Все знай–Все чуй–Все бач закриває віконечко, всі казкові герої зникають.

Перша дівчина. Бідні казкові герої!

Все знай–Все чуй–Все бач. Ехех-хе-хе!

Хлопець. Дівчата ви бачили, це ж було ЗЛО, це вони викрадають речі.

Друга дівчина. І у Феї теж викрали паличку, як ти і казав! Все пропало!

Хлопець. Потрібно їх рятувати!

Друга дівчина. Правильно.

Перша дівчина. Ми повинні спіймати злюк і відібрати у них речі.

Все знай–Все чуй–Все бач. Для цього вам потрібно в країну Казок!

Хлопець. Здорово! Буду з Попелюшкою танцювати!

Друга дівчина. Ох!

Все знай–Все чуй–Все бач. Я буду відкривати казкові віконечка, щоб ви могли переміщуватись по казках! Знайдіть казкові речі. Хай вам щастить!

Ведучі йдуть. Все знай–Все чуй–Все бач відкриває казкове віконечко. Мерехтить світло. Змінюються декорації. Виходять ведучі.

Друга дівчина. Цікаво в яку казку ми потрапили?

Перша дівчина. Що ж нам робити? Як спіймати злюк?

Хлопець. Дівчата ви що ніколи в схованки не грали? Потрібно притаїтися, ну засідку влаштувати! Я буду командиром, ви — моя команда! Так, по винищенню злюк.

Друга дівчина. Дивись, який! Спочатку не вірив, а тепер командир!

Хлопець. Погано, що немає ніякої зброї!

Перша дівчина. Яка зброя це казковий світ! Придумав же «винищувачі злюк!»

Звучить фонограма.

Хлопець. Здається хтось іде! По місцям! Діяти по моїй команді!

Ховаються. На сцені з'являється Зоряний маг.

Зоряний маг. Хто смів потурбувати великого Мага і шанувальника зірок?

Хлопець. Команда оточуймо!

Вибігають, оточують Зіркового мага. Маг відступає. Падає.

Зоряний маг. У власному замку мене лякати? Самого казкового науковця?

Хлопець. А звідкіля ми знаємо, що Ви це Ви!

Друга дівчина. Хто Ви? І з якої казки?

Зоряний маг. Як вам не соромно молоді! Я відомий Зоряний маг! В різних казках відомий під різними іменами!

Хлопець. Ось вона правда! Зізнавайтесь, навіщо казкових героїв ображаєте?

Зоряний маг. Нечувані звинувачення! Я визнаний герой всього казкового королівства! Займаюся лише білою магією і переліком зірок!

Перша дівчина. Я вірю!

Друга дівчина. Я теж! Не міг такий добрий Зоряний маг викрадати речі!

Хлопець. Розберемося! Що ви знаєте про Злюк?

Зоряний маг. Це напевне Зюзя, Люзя і Озя. Вони знову щось накоїли?

Хлопець. То ви їх знаєте? А казали «добрий Зоряний Маг». Куди ви поділи речі казкових героїв?

Зоряний маг. Я нічого не брав і взагалі нічого не знаю.

Друга дівчина. Як не знаєте? Ви ж маєте кожного дня перевіряти події Казкового королівства!

Зоряний маг. Так, справді, я кожного ранку звертаюсь до своєї білої магії,

Хлопець. І що ви сьогодні нічого не помітили?

Зоряний маг. Чому ж, я побачив, що в королівстві щось коїться. Але я подумав, що це просто збій в зоряній програмі. Адже Все знай–Все чуй–Все бач добре дивляється за казками і казковими героями.

Хлопець. Цього разу не вгледів!

Перша дівчина. А ви можете зараз звернутися до білої магії?

Зоряний маг. Звичайно можу, але все ж таки думаю, що все це — збій в програмі.

Хлопець. Ніякий це не збій. Все дійсно переплуталось, казкові герої не знають хто вони і де їхні речі.

Друга дівчина. Кажіть вже швидше, поважний Зоряний Маг, що робити далі і де шукати тих злюк?

Зоряний маг. Зараз-зараз, хвилиночку. Допоможіть мені винести мою чарівну зоряну карту.

Виносять на середину сцени маленький стіл, на якому лежить карта.

Зоряний маг. Зараз ми все дізнаємося.

Друга дівчина. То давайте швидше.

Зоряний маг. Зараз-зараз.(водить стрілкою по карті) Ой-ой-ой! Вся казкова країна плаче.

Хлопець. Це ми знаємо, далі?

Зоряний маг. Так-так, бо все переплуталась, так?

Перша дівчина. Так-так, далі!

Зоряний маг. Ой-ой-ой! Попелюшка думає, що вона колобок, вовкові пісеньку хоче проспівати! Вовк, думає що він Червона Шапочка, свою любов бабусю шукає? Ой, що коїться? П'єро шукає Білосніжку! Мальвіна думає, що згубила свій черевичок! Червона Шапочка ричить, мов вовк. Все мені погано. Навіть Фея зачаклована, і в неї не має її чарівної палички.

Перша дівчина. Все вірно, що далі?

Зоряний маг. А далі, далі. Що далі, в казковій країні повний хаос.

Разом. Знаємо. Що робити? Де шукати злюк?

Зоряний маг. То так би і сказали. (Дивиться) Так-так. Значить так, ситуація така:

Хлопець. Кажіть швидше, в нас дуже мало часу.

Зоряний маг. Добре, добре. Вам потрібно знайти Зюзя, Люзя і Озя. Доречі, а ви знаєте, що разом ці три імені означають ЗЛО?

Разом. Так, знаємо, кажіть вже.

Зоряний маг. Добре, добре. Так от, зараз вони в казці «Золотий Ключик» намагаються скинути у воду, скриньку куди наклали речі, які викрали у казкових героїв. Поки що веселі жаби їм заважають, але потрібно поспішати.

Друга дівчина. А що ці злюки такого зробили, що казкові герої не пам'ятають з якої вони казки?

Зоряний маг. Не знаю, може діти нам допоможуть? (Звертається в зал, діти відповідають).

Перша дівчина. Так значить вони під дією поганої пилочки?

Хлопець. Нам потрібно швидко в казку «Золотий ключик».

Перша дівчина. Побігли.

Зоряний маг. Так, швидко! Чекайте. Допоможіть занести мою чарівну зоряну карту. (Занесли).

Все біжіть. Чекайте. Вам же потрібно зачаклувати тих злюк. Тримайте мішечок з «Добром», у ньому захована вся любов казкових героїв. Поспішайте, ви повинні встигнути. Чекайте. Потрібно ж попросити Все знай–Все чуй–Все бача, щоб він перемістив вас в іншу казку.

Разом. Все знай–Все чуй–Все бач, перемісти нас в казку — «Золотий ключик.» Побігли, швидко.

Ведучі йдуть. Виходить Все знай–Все чуй–Все бач, відкриває віконечко казки «Золотий ключик», зникає. На сцену вибігають жаби і танцюють таночок «Веселі

жабенята». Після таночку виходять злюки, намагаються пройти до авансцени, але жаби не дають їм це зробити, жабенята танцюють, стрибають, квакають.

Зюзя. Дайте нам пройти!

Озя. Нам дуже потрібно пройти!

Люзя. Так!

Зюзя. Що ж це коїться. Потрусимо на них пилючкою.

Люзя. Але пилуки вже немає.

Озя. А героїв ще багато!

Зюзя. І навігадував їх хтось стільки, що впоратись з ними неможливо!

Озя. Навіщо було голову ламати!

Зюзя. Діяти будемо хитрістю! Ви будете їх відволікати, а я проскочу і вкину цю скриньку у воду. І діло зроблене.

Люзя. Оце ти придумала, так придумала!!!

Озя. Голова.!!!

Злюки намагаються відволікти жаб, але в цей момент з'являються ведучі.

Хлопець. Ось ви де! Не рухатись!

Перша дівчина. Спіймали!

Друга дівчина. Встигли!

Зюзя. Це що за безстрашні герої? Хто їх вигадав?

Хлопець. Ми самі себе вигадали! Зараз і вам вигдаємо фінал!

Перша дівчина. Лови їх!

Жабенята стрибають. Діти ловлять Злюк-б'як. Хлопцю вдається вихопити скриньку. Злюки-б'яки тікають. Жабенята розбігаються.

Хлопець. Втекли!

Перша дівчина. Але в нас скринька з речами казкових героїв!

Друга дівчина. Нарешті ми всім повернемо речі, і все стане на свої місця.

Хлопець. Але як ми будемо їх повертати?

Перша дівчина. Справді, ми що, будемо бігати за кожним героєм, щоб повернути йому його ж річ?

Хлопець. Та ні, так не вийде, це на довго затягнеться, ми й до наступного року не встигнемо.

Друга дівчина. А що ж тоді робити?

Перша дівчина. А давайте поглянемо, хто з казкових героїв залишився без речей?

Друга дівчина. Відкривай скриньку!

Хлопець відкриває скриньку. Дістає речі.

Перша дівчина. Яблучко — Білосніжки;

Друга дівчина. Кришталевий черевичок — Попелюшки;

Хлопець. Капелюшок — Червоної Шапочки;

Друга дівчина. Золотий ключик?

Разом: Буратіно;

Хлопець. Чарівна паличка — Чарівної Феї;

Перша дівчина. Але як їх повернути?

Друга дівчина. Складаємо все в скриньку!

Хлопець. А пам'ятаєте нам Зоряний Маг дав чарівне «Добро», от давайте його і потрусимо на скриньку, тоді речі наберуться Казкової сили і притягнуть до себе своїх господарів.

Дівчата. Ти просто молодець.

Хлопець. Ось, так і зробимо.

Пересипають, речі «Добром». Звучить напружена музика.

Хлопець. Нікого немає.

Перша дівчина. В нас нічого не вийшло.

Друга дівчина. Зачекай, зачекай, он дивись, це ж П'єро йде з Мальвіною.

Хлопець. Вони знайшли одне одного.

Перша дівчина. Дивіться це ж Червона Шапочка.

Друга дівчина. Ура! Ми перемогли!!!

Під веселу музику, всі казкові герої по одному виходять на сцену. Ведучі роздають їм їхні речі.

Хлопець. Нарешті все стало на свої місця.

Червона Шапочка. Дякуємо, що допомогли нам, тепер ми нарешті зможемо повернутися до своїх казок.

Хлопець. Але шкода, що ми не змогли впіймати тих злюк. Вони знову можуть нашкодити.

Перша дівчина. Так і Фея зникла, напевне назавжди.

На сцену виходить Фея.

Фея. Нікуди я не зникла, завдяки вам моя чарівна паличка сама до мене повернулася.

Друга дівчина. Але як, вона ж була в скриньці?

Фея. На те вона й чарівна. А до того ж вона допомогла мені декого впіймати.

Хлопець. Невже ти впіймала злюк?

Фея. Так. Звичайно не сама, мені ще допомогли Все знай—Все чуй—Все бач та Зоряний маг. Ось вони, бешкетники.

На сцену виходить Зоряний Маг, Все знай—Все чуй—Все бач та зв'язані Зюзя, Люзя, Озя.

Все знай—Все чуй—Все бач. Що ж ми будемо з ними робити?

Зоряний Маг. Потрібно висипати на них «Добро».

Фея. Вірно. Нехай подобрішають. Можливо тоді з них хоч якась користь буде.

Хлопець бігає за злюками, намагається насипати на них «Добро». Йому це вдається, злюки починають чхати!

Зюзя. Апчхи!

Люзя. Апч-хо-хо!

Озя. Апч-хи-хи-хи!

Хлопець. Що будемо з ними тепер робити?

Перша дівчина. Вони нам знадобляться в бібліотеці!

Друга дівчина. Будуть доглядати за книжками!

Зюзя. Апч-чхи! В мене здається з'явилася алергія на пилуку!

Люзя. Більше ніякої пилуки! Апхихехи!

Озя. Пчхи! Так!

Хлопець. От і добре!

Фея. Так, добре все, що добре закінчується.

Разом. Оце так, незвичайні іменини!

Фея. Ось тепер в нас буде справжній Казковий бал.

Таночок танцювального колективу.

Разом. З Днем народження тебе, Книга!!!

Звучить фінальна мелодія. Всі виконавці на сцені прощаються із глядачами. Завіса.



Валентина Томілевич,
заступник директора з питань
бібліотечного обслуговування
читачів-дітей

ЦБС для дітей м. Дубровиця Рівненської області

«Бібліотека — наша сутність і душі криниця»

(Сценарій до Всеукраїнського дня бібліотек)



Світлана Бондаренко,
провідний бібліограф

Сцена святково оформлена, грає музика.

1 Ведучий:

Шановні гості, присутні в цій залі. Уже стало доброю традицією кожного року відзначати професійне свято — День бібліотек.

2 Ведучий:

Бібліотека — це Храм книги, джерело знань і скарбниці думок, що прокладають стежку у майбутнє. Книгозбірні нашого району є невід'ємною складовою бібліотечної галузі України. В них працює понад 70 фахівців, які вважають свою професію не просто роботою, а своєю місією на Землі, покликанням душі...

1 Ведучий:

У тиші храму, де живуть слова,
І мови, й пісні рідної до болю,
Ти опромінена і трепетно жива,
Чаклуєш всіх великою любов'ю.
Хвилюєш душу, лиш як зазвучить,
Рядок, що сяє в променях світання,
Або коли осінньо — ніжна мить,
Враз спалахне кольорами востаннє.
А серце — тук!...Щемливе серце: тук!...
І ще раз: тук!... І не дає спокою...
У тиші Храму книг той перегук —
Це світ краси народжений тобою.
І я черпаю із його криниць,
Немов з молитви на саму Покрову,
Тепло і ласку маминих зіниць,
І вільну правду в українським слові.
То як мені, вже зрілому в літах,
Перед тобою не склонять коліно!...
О, Мудросте, захована в книжках,
Ти невмируща, й у віках нетлінна.

2 Ведучий:

Премудросте земна, бібліотеко!
Віват тобі, хранителько свята!
До тебе йдуть і зблизка, і здалека,
Щоб почерпнуть від тебе лиш добра.
Вклоняюсь низько до твоїх порогів,
Моя відродо, тут життя моє,
До тебе, рідная, ведуть усі мої дороги,
Я серце залишаю тут своє.

1 Ведучий:

Тож щиро вітаємо усіх тих, хто сьогодні прийшов на наше спільне свято — День бібліотек, цього вічно живого храму душі і науки.

(Виходить дівчина в українському вбранні з хлібом на рушнику)

Дівчинка:

Ми зачекалися на вас, гості, дорогі,

А ви — жінки і трударі,

А вдома ви чудові поварі,

І співаки, і режисери,

Читці, ведучі, актори сцени,

Порадники і душ аптекарі,

А одним словом — Бібліотекарі!

Кланяємось низько, на свято вас просим,

Від щирого серця хліб — сіль вам підносим!

(Дівчина вклоняється і ставить хліб перед глядачами на столі)

2 Вудучий:

Кожне свято — це завжди багато щирих і вірних друзів, теплих слів. На добрі слова вітань не виняток і наш день, шановні бібліотечні працівники. Тому із вітальним словом до присутніх звертається директор Дубровицької централізованої бібліотечної системи Ромаш Марія Іванівна. Просимо Вас, шановна Маріє Іванівно. (Виступ директора М.І. Ромаш)

Є багато див на землі, створених природою і людиною. Та чи не найбільше диво — книга. У ній весь неосяжний світ. Як незгасимий смолоскип вона освітлює шлях кожному, і завжди цей смолоскип у руках самовідданих своїй справі людей, таких як: Валентина Пляшко (бібліотекар шкільного відділу № 1), Оксана Томко (бібліотекар навчально-виховного комплексу № 3), Наталія Твердун та Наталія Куницька (с. Берестя), Любов Покидько (с. Бережки), Інна Сидоришина (с. Ясинець), Марія Малько (с. Висоцьке), Олена Корейчик (с. Сварицевичі), Інна Петрушко і Віра Міндер (с. Селець), Ганна Роговець і Ніна Калюш (с. Залужжя) та інші. (Звучить пісня «Моя Україно» у виконанні Лідії Корінь)

1 Ведучий:

Так, я не пекарь. Не лікар. Не аптекар,
Не інженер, не вчитель, не банкір...
Я більше: Я книгар — Бібліотекар!
На заздрість всім, всьому наперекір!
Бо посудить: хіба ще є багатство,
Таке неоціненне, як моє?
Ніяке товариство, жодне братство
Такого скарбу в банку не зіб'є!

2 Ведучий:

Символічно, що саме в день Віри, Надії, Любові та матері Софії за християнським календарем відзначається це свято. У стародавньому трактаті записано: «Воздамо дяку тому, хто допоміг легко пройти крізь складний лабіринт книг», тож згадаємо тих, хто стояв біля витоків бібліотечної справи Дубровиччини — наших наставників, ветеранів бібліотечної ниви. Ми віддаємо сьогодні шану і говоримо слова подяки за

невтомну працю: Бурлака Тамарі Сергіївни, Геєць Тамарі Євгенівни, Люборець Євгенії Олександріні, Чижевській Валентині Василівни, Рудь Галині Петрівни, Стрижак Марині Миколаївни, Ващишиній Любові Матвіїні, Дем'янець Євгенії Марківни, Діжурко Марії Олексіївни, Богельській Марії Григорівни, Журавльовій Марії Василівни, Позняк Надії Федорівни, Лобач Саві Сергійовичу, Степанюк Євгенії Гаврилівни, Буткевич Ользі Олександрівни, Серко Любові Іванівни, Денищич Надії Мінівни, Єсіпко Євгенії Федорівни, Ромаш Ганні Тимофіївни, Ютовець Уляні Іванівни, Пицюр Галині Василівни, Ютовець Євгенії Йосипівни. (Лунає пісня «Чорнобривці» у виконанні Олексія Гладкого.)

1 Ведучий:

Велику підтримку в діяльності бібліотек надає Дубровицька районна державна адміністрація, профспілка працівників культури та районний відділ культури і туризму. Сьогодні на нашому святі присутня заступник голови Дубровицької райдержадміністрації Олександра Степанівна Гребень. (З привітальним словом виступає О.С. Гребень)

Також бібліотечних працівників прийшли привітати начальник районного відділу культури і туризму Пасько Марія Іванівна та голова профспілки працівників культури Дубінець Ніна Калениківна. Надаємо їм слово.

2 Ведучий:

Стоїть бібліотека на землі вище від усіх богинь... День бібліотек – це передусім свято книги, великдень душі людської, що починається зі Сковороди та Котляревського, із духовних глибин Кобзаря Шевченка, через святий собор Гончара, чорну голгофу Стуса і Симоненка, душевний біль Теліги та Костенко.

1 Ведучий: Хтось із мудрих сказав, що бібліотекар – це не професія, а стан душі, тому нинішні бібліотекарі – активні, дієві, творчі, винахідливі. Сьогодні в колектив бібліотечних працівників вилася молода плеяда, а саме: Рабешко Ганна Анатоліївна, Юрчук Олена Іванівна, Шимко Оксана Григорівна, Філюк Наталія Володимирівна, Воробей Микола Петрович.

2 Ведучий:

У царстві мудрості, історії і тиші,
Проходять ваші весни і літа.
Надворі вітер зелень віт колише,
А потім в жовте листя обліта.
На стелажах дитячі сни казкові,
І пристрасті, і муки, і пісні,
І спалахи великої любові,
І море знань, і сяйво муз, і сміх.

1 Ведучий:

Бібліотекар! Це слово повне сонячного вмісту,
За ним стоїть безмежний, мудрий світ,
Бібліотека! Скільки в слові змісту,
Його тепло навек в моїй душі.
І хочеться іти стежиною тією,
Через поля – замети – аж туди,
Де в царстві книг живе казкова фея,
Що може й світ закрити від біди.

Сьогодні на нашому святі присутні бібліотекарі-іменинниці. Це Корейчук Олена Федорівна з села Сваричевичі, яка відсвяткувала свій день народження вчора, та Рожко Валентина Тимофіївна з села Жадень, яка святкує свій день народження сьогодні. Для вас, дорогі наші іменинниці, звучить пісня «Гандзя» у виконанні Петра Паська.

2 Ведучий:

Радіє серце в цей святковий день. Хочеться говорити хороші і приємні побажання. Сьогодні до нашого свята приєдналося ще одне — 60 років з дня створення Дубровицької районної бібліотеки для дітей. Тож давайте привітаємо колектив бібліотеки з їх подвійним святом і запрошуємо дорогих гостей на добру і щиру розмову.

1 Ведучий:

Упродовж багатьох років в стінах районної дитячої бібліотеки працювали Яворська Олена Іванівна, Геєць Тамара Євгенівна, Чуприніна Олександра Петрівна, Рудь Галина Петрівна, Дуденко Олена Сергіївна. І нині колектив районної бібліотеки у складі – Нечай Єви Василівни, Бондаренко Світлани Володимирівни, Конончук Наталії Михайлівни працює у сучасному темпі, забезпечуючи інформаційні потреби користувачів, сприяє розвитку творчих здібностей дітей, організовує їм змістовне дозвілля. (Слово надається завідувачій районною бібліотекою для дітей Томілович Валентині Кіндратівні)

До нас сьогодні завітали і наші найменші читачі. Надаємо їм слово:

1 читач:

Що таке бібліотека?

Це домівка для книжок,

Що ж до неї недалеко:

Два квартали за ріжок.

2 читач:

Щодня приходим в храм духовний,

Що мудрості і дива повен.

Гортаєм сторінки чудові,

Світ пізнаєм у рідній мові.

Це не кіно, не ігротека,

Дитяча це – Б І Б Л І О Т Е К А !

3 читач:

В школі –учень,

Вдома – син,

У театрі ти – глядач,

Як зайдеш у бібліотеку –

Будеш зватися – Ч И Т А Ч !

4 читач:

Розібратись в морі книг –

І веселих, і сумних,

Допоможе вам не пекар,

А знавець – б і б л і о т е к а р !

5 читач:

Тут книги розумні спокійно живуть,

У тихій величній світлиці,

А двері широкі, відкриті ведуть

До знань золотої скарбниці.

6 читач:

Герої романів, легенд, повістей,
У тиші говорять із нами,
В книжках відкриття всіх великих людей,
Думки, що хвилюють віками.

7 читач:

Ведуть нас в незнане книжки,
Розрадять коли нам нелегко.
Для нас зберігає їх довгі роки –
ДИТЯЧА БІБЛІОТЕКА!

Бібліотекар:

Дорогі наші маленькі читачі! Сьогодні ми вам вручаємо символічні читацькі квитки, завдяки яким ви стаєте справжніми читачами цієї бібліотеки. І давайте урочисто пообіцяємо, що ви будете виконувати всі правила бібліотеки, берегтимете книги.

(Першокласники за бібліотекарем повторюють обіцянку читача)

Урочиста обіцянка читача:

1.Обіцяємо берегти книги: будемо охайно з ними поводитися. Не будемо на них писати, малювати або навмисно псувати.

2.Будемо активними читачами: своєчасно повертати книги, а пошкоджені — ремонтувати у «Книжковій лікарні».

3.Обіцяємо дотримуватися порядку і тиші в стінах бібліотеки, не заважати іншим.

4.Урочисто обіцяємо виконувати всі правила бібліотеки, поважати і слухати бібліотекаря (Всі разом говорять – «Обіцяємо»).

Бібліотекар: Дорогі діти! Вітаємо вас зі вступом до читацької сім'ї нашої бібліотеки. Бажаємо міцно подружитися з книгою, яка допоможе розширити ваші знання.

(Виходять ведучі із букетами в руках)

2 Ведучий:

Благословенна та ясна година,

Коли книжку в руки бере дитина,
Коли читає «Кобзаря» юнак,
Коли Франка «огромнії» сонети,
Підносять дух, коли говорить Гете,
Шекспір, Міцкевич, Лермонтов, Бальзак...

1 Ведучий:

Низький уклін вам, бібліотекарі,
Спасибі за мужність, за щирість, і ласку,
За доброту і мудрість, за зоряну казку,
За витримку вашу, за тепле слово,
До вас ми прийдемо ще знову і знову!

2 Ведучий:

І в день такий урочистий, святковий –
Дозвольте ще раз працю вашу вшанувати,
І квіти всі принесені сьогодні
Від усього серця вам подарувати.

1 Ведучий:

Сьогодні було сказано багато теплих і щирих слів на адресу бібліотек і їхніх працівників. Ми ще раз бажаємо всім вам наснаги, творчості, нехай це свято у вашій душі дзвенить піснями і віршами, а праця завжди приносить задоволення.

2 Ведучий:

Сьогодні особливий день для тих,
Хто книгу любить, поріднився з нею,
Сьогодні свято – День бібліотек!
Хай осяває нас щасливою зорею.
Восславимо ми всіх навіки,
Провідників культури з книгою в руках.
Тих, хто невтомно в нашому житті,
Стоїть сторожею добра в віках.
Спасибі вам за душі золоті,
Що людям ви даруєте турботу,
Нехай щастить завжди вам у житті,
Удачі вам і вдома, й на роботі.
Зі святом — Всеукраїнським днем бібліотек!





Валентина Красножон,
зав. відділом

довідково-інформаційного обслуговування
Національної бібліотеки України для дітей



Сніжана Кисельова,
провідний бібліограф відділу

Електронна мозаїка краєзнавчих бібліографічних ресурсів

Цікавою історією та сучасним життям, багатими традиціями та неповторною красою оповитий кожен куточок України. Навчити юне покоління цінувати надбання і здобутки малої Батьківщини, прищеплювати любов до рідного краю, виховувати гордість та повагу до своїх земляків є одним з основних напрямів роботи бібліотек для дітей.

Поєднуючи навчання та дозвілля дітей, бібліотеки знайшли свою нішу для формування інтересів та потреб у краєзнавчій інформації. Їх діяльність в галузі краєзнавчої роботи масштабна та багатогранна, вона є органічною частиною усіх бібліотечних процесів: формування фонду, організації довідково-пошукового апарату, інформаційно-бібліографічного обслуговування, індивідуальної та масової роботи, видавничої діяльності. Фахівці бібліотек постійно дбають про наповнення цього важливого напрямку новим змістом, інноваційними підходами, різноплановими ефективними формами. Сьогодні активізація бібліотечного краєзнавства в дитячих бібліотеках неможлива без використання інформаційних технологій, що забезпечують вихід у світовий культурно-інформаційний простір, дозволяють розширити можливості доступу користувачів до інформації, популяризувати краєзнавчі документи, вести просвітницьку діяльність, здійснювати пошуково-дослідницьку роботу, розвивати творчі здібності дитини на основі місцевих традицій і звичаїв.

Результатом упровадження інформаційних технологій у діяльність бібліотек для дітей стало створення електронних краєзнавчих інформаційних ресурсів, значну частину яких становить бібліографічна продукція. Краєзнавчі бібліографічні посібники допомагають юним читачам зорієнтуватися в сучасному книжковому світі, сприяють навчанню та вихованню, зростанню інтелектуального потенціалу особистості, збереженню культурного надбання регіону. Це складна багаторівнева система, що включає універсальні, галузеві, тематичні та персональні бібліографічні видання, які постійно розвиваються і втілюються у нові форми.

Краєзнавча бібліографічна продукція, що подається бібліотеками для дітей в електронному середовищі, розкриває історію, географію, екологію, етнографію, літературно-мистецьке життя певного регіону і є своєрідним компасом, який допомагає дітям розпочати пошук інформації про край та регулярно знайомитись з матеріалами, які мають практичну цінність та пізнавальне значення.

Ефективною формою представлення краєзнавчих матеріалів на сайтах дитячих бібліотек стали комп-

лексні ресурси, в яких тексти, фотографії, ілюстративні матеріали та бібліографія поєднані в єдиний інформаційний блок. Такі комплексні веб-сторінки ведуть Чернігівська ОДБ («Край, де ми живемо»), Херсонська ОДБ («Тавріка»), Хмельницька ОДБ («Подільські джерела»), Кіровоградська ОДБ («Краєзнавча сторінка»), Житомирська ОДБ («Житомирщина краєзнавча»), Львівська ОДБ («Усе про Львів»), Миколаївська ОДБ («Моя Миколаївщина»), Харківська ОДБ («Краєзнавчий дайджест»), Донецька ОДБ («Твій край»), Вінницька ОДБ («Місто моє»), Краматорська ЦМДБ («Твоє місто»), Запорізька ЦМДБ («Запорожський край»), Березнівська центральна районна дитяча бібліотека («Мій край»). Яскравим прикладом серед них є краєзнавча сторінка Чернігівської ОДБ, що включає наступні тематичні розділи: «Чернігів і тисячоліття...», «Історичні пам'ятки», «Перші друкарні нашого краю», «Літературні музеї Чернігівщини», «Літературна карта Чернігівщини», «Бібліотеки Чернігівщини», «Історія Чернігівщини в особах», «Дитячі письменники Чернігівщини», «Екологія Чернігівщини», «Природні чудеса Чернігівщини». Спеціалісти бібліотеки працюють над змістовним наповненням кожного розділу, роблячи великий внесок у популяризацію літератури про Чернігівську область.

Протягом останніх років популярним універсальним довідково-бібліографічним виданням, що розміщується на сайтах бібліотек, залишаються календарі знаменних та пам'ятних дат регіонів. Так, своєрідним путівником краєзнавчих подій стали «Краєзнавчий календар» (Житомирська ОДБ), «Календарі знаменних і пам'ятних дат Кіровоградщини» (Кіровоградська ОДБ), «Пам'ятні літературні дати Черкащини» (Черкаська ОДБ) тощо. Головна мета цих видань — через подання фактографічних відомостей з бібліографічною інформацією, представити святкові події та ювілейні дати краю, ознайомити користувачів зі знаменними історичними віхами певної місцевості, відкрити цікаві яскраві постаті уродженців регіону.

Кожна область України багата своїми традиціями, то ж бібліотеки прагнуть якомога привабливіше представити електронними інформаційно-бібліографічними ресурсами історичне краєзнавство. Заслужують на увагу випуски «Краєзнавчого дайджесту» Харківської обласної бібліотеки для дітей, що допомагають усім зацікавленим більше дізнатися про минуле та сьогодення Харківщини. Повнотекстові добірки матеріалів з історії міста «Літопис Херсона» привертають увагу віддалених користувачів до сайту Херсонської ОДБ. Вірту-

альна подорож містом «О, город, кто дал тебе имя?» Краматорської ЦМБД дає можливість більше дізнатися про історію заснування та розвиток міста Краматорська Донецької області. Розповіді з довідника юного краєзнавця «Що, вулице, є в імені твоїм...» Вінницької ОДБ знайомлять дітей як з історією вулиць міста, якими вони щодня подорожують, так і з життям та діяльністю видатних особистостей, на честь яких вони названі.

Цікаво та різнобічно подають дитячі бібліотеки в Інтернет-середовищі і бібліографічну продукцію з формування екологічної культури дітей та підлітків. Представляючи бібліографічні матеріали природничого змісту, бібліотеки намагаються прищепити юним громадянам любов до рідної землі та необхідність її збереження. Так, бібліографічні огляди «Видання з екології Краматорська, які можна знайти у бібліотеці», що опубліковані на сайті Краматорської ЦМБД, знайомлять з літературою екологічного та природоохоронного спрямування краю та вчать цінувати природні багатства рідного міста. Краще пізнати природні перлини нашої країни, здійснити захоплюючі віртуальні подорожі заповідними стежками України допомагає серія веббіографічних дайджестів «Жемчужины Украины», що створюються в Миколаївській центральній міській бібліотеці для дітей. Рекомендаційний список літератури «Рослинний і тваринний світ Черкащини», огляди-бесіди «Сади та парки Черкащини», краєзнавче досє «Екологічні проблеми Черкащини», краєзнавчі оповідки та розповіді «Природні заповідники і заказники Черкащини», «Гідрологічні пам'ятки Черкащини», інформаційний вісник «Ріки Черкащини» – це далеко не повний перелік форм бібліографічних посібників, за допомогою яких Черкаська ОДБ привертає увагу користувачів-дітей середнього та старшого шкільного віку до природно-заповідного фонду області, охорони пам'яток природи загальнонаціонального та місцевого значення, екологічних проблем Черкащини та шляхів їх вирішення.

Різновидом бібліографічних електронних посібників, які можуть слугувати прикладом творчого підходу бібліотекарів, є ілюстративні видання мистецтвознавчого спрямування. Заочні подорожі музеями, розповіді про пам'ятки культури, знайомство з творчістю митців та аматорів краю — це основна тематика посібників дитячих бібліотек. Популярністю користується міні-довідник Миколаївської ЦМБД «Пам'ятники Николаева», в якому діти можуть знайти фактографічні довідки та фотоматеріали про історію створення скульптурних композицій, присвячених морській славі, історичному минулому, вшануванню пам'яті діячів, діяльність яких пов'язана з містом. Біобібліографічний покажчик «Сузір'я митців Миколаївщини», діяльність яких відома не лише у регіоні, а й поза його межами, розміщує на своєму сайті Миколаївська ОДБ. У покажчику представлено короткі нариси про життєвий і творчий шлях 18 місцевих художників, подано їхні фотопортрети, репродукції картин та списки літератури. Розмаїтість архітектурних стилів, велика кількість оригінальних

пам'яток на території Черкаської області спонукали бібліотекарів Черкаської ОДБ створити літературний огляд-бесіду «Архітектурні пам'ятки Черкащини», що охоплює шедеври майже всіх історичних епох: від доби неоліту — мідно-кам'яного віку, і до рубежу XIX–XX століть. На сторінці «Славені імена нашого краю» Житомирської ОДБ представлено інформаційні бібліографічні довідки про визначних композиторів, творчість яких пов'язана з областю: Олександра Білаша, Бориса Лятошинського та Святослава Ріхтера. Компасом у світі театрального життя Миколаєва, який вважається колискою корифеїв українського театру, є інформаційно-бібліографічний список літератури «Театральна Миколаївщина», підготовлений фахівцями Миколаївської ОДБ. Заслуговує на увагу виставлена на сайті Тернопільської ОДБ бібліографічна довідка «Нагороджена долею», що присвячена творчості української талановитої художниці Катерини Білокур.

Найбільше розповсюдження серед електронної бібліографічної продукції дитячих бібліотек отримали видання, присвячені літературному краєзнавству. Вміле поєднання різних типів бібліографічних посібників, доповнюючи один одного, створюють єдиний літературознавчий простір України, що знайомить з видатними представниками на ниві літератури та їхніми творчими доробками. Наочною візитівкою літературного середовища краю стають літературні карти, які, розповсюджуючи знання про краєзнавчі надбання, є своєрідною хронікою літературного життя регіону. Такі електронні путівники у Мережі представляють Тернопільська, Чернігівська, Львівська обласні бібліотеки для дітей. Крім того, як правило, літературознавчі бібліографічні посібники на сайтах бібліотек виокремлено в окремі інформаційні блоки, що відразу привертає до них увагу і пробуджує у дітей інтерес до пізнання та читання творів місцевих авторів. Так, різножанрові бібліографічні ресурси розміщують у глобальній мережі Житомирська ОДБ («Літературна Житомирщина»), Миколаївська ОДБ («Миколаївські письменники — дітям»), Хмельницька ОДБ («Письменники Хмельниччини»), Черкаська ОДБ («Черкащина літературна»), Чернігівська ОДБ («Дитячі письменники Чернігівщини»). Місцева літературна спадщина змістовно представлена також у довіднику школяра «Літературна Херсонщина» на сайті Херсонської ОДБ. Крім традиційної інформаційно-бібліографічної частини про літераторів краю, користувачі можуть переглянути тут багатий ілюстративний матеріал: портрети письменників, обкладинки книг, ілюстрації до творів херсонських авторів та прослухати записи аудіотворів поетів-земляків у виконанні херсонських школярів-волонтерів.

Творчість сучасних письменників Харківського регіону розкривається серією видань «Харківські письменники — дітям» на веб-сторінці Харківською ОДБ, що включає біобібліографічні пам'ятки про Елеонору Булгакову, Аліну Боярову, Едуарда Звоницького та інших. «Віртуальні» зустрічі з літераторами, постійними гостями Центральної дитячої бібліотеки пропо-

нує на сторінці «Літературний Краматорськ» Краматорська ЦРДБ. Своєрідне знайомство з творчістю письменників, поетів, літературних критиків краю відбувається через колекцію книг з автографами, що збирають і постійно поповнюють працівники відділу бібліографії та краєзнавства на сайті Кіровоградської ОДБ.

Окремо слід відзначити, що, підтримуючи традиційну для бібліотек меморіальну функцію, на сайтах Кримської республіканської дитячої бібліотеки ім. В.Н. Орлова та бібліотеки-філії № 7 ЦБС для дітей м. Севастополя ім. Г.О. Черкашина розміщуються значні масиви бібліографічної інформації на вшанування пам'яті видатних письменників, ім'я яких носить бібліотека. Так, окремий розділ сайту Кримської РДБ присвячений пам'яті В.Н. Орлова. Він вміщує віртуальну книжкову виставку за творами письменника, посилання на ресурси Інтернет, блог «Орлов Владимир Натанович: поэт, драматург, сатирик», а також біобібліографічний показник максимально повної персональної бібліографії «Владимир Натанович Орлов», що став основою створення інформаційної бази для збереження та вивчення літературної спадщини відомого кримського літератора. За підтримки Фонду історії та культури ім. Г.О. Черкашина бібліотека-філія № 7 ЦБС для дітей м. Севастополя веде сайт, що розкриває життя та творчість славетного земляка. Користувачі тут можуть здійснити віртуальну мандрівку музеєм письменника, ознайомитися з найбільш повним науковим показником «Черкашин Геннадий Александрович: Писатель. Публицист. Общественный деятель. Учёный», що представляє його твори та літературу про нього за період з 1962 по серпень 2006 р.

Важко переоцінити в дитячому житті значення гри. Позитивні результати ігрові методики дають і в рекомендаційній бібліографії. Бібліографічні показники з використанням елементів гри пробуджують дитячу фантазію та спонукають до пізнання, роздумів, творчості. Різноманітну бібліографічну українознавчу продукцію готує і представляє на своєму сайті Національна бібліотека України для дітей. З 2008 року працівники бібліотеки почали створювати інтерактивні ресурси, адресовані дитячій аудиторії, які, стимулюючи інтерес до читання, у доступній ігровій формі навчають дитину працювати з інформацією в електронному форматі. Так, ефективно використовується електронний бібліографічний ресурс, створений у формі заочного краєзнавчо-туристичного походу для дітей 12–15 років «Сім природних чудес України». За його допомогою можна здійснити віртуальну екскурсію до найкращих природних пам'яток України, визначених у ході загальнонаціональної акції «7 чудес України». Виклад

матеріалу йде двома інформаційними зонами. Перша — це представлення природних чудес: біосферного заповідника «Асканія-Нова», Гранітно-степового Побужжя, Дністровського каньйону, Мрамурової печери, Національного природного парку «Подільські Товтри», озер Світязь та Синевир. Знайомство з кожним розпочинається з маршрутною карти, яка через коротку природничо-географічну характеристику місцевості виводить на блок інформації про відповідний природний об'єкт. Тут представлено матеріали про пам'ятку природи: її історія, знайомство з рідкісними рослинами та тваринами місцевості, бібліо- та веббіографічні списки літератури, вірші тощо. Після знайомства з певним природним чудом України йде другий інформаційний блок електронного ресурсу — це заочні віртуальні туристичні привали. Кожний з них супроводжується двома розділами: «Довідкове бюро юного туриста» та «Туристична ігротека». Перший розділ присвячений різним питанням техніки й тактики туризму: туристичному спорядженню, особливостям орієнтування, харчуванню у поході, типам вогнищ, організації туристичної стоянки, правилам безпеки тощо. У другому розділі «Туристична ігротека» на дітей чекають різні туристичні головоломки: кросворди, логічні завдання, тести, вікторини, що розкривають правила туристичного походу, красу рідної природи, або ж спрямовані на закріплення знань про певне природне чудо України.

Отже, слід зазначити, що сьогодні завдання бібліотек — не тільки збирати і зберігати документи про край, а й зробити їх доступними для користувачів. Організація багатоаспектного доступу до ресурсів через різноманітні електронні форми — найбільш перспективний шлях для подальшого розвитку краєзнавчого напрямку роботи. Дитячі бібліотеки добре усвідомлюють, що без краєзнавства неможливе повноцінне виховання дітей. Представляючи на веб-сторінках електронні бібліографічні ресурси з краєзнавства, вони не тільки розповсюджують знання про свої регіони, популяризують культурну спадщину рідного краю, розвивають інтерес юного покоління до краєзнавчої літератури, а й сприяють формуванню і розвитку інформаційних краєзнавчих потреб.

Ми сподіваємося, що постійно, розвиваючись та втілюючись у нові форми, бібліографічна електронна продукція бібліотек для дітей України стане важливою і надзвичайно актуальною частиною як українського сегменту Інтернет, так і складовою світових інформаційних ресурсів, показуючи історично значиме, архітектурно витончене, природничо привабливе, красиве та унікальне обличчя держави, в якій ми живемо.



«Книжкові новинки»

від Національної бібліотеки України для дітей

Інформацію підготували завідувача відділом комплектування фондів Н. Загоруйко і завідувача відділом довідково-інформаційного обслуговування В. Красножон

Дошкільнятам і дітям молодшого шкільного віку

Вдовиченко Г. Мишкові миші : повість / Г. Вдовиченко ; худож. А. Сарвіра. — К. : Грані-Т, 2011. — 63 с. : ілюстр.

Воронина Л. Планета смугастих Равликів : фантаст. повість / Л. Воронина ; мал. К. Білетіної. — К. : Прудкий Равлик, 2011. — 83 с. : ілюстр.

Виноградов О. Приключення маленького мурав'я Геши : сказки / О. Виноградов ; худож. Н. Котилевская. — К. : Издатель Корбуш, 2011. — 56 с. : ілюстр.

Демчук Р. Казки дідуса Романа / Р. Демчук ; худож. Н. Велигурська. — Рівне : Видавець О. Зень, 2011. — 71 с. : ілюстр.

ДіКамілло К. Дивовижна подорож кролика Едварда : казк. повість / К. ДіКамілло ; пер. з англ. В. Панченко ; ілюстр. Б. Іба-туліліна. — К. : Махаон-Україна, 2011. — 111 с. : ілюстр.

Думанська О. Як зарадити Марійці : психотерапевт. оповідки та комент. до них / О. Думанська, Ю. Стадницька ; ілюстр. Г. Осадко. — Т. : Богдан, 2011. — 142 с. : ілюстр. — (Казка — не казка, а батькам підказка).

Думанська О. Бабуся муштра : оповідки для мален. та дорослих / О. Думанська ; ілюстр. Г. Осадко. — Т. : Богдан, 2011. — 131 с. : ілюстр. — (Казка — не казка, а батькам підказка). Релаксаційні оповідання, доповнені порадами і коментарями психолога Юлії Стадницької.

Жупан В. У пошуках Карамельки : повість-казка / В. Жупан ; ілюстр. О. Гаркуша. — Ужгород : Вид-во О. Гаркуші, 2011. — 70 с. : ілюстр.

Єгорушкіна К. Будиночок з води / К. Єгорушкіна, С. Недериця ; ілюстр. П. Родрігес. — К. : Видавець ФОП Недериця С.С., 2011. — 37 с. : ілюстр. — (Музична казкотерапія для малят).

Єгорушкіна К. Країна Сніговія / К. Єгорушкіна, С. Недериця ; ілюстр. П. Родрігес. — К. : Видавець ФОП Недериця С.С., 2011. — 29 с. : ілюстр. — (Музична казкотерапія для малят).

Каспаравічюс К. Садівник Флоренціус : [казк. повість] / К. Каспаравічюс ; пер. з лит. О. Рута ; худож. авт. — Т. : Навч. кн.-Богдан, 2011. — 66 с. : ілюстр.

Каспаравічюс К. Білий слон : історії далекого краю / К. Каспаравічюс ; пер. з лит. О. Рута ; ілюстр. авт. — Т. : Навч. кн.-Богдан, 2011. — 71 с. : ілюстр.

Каспаравічюс К. Заєць Мюрквус Великий : [казка] / К. Каспаравічюс ; пер. з лит. О. Рута ; ілюстр. авт. — Т. : Навч. кн.-Богдан, 2011. — 63 с. : ілюстр.

Луцевська О. Золоте колесо року : зб. оповід. / О. Луцевська ; передм. М. Павленко ; ілюстр. С. Балух. — К. : Смолоскип, 2011. — 101 с. : ілюстр.

Малик Г. Незвичайна книжка / Г. Малик ; ілюстр. О. Долгош. — Т. : Навч. кн.-Богдан, 2011. — 32 с. + 32 с. + 32 с. : ілюстр. — 3 кн. в одній обкл.

Малик Г. Абра&кадобра : повість-сюр / Г. Малик ; худож. Г. Пономаренко. — Ужгород : Ліра, 2011. — 94 с. : ілюстр.

Мовчун Л. Арфа для павучка : казки / Л. Мовчун ; мал. Д. Кузьменко. — Л. : Вид-во Старого Лева, 2011. — 47 с. : ілюстр.

Рачинець С. Сонячна повінь : вірші для дітей / С. Рачинець ; худож. М. Шутурма ; ред. Л. Пшенична. — Л. : Світ, 2009. — 163 с. : ілюстр.

Савка М. Казка про Старого Лева : казка / М. Савка ; мал. В. Штанко. — Л. : Вид-во Старого Лева, 2011. — 39 с. : ілюстр.

Скиба Р. Баламутинки : вірші / Р. Скиба ; мал. М. Михайлишина. — Л. : Вид-во Старого Лева, 2011. — 30 с. : ілюстр.

Ткачук Г. Вікно до собаки : повість / Г. Ткачук ; худож. Ю. Шалімова. — К. : Грані-Т, 2011. — 119 с. : ілюстр. — (Сучасна дитяча проза).

Хадановіч А. Таткові нотатки : поезія / А. Хадановіч ; пер. з білорус. І. Андрусяка ; худож. Ю. Стахівська. — К. : Грані-Т, 2011. — 56 с. : ілюстр. — (Дитяча іронічна поезія).

Чоботи скороходи : вірші зарубіж. поетів / у пер. й переспівах А. Григорука ; мал. О. Варкач. — Т. : Навч. кн.-Богдан, 2011. — 63 с. : ілюстр.

Чумарна М. Казки для друга / М. Чумарна ; худож. Л. Бейгер ; обкл. Р. Крамара. — Т. : Навч. кн.-Богдан, 2011. — 107 с. : ілюстр.

Дітям середнього та старшого шкільного віку

Байрон Д. Мазепа : вибране / Д. Байрон ; упоряд. Л. Федорів, пер. з англ. — Л. : Червона калина, 2011. — 204 с.

Верлен П. Романси без слів : антол. укр. пер. поезій Поля Верлена / П. Верлен ; упоряд. О. Крушинська ; вступ. ст. О. Чередниченка. — К. : Либідь, 2011. — 407 с. : ілюстр.

Галицько-Волинський літопис / пер. Л. Махновець ; авт. вступ. ст. і упоряд. Р. Федорів. — Л. : Червона Калина, 2011. — 170 с. : ілюстр. — (Світ шкільної читанки. Давня українська література ; Кн. 28).

Гагеруп К. Золота вежа : повість / К. Гагеруп ; з норв. пер. Г. Кирпа ; худож. О. Московченко. — К. : Грані-Т, 2011. — 120 с. : ілюстр. — (Книготерапія).

Гомбріх Е. Коротка історія світу для юних читачів / Е. Гомбріх ; пер. з нім. С. Матіяш ; худож. оформл. М. Євшина. — Л. : Кальварія, 2011. — 319 с. : ілюстр. Книжка побачила світ у перекладах 21 мовою і стала відомою в усьому світі.

Діккенс Ч. Різдвяна історія : повість / Ч. Діккенс ; пер. з англ. І. Андрусяка ; ілюстр. Р. Попського. — Л. : Вид-во Старого Лева, 2011. — 159 с. : ілюстр.

Іванцова М. Заради мрії : повість написана на основі реал. подій із дитинства О. Говорової / М. Іванцова. — К. : Грані-Т, 2011. — 63 с. : фотогр. — (Дівчата зі спорту. Легка атлетика).

Ільченко О. Абсолютний чемпіон : повість написана на основі реал. подій із дитинства А. Безсонової / О. Ільченко. — К. : Грані-Т, 2011. — 80 с. : фотоілюстр. — (Дівчата зі спорту. Художня гімнастика).

Ільченко О. Жуки та інші поважні особи : кн. про твердокрилих, рівнокрилих, пряминокрилих та ін. дивовиж. комах : наук.-попул. проза / О. Ільченко. — К. : Грані-Т, 2011. — 55 с. : ілюстр.

Ковальська К. Хто врятує Тірлі-Беатрису-Берту? : повість-казка / К. Ковальська ; ілюстр. М. Долинного ; дизайн обкл. Р. Крамара. — Т. : Навч. кн.-Богдан, 2011. — 118 с. : ілюстр.

Корчак Я. Пригоди короля Мацюся : повість / Я. Корчак ; пер. з пол. Б. Чайков-

ський ; ілюстр. Р. Попського. — К. : А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2011. — 535 с. : ілюстр.

Листок з вирію : поезія укр. діаспори для дітей. Кн. 3. Журавлики / упоряд. Г. Кирпа, Д. Чередниченко ; передм. та біогр. довідки про авт. Г. Кирпи, Д. Чередниченка ; обкл. худож. В. Соловйова ; худож. заставки О. Рути. — К. : Етнос, 2011. — 607 с. : ілюстр. — (Українська діаспора).

Рутківський В. Сині води : іст. роман. Кн. 1. Князь бродників / В. Рутківський ; худож. М. Німенко ; в ілюстр. використ. фрагм. рукопису В. Рутківського. — К. : Темпора : Прудкий Равлик, 2011. — 359 с. : ілюстр. — (Бібліотека «ЛітАкценту»).

Рутківський В. Сині води : іст. роман. Кн. 2. Стріли впритул / В. Рутківський ; худож. М. Німенко ; в ілюстр. використ. фрагм. рукопису В. Рутківського. — К. : Темпора : Прудкий Равлик, 2011. — 375 с. : ілюстр. — (Бібліотека «ЛітАкценту»).

Трьомсин богатир : укр. нар. казки Нижньої Наддніпряниці / упоряд., вст. ст., адапт. текст, прим. Н. Василенко, Л. Іванникової ; худож. С. Ковика-Алієв. — Д. : Січ, 2011. — 359 с. Кращі зразки фольклорної прози, зібрані українськими фольклористами Д. Яворницьким, Б. Грінченком, І. Манжурою та ін.

Українка Л. Руфін і Прісцилла : драма у 5 діях : до 20-річчя незалежності України / Л. Українка ; упоряд., післямова та прим. В. Панченка ; ілюстр. С. Якутовича. — К. : Либідь, 2011. — 199 с. : ілюстр.

Українські думи / упоряд. О. Артеменко. — К. : Техніка, 2011. — 159 с. : ілюстр.

Український Вертеп : вертеп у драматургії, прозі та поезії XIX–XX ст. : збірник / упоряд. та комент. М. Сулими. — К. : Дніпро, 2011. — 606 с.

Цар Соловей : літ. казки укр. письм. Т. 1 / упоряд. П. Бондарчука ; ілюстр. та обкл. О. Бублик, Д. Бублик. — Донецьк : Донбас, 2011. — 383 с. : ілюстр.

Чертова О. Дана і дракон : казк. повісті / О. Чертова ; худож. Ю. Процишин. — Л. : Вид-во Старого Лева, 2011. — 167 с. : ілюстр.

Вихователям, батькам, вчителям

Волощак М. Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів / М. Волощак. — К. : Марія Волощак, 2010. — 198 с.

Волощак М. Неправильно-правильно : довід. з укр. слововживання / М. Волощак. — 3-є, доповн. й доопрац. вид. — К. : Марія Волощак, 2010. — 222 с.

Волощак М. Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв / Волощак Марія Йосипівна. — К. : Марія Волощак, 2011. — 173 с.

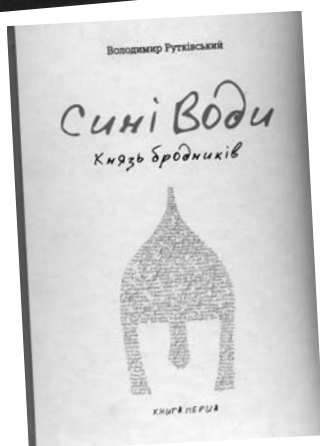
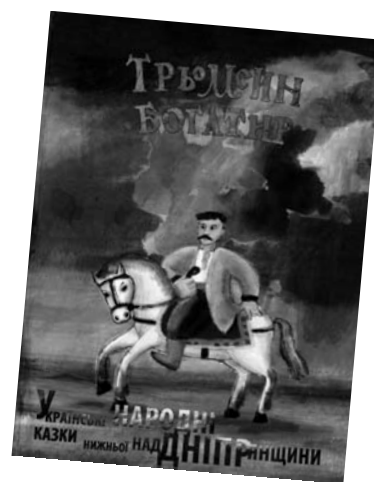
Жиляєв І. Словник-довідник основних понять та визначень українського освітнього законодавства / І. Жиляєв, Б. Чижевський. — К. : Нора-Друк, 2011. — 109 с.

Моліцька М. Терапевтичні казки. Кн. 2 / М. Моліцька ; пер. з пол. О. Мандрика ;

худож. оформ. Х. Рейнарович. — Л. : Свічадо, 2011. — 150 с. Запропоновані казки допоможуть дітям подолати їхні страхи, а дорослим — краще зрозуміти дитячий світ.

Українська література для дітей : хрестоматія / упорядкув. О. Гарачковської. — К. : Академія, 2011. — 800 с. У збірник увійшли твори 147 українських авторів XVIII–XXI ст.

Школа творчості : Ліпимо. Малюємо. Складаємо оригамі. Майструємо забавки / О. Гончарова [та ін.] ; дизайн обкл. С. Кривошей. — Х. : Аргумент-принт, 2011. — 127 с. : ілюстр. — (Школа раннього розвитку).



Шановні колеги!

Наказом Міністерства фінансів України від 14.10. 2011 р. № 1297, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 31.10.2011 р. за № 1251/19989 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного казначейства України від. 29.11.2010 р. № 447», втратила чинність Типова інструкція про порядок списання майна бюджетних установ, що встановлювала єдині вимоги до порядку списання майна бюджетних установ, у тому числі списання бібліотечних фондів.

Нового окремого порядку списання майна, у тому числі бібліотечних фондів, який би прийшов на заміну Типової інструкції № 447, на сьогодні немає. Будемо чекати офіційних роз'яснень з цього питання.

Редакція журналу

І н ф о р м у є м о



Серце, віддане бібліотеці

У красиву пору року — восени свій 55-річний ювілей відзначила чудова людина, яскрава особистість, професіонал своєї справи, наша колега — завідувача відділом обслуговування читачів-учнів 5–9 класів Тетяна Олександрівна Желізняк.

Свою трудову діяльність в бібліотечній галузі вона розпочала ще у 1976 році. Спочатку працювала бібліотекарем філії Дніпропетровської ЦБС для дорослих, з 1979 по 1983 рік — у науково-технічній бібліотеці проектного інституту. Після закінчення Харківського державного інституту культури прийшла до Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей на посаду завідувачою відділом обслуговування читачів-учнів 5–9 класів, яку обіймає дотепер.

Тетяна Олександрівна всі ці роки є ініціатором цікавих напрямків роботи і багатьох дієвих проектів та програм. Молоді працівники колективу з вдячністю використовують її багатий досвід в своїй практичній діяльності. Наша ювілярка також має великий авторитет і серед бібліотечної спільноти області — її консультативно-практична допомога фахівцям Дніпропетровщини є потужним внеском не лише у покращення роботи з юними читачами, а й сприяє підвищенню професійної майстерності бібліотекарів.

Натхненна, творча праця Т.О. Желізняк неодноразово відзначалася грамотами та подяками управління культури облдержадміністрації та обласної Ради. Підтвердженням високого рівня професіоналізму та досвіду роботи стало нагородження Тетяни Олександрівни, напередодні Всеукраїнського дня бібліотек, відзнакою голови облдержадміністрації «За розвиток регіону».

Ми щиро вітаємо шановну колегу і бажаємо їй особистого щастя, міцного здоров'я, творчої наснаги і подальшого професійного розвитку.



*За дорученням колективу Дніпропетровської обласної бібліотеки для дітей,
заступник директора О.О. Прокопович-Ткаченко*



Шановні колеги! Вітаємо вас з Новим 2012 роком і Різдвом Христовим!

Бажаємо всім натхненної, творчої праці на благо розбудови нашої держави і виховання гідного підростаючого покоління.

Зичимо міцного здоров'я, щастя вам, вашим близьким і рідним! Нехай у ваших оселях завжди панують любов та взаєморозуміння! Веселих всім свят!

Щасливого і щедрого на добро року!

Редакція журналу

